

LA GRAN NOVEL·LA DE FORMENTERA

AUSIÀS FERRER RODMAN

CRIATURA DOLCÍSSIMA

Uns forts cops a la porta van fer aixecar la dona de la poltrona. En obrir, però, no hi va trobar ningú.

Encara guaitava a dreta i esquerra quan va escoltar uns gemecs dòcils als seus peus. La dona va abaixar la vista i el que va veure la va deixar de pedra. Damunt la llosa del llindar havien deixat una cistella. A dintre, embolcallada amb parracs, hi havia una criatura menuda i dolça que bellugava les extremitats vigorosament.

A la dona se li va fondre el cor. Ella era una vídua que vivia una existència penible. La tristesa i la solitud la consumien, i la vellesa li havia sobrevingut sense distraccions. Fins a un cert punt, doncs, va ser lògic que pensés que una coseta així li faria molta companyia.

Va agafar la cistella, la va entrar a casa i la va deixar sobre la taula del menjador. Es va quedar dempeus, contemplant la criatura i rumiant què n'hauria de fer. Per un costat, era conscient que si referia la trobada a la policia, el més segur era que no li permetessin quedar-se-la. Per l'altre, sabia que, sense ajut, no tindria forces per fer-la pujar com Déu mana. I, tot plegat, deixar-se-la perdre, amb aquells ullots marrons, no podia ser, no podia ser!

Va decidir anar a veure el veí, que era un metge jubilat, també vell i vidu. Hi va anar amb la cistella pengim-penjam. Es va plantar davant la porta, va deixar la cistella al llindar i va fer dos cops amb l'anella. Quan el picaporta va ressonar, en comptes d'esperar que l'atenguessin, va cuitar a amagar-se rere un arbre, des d'on va sotjar atentament.

El metge va obrir, i quan es va trobar la criatura que gemegava, va fer uns ulls com unes taronges. De seguida, però, va reaccionar. Es va ajupir, la va recollir de la cistella i, amb molta tendresa, la va bressolar per tal que deixés de somicar.

Complaguda amb la demostració d'afecte, la dona va sortir de l'amagatall i va explicar tota la història al metge. En acabat, li va confessar que a la seva edat ja no es veia amb forces de pujar una criatura tota sola i li va fer una proposta: tal volta ell voldria compartir-ne la custòdia.

El facultatiu va vacil·lar uns segons. Era una decisió important i, abans de contestar, voldria sotmetre la criatura a un parell de proves mèdiques. Dit això, va fugir cap a dins de casa. Va tornar a l'instant, embolicat en una bata blanca. Portava un termòmetre en una mà i un fonendoscopi a l'altra. Mentre s'ajustava els auriculars, el metge va afirmar que no estava habituat a aquell tipus de reconeixement, i molt menys d'una forma tan expeditiva. Amb cura, va apropar la campana del fonendoscopi a la zona on suposava que era el cor del pacient. Un ritme de pulsacions accelerades el va inquietar. Tot seguit li va entaforar el termòmetre en una aixella. Trenta-vuit graus i mig. El facultatiu es va acabar d'esverar. Amb un moviment ràpid, va fer desaparèixer la mà dreta en una butxaca de la bata i en va treure una llanterna allargada. Es disposava a fer la revisió ocular. Va prémer un botó i li va encarar el feix de llum a l'ull

dret. No calia ser oftalmòleg per adonar-se que el color marró de l'iris era ple de vida.

• Aquella nit la van passar els tres junts, a casa d'ell. El metge i la dona van sopar amanida pagesa, sopa de menudets, macarrons dolços de Sant Joan, cocarrois de bledes, frita de pop, flaó, orelletes i greixonera. Al petitó —al final va resultar que la criatura tenia titola— li van donar un biberó —llet industrial de la marca Puleva, semidescremada—. A les postres, després de considerar un parell de noms, van decidir que, ateses les circumstàncies, el més escaient era anomenar-lo Moisès.

D'ençà d'aquell dia, la dona es va quedar a dormir per sempre més a cal metge. Arribava cap al tard, carregada de vianda, i feia directament cap a la cuina. Mentre ella trossejava verdures i fregia la carn i el peix, ell amuntegava encenalls i branquillons a la xemeneia. Quan l'àpat estava enllestit i el tió havia pres, apagaven els llums elèctrics i encenien espelmes i gresols, perquè el metge era un gormand romàntic. Sopaven a la taula del menjador, davant la llar. Entre mos i mos, s'agafaven les mans i es miraven la criatura, que dormia dins la cistella, vora el foc.

No van passar ni dos mesos que el metge va encomanar un bressol al fuster. L'hi van fer de fustes nobles —la carcassa de cirerer i els petges de noguera—. Moisès s'ho valia.

El regust bíblic de la trobada els va convèncer que la criatura vivificava l'encarnació de la fortuna. Per a ells, Moisès representava el millor dels auguris i la seva aparició marcava el començament d'una època de bonança.

En aquest punt, però, la parella anava errada. Tots dos van morir abans dels tres anys de l'arribada del nouvingut. Ell, d'un atac al cor, després d'un àpat profús; i ella, estimbada des d'un penya-segat, en relliscar quan collia una flor massa a la vora.

Així doncs, el metge mai no va poder veure créixer Moisès plenament, ni tampoc fer realitat la seva il·lusió més gran: que Moisès li portés el diari quan, a la decrepitud, li fallessin les cames. D'altra banda, també es van truncar les expectatives de la dona, que hagués volgut gaudir de com Moisès es feia gran i fort i l'amo de la finca, per defendre-la

dels lladregots quan ella fos una vella desvalguda.

Privat dels seus protectors, Moisès va acabar vivint al carrer i va haver d'aprendre a valer-se per si mateix, des de molt menut.

Tenia tres anys, si fa no fa, i ja vagava tot el dia a la recerca de menjar. A les hores dels àpats rondava les terrasses dels restaurants i pidolava les deixalles als clients amb una mirada implorant. De nits, furetejava als contenidors, estripava bosses d'escombraries i destriava tot el que el seu instint li deia que era mengívol. Per les revetlles i per les festes majors, acudia a la plaça. Si hi havia torrada, s'esmunyia entre les taules i aprofitava per plegar de l'empedrat els trossos escadussers de pa i salsitxa. Si hi havia ball d'orquestra, s'esmunyia entre els laberints de cames i escurava els cubalitres que el jovent reballava.

Moisès va viure així durant més de deu anys, i va morir als tretze, arraulit en

un portal. La història pot semblar trista. De fet, molta gent, quan l'escolta, pensa que la vida de Moisès va ser una tragèdia. Amb tot, és important saber que, just abans de fer el darrer sospir, un turista italià que sortia d'un forn amb una barra de pa sota el braç li va passar pel costat. En veure'l arraconat i moribund, l'italià es va ajupir. Quan van encreuar les mirades, el turista va quedar trasbalsat per la dolçor d'aquells ullots marrons aigualits de febre. L'italià va escapçar la punta de la barra de pa i va provar d'empapussar-lo. Moisès, però, no va obrir la boca, perquè ja no li restaven forces ni per rosegar. Tanmateix, agraït com era, va remenar la cua.

PRIORITATS

El ferri va atracar i el capità va ordenar que col·loquessin la passarel·la. Al corredor, la gent ja s'apinyava, esperant amb impaciència que obressin les portes. Enmig de la llarga corrua d'estiuejants, amb la maleta a la mà, el senyor Nogueserol·la pensava que les vacances d'enguany serien especials. No sabia ben bé com justificar-se aquest pressentiment, però estava segur que tot rutllaria a la perfecció.

De cop, va notar que l'empenyien i algú el va increpar perquè avancés i no fes tap. El senyor Nogueserol·la es va apartar per deixar pas i va seure en una butaca. Mentre desfilaven els turistes, va guaitar el paisatge per un ull de bou...

A la vora, amarrades al moll de pilons, hi havia embarcacions disposades en rengles que es gronxaven imperceptiblement. Al lluny, més enllà de l'escullera, navegaven veles inflades que puntejaven l'estesa de blau. Sota el casc del ferri, ran de l'aigua, dos gavinots s'esvalotaven en disputa per un peix platejat tot deixant anar borrisols de ploma. El senyor Nogueserol·la va respirar fondo i va prendre consciència que tenia tot el temps del món.

Va ser l'últim a creuar la passarel·la i ho va fer amb tres passos decidits. En prendre terra va tornar a respirar fondo, es va ensumar l'aire salabros de l'illa i va tenir la sensació que tot li venia de cara. Va ser llavors que va topar amb uns ulls blaus i un somriure de geniva fresca. Eren d'una noia molt alta, que sostenia un cartell on es mostrava un nom escrit en majúscules: SR. DALMAU. La noia li va preguntar si ell era el senyor Dalmau. El senyor Nogueserol·la, en un gest instintiu, va afirmar amb el cap. La noia va acabar desbatanar el somriure, el va besar a les galtes i li va dir que la seguis.

Li va obrir la porta de la limusina i ell es va aclofar al seient de cuir. Ella va fer la volta al vehicle, va entrar per l'altra banda i se li va asseure enfront. Va obrir un refrigerador i en va treure una ampolla de xampany petita. La va destapar, va omplir dues copes i en va oferir una al senyor Nogueserol·la. Ell la va empomar de grat, va fer dringar les copes i va improvisar el brindis:

—Per nosaltres!

Xarrupant xampany francès, el senyor Nogueserol·la veia passar murs de pedra, pinedes frondoses i masos emblanquinats. Inspirat per l'evocador paisatge, va començar a ordir l'estratègia.

Si volia que la gràcia durés, el primer que calia fer era afectar una indiferència absent, de persona molt important, de potentat. Tanmateix, sabia que això no era gens fàcil. De fet, no hi ha cosa més complicada que fer-se passar per ric quan no s'és; perquè el multimilionari, encara que no ho sembli, és una criatura molt particular. D'entrada, el fet de tenir-ho tot fa que la seva vida es vegi desproveïda de l'excitació i la sorpresa. Si un s'hi fixa, comprovarà que és el pobre qui crida, canta i s'engresca. El multimilionari, no. Bé, hi ha excepcions, com el nou ric, que va enfervorit per la incipient fortuna. Però l'hisendat de nissaga, l'aristòcrata de sang, l'adinerat de tota la vida, flota en una passivitat permanent i sistemàtica; i això, de forma inevitable, li dona un aire elegíac

i crepuscular, una mena d'ensopiment refinat, que el senyor Nogueserol·la pensava adoptar de manera immediata. Ho tenia clar: si era capaç d'excel·lir en la representació, encara el passejarien una bona estona.

—Sap que el senyor Gilardino no arribarà fins a la tarda? —va preguntar la noia.

—No tinc pressa, jo —va contestar el senyor Nogueserol·la amb una veu desganada, mig arrossegant les paraules. I es va mirar les ungles, com qui es repassa la manicura. Tot seguit va afegir—: Suposo que m'ajudareu a distreure'm...

La noia va riure i el xofer li va llançar un esguard còmplice pel retrovisor. El senyor Nogueserol·la es va sentir fortificat. Sabia que estava caient en gràcia.

Era una masia de pagès a prop dels penya-segats. Oferia unes vistes dilatades. Per la banda de tramuntana, s'albiraven les muntanyes d'Eivissa retallades a l'horitzó. A l'est, l'abrigall del pujol de sa Talaia li feia el redós del llevat i el xaloc. La casa tenia dues entrades: una porta vidrada de doble batent, que s'obria a una explanada amb pineda i piscina, i una portella de fusta, que donava l'accés pels darreres. Van fer la volta a la masia i hi entraren per la portella. Per dins, la casa estava tota polida i endreçada. L'interior havia estat reformat integralment i contrastava amb la rusticitat de la façana, que havien deixat amb el referit vell i escrostonat. Les estances, les havien pintades amb tonalitats pastel. El mobiliari era de color os, per fer-hi joc.

La noia el va acompanyar fins a una habitació doble. Era un dormitori espaiós amb un llit de matrimoni i dues tauletes de nit, una a cada espona. Al damunt de la tauleta de la dreta hi havia un ordinador portàtil amb la pantalla aixecada; al damunt de la de l'esquerra, una làmpada de Tiffany. Una calaixera, un armari, un penja-robes i una cadira Mies van der Rohe completaven el mobiliari. Sobre la vertical del llit, collat al sostre, hi havia un mirall que oferia un pla picat suggeridor. L'habitació tenia bany i la noia l'hi va mostrar. Disposava de jacuzzi i dutxa amb hidromassatge.

En sortir del bany, ella es va dirigir a la tauleta on era l'ordinador i va allargar la mà cap a la pantalla tàctil. Quan els capcirons dels dits en van fregar la superfície, la noia va quedar embolcallada per una fosforescència blavosa. A la imatge de la pantalla van aparèixer uns gràfics de colors.

—Aquí té els balanços i les anàlisis estadístiques —va dir la noia. Després d'una pausa, va insinuar amb un to picardiós—: Vol algun divertiment extra?

—Sí —va afirmar el senyor Nogueserol·la, categòric—. Vull tots els tipus de distracció possibles. Ja m'entén, oi?

La noia va assentir i es va retirar.

El senyor Nogueserol·la va obrir les portes de l'armari i hi va desar la maleta. Tot seguit va córrer les cortines, es va allargassar al llit i es va deixar embolcallar per l'agradable penombra. Tenia el cervell efervescent del xampany i es va abaltir de seguida. Aviat li va sobrevenir un son profund i va descabdellar un somni.

Era en un concert de timbals veient redoblar un negre amb tres braços, quan uns cops a la porta el van despertar. El senyor Nogueserol·la va estirar les extremitats, va fer un llarg badall i va dir:

—Avant!

La porta es va obrir i es va presentar una dona impressionant. Portava roba interior i botes de plataforma. La dona es va estintolar contra el marc de la porta tot transformant l'exuberància del seu cos en un joc de torsions admirables.

—Què vol el senyor? —va preguntar la dona amb una sensualitat ensucrada.

Al senyor Nogueserol·la la barbeta se li va despenjar i ja no va tornar a tancar la boca. La dona se li va apropar amb un caminar convuls, elefantí, que va provocar tot un balandreig de formes plenes i arrodonides. Es va plantar als peus del llit amb un darrer pas contundent i, en afermar els peus al terra, les anques d'ègua van vibrar amb un tremolí incitador. Redreçada sobre aquelles plataformes, sublimada pel moment d'immobilitat escultòrica, semblava una vestal pervertida. La dona va fer desaparèixer les mans darrere del clatell i es va recollir els cabells negres en un monyo, que va quedar encimbellat a la coroneta, com un cistell de móres. Un tirabuixó graciosíssim se li va despenjar i ella el va pessigar amb els dits i va jugar a estirar-se'l. Tenia la cara que era un esclat de vida, amb una rosa a cada galta i un clotet al mentó. Els llavis eren molsuts i injectats de sang. S'hi va passar la llengua per humitejar-se'ls.

—Què vol el senyor? —va repetir.

La dona es va estirar al seu costat i el va besar. El senyor Nogueserol·la va notar com l'univers sencer es liquava.

Quan va vessar la darrera gota, va obrir els ulls i es va veure reflectit en el mirall del sostre. Es va dedicar un somris: s'ho mereixia. Amb la mà dreta va apartar la cara de la dona, es va aixecar del llit i va fer directe cap a la dutxa.

Va accionar l'aixeta i l'aigua li va ruixar el crani amb la pressió justa. Va apartar la cara del doll, es va fregar els ulls i va examinar el ruixador. Era una cassoleta de coure que tenia forma de pera; l'aigua en rajava per múltiples foradets. Va tancar l'aixeta, va descargolar el ruixador i va contar els foradets: vint-i-nou. Es va quedar un moment observant-lo, fascinat. Després, va tornar a cargolar-lo, va engegar l'aigua i va acabar de dutxar-se.

Va sortir del bany amb una tovallola lligada a la cintura. La dona ja no hi era i el senyor Nogueserol·la va fer un gest de complaença. Valorava molt la discreció.

Estava posant-se els mitjons quan de nou van trucar a la porta. Va donar ordre que entressin i es va presentar la noia que l'havia recollit al port. S'havia maquillat de manera lleu per intencionar la cara i anava perfumada d'una fragància que marejava.

—Espero que hagi descansat —va dir la noia—. Els contractistes acaben d'arribar. L'esperen a la terrassa per

preparar l'entrevista amb el senyor Gilardino.

—Ara hi vinc —va contestar ell.

La noia va girar cua i va marxar. El senyor Nogueserol·la es va quedar pensarós. Sabia que les coses podien complicar-se, però li feia tanta pena abandonar, ara que tot just començava a sentir-se desimbolt.

Va sortir a la terrassa amb el propòsit de fer una bona impressió. Ell sempre s'havia tingut per una persona amb do de gent i el que comptava, al cap i a la fi, era mostrar-se íntegre i fer servir bé les armes de la dialèctica.

La noia el va fer asseure en una taula amb tres homes més i els hi va presentar. Un d'ells li va allargar una carpeta blava i li va dir:

—Aquí té els estudis de mercat.

El senyor Nogueserol·la va agafar la carpeta i la va obrir. A dintre hi havia una pila de fulls relligats amb anelles. El senyor Nogueserol·la va passar les pàgines molt a poc a poc, amb cara de concentració. Ara arquejava les celles assentint, ara corrugava el front negant.

—Com ho veu? —va inquirir l'home que li havia donat l'informe.

El senyor Nogueserol·la va deixar els papers sobre la taula, va recolzar l'esquena al respatller, es va gratar la barbeta, va esbufegar i va dir:

—Està bé, però hi ha molta feina.

L'altre es va fer endavant per parlar:

—Miri, senyor Dalmau, ja sabem que hi ha molt per fer encara; però per algun lloc hem de començar.

—Pel començament, home! —va asseverar amb to lapidari el senyor Nogueserol·la—. Si hem de començar, començarem pel començament.

Tots van riure, i fins i tot la noia li va fer uns copets a l'espatlla. El senyor Nogueserol·la va picar l'ullet i, per un moment, va pensar que encara era a temps de fer carrera diplomàtica. Al capdavant, tot era qüestió d'expressar opinions de forma vaga, i si es podia, mantenir-se en l'àmbit de les generalitats.

—Abans no vingui el senyor Gilardino —va arrencar l'home que li havia donat l'informe—, ens haurà de concretar les prospeccions d'aquest any. Tingui en compte que l'administració del patrimoni dels nostres clients...

—És clar, és clar! —el va aturar el senyor Nogueserol·la tot aixecant les palmes per indicar que ja se'n feia càrrec—. Les prospeccions d'aquest any han resultat millor del que es poden imaginar.

Es va produir un silenci llarg, arrebossat només pel cant estrident de les cigales. A la pineda va haver una fregadissa de branques i un avalot d'ales, seguits del parrupeig d'una tórtora. Una sargantana va sortir d'una mata de llentiscle, va travessar l'esplanada i va passar com una fletxa sota la taula. El senyor Nogueserol·la es va aixecar just en el moment que el rèptil se li esmunyia sota el peu dret. Mentre li seccionava involuntàriament la cua, va dir:

—Els demano que em disculpin; he d'anar al bany. Però no es moguin d'aquí, que de seguida torno i fem comptes.

—No cal que vagi a la casa —va dir la noia, tot assenyalant amb l'índex cap a l'esquerra—: Aquella cabina que hi ha al costat de la piscina és un bany.

—M'estimo més el de la meva cambra.

El senyor Nogueserol·la va fer cap a la masia. Quan era a punt de travessar la porta vidrada, va sentir la veu de la noia:

— Porti l'ordinador, si us plau; i farem un cop d'ull als balanços.

El senyor Nogueserol·la va treure la maleta de l'armari i la va deixar damunt del llit. Va compondre el número de seguretat i la va obrir. Amb els palmells i repençant-hi el pes del cos, va fer pressió sobre una pila de camises per comprimir-les. Tot seguit, va fer dos passos cap a la tauleta de nit on era l'ordinador portàtil i va abaixar la pantalla. D'una estrebada, va desendollar el cable de la presa de corrent i el va plegar. Va col·locar l'ordinador damunt la pila de camises i va ficar el cable en el camal d'uns pantalons de pijama. A l'últim, va haver de forcejar una mica, però la maleta es va tancar.

Va sortir de la masia per la portella del darrere i s'hi va allunyar molt a poc a poc, perquè la recança li feia alentir el pas. Encara no havia recorregut una vintena de metres que s'hi va repensar. Els senyor Nogueserol·la es va aturar en sec, va deixar la maleta al terra i va fer mitja volta.

Aquest cop, en tornar-hi a entrar, va sentir que la casa l'acollia més afectuosament. Amb determinació, va enfil·lar el corredor, va travessar la cambra i va anar directe cap al bany. D'una estirada violenta, va descórrer la cortina i es va ficar al plat de la dutxa. Amb molta cura, va descargolar el ruixador i se'l va emportar.

Va fer una puntada de peu per apartar una pedra i es va asseure al terra, davant la maleta. Va compondre el número de seguretat i va aixecar la tapa. Va submergir les mans a l'equipatge i va intentar fer forat per encabir-hi el ruixador. Impossible: tot estava encaixat a pressió, ja no es podia guanyar més espai. Es va aixecar i va romandre una estona palplantat, observant el contingut de la maleta i rumiant. Mentre sospesava els pros i els contres, es va passar la mà pels cabells, encara mullats de la dutxa.

No va ser una decisió fàcil, però va optar per treure l'ordinador de la maleta. Va deixar el portàtil a un costat, damunt el pedruscall del camí. Després, va haver d'estrènyer l'equipatge. Va pitjar el tern, va empènyer la pila de camises cap a un costat i va rebregar les bermudes. Al final, entre els calçotets i els mitjons, va poder ficar el ruixador. El senyor Nogueserol·la va abaixar la tapa, va agafar la maleta de l'ansa i, xino-xano, se'n va anar camps a•• través.

QUINA GRÀCIA!

Quan es desperta s'adona que ja té el somris a la cara.

Prova de recordar el somni perquè intueix que el somris és la conseqüència d'una vivència onírica. Però en fer memòria deixa traspuar el rictus de la concentració i el somris se li desenganxa de la boca, llisca llençol avall, cau del llit, rebotja contra el terra i s'escola pel badall de la finestra.

A partir d'aquest moment els esdeveniments s'acceleren. El somris es precipita en caiguda lliure des d'un onzè pis, i no s'estampa contra les llambordes de la vorera perquè un cambrer acaba d'estendre el tendal de la gelateria. La lona de la vela esmorteeix el cop i repel·leix el somris, tot fent que descrigui una paràbola cap al carrer.

Asseguda a l'última taula de la terrassa, hi ha una finlandesa pàl·lida prenent un gelat de menta. Aquella dona no ho sap, però queda just en la trajectòria de caiguda del somris. Així doncs, mentre fa una llepada espectacular, la finlandesa es ruboritza inopinadament i dibuixa un somriure ample que mostra unes dents verdes. Aquest gest, sumat a un encreuament casual de mirades i al tòpic de la liberalitat sexual de les escandinaves, provoca que l'home que és a la taula del costat pensi que se li insinuen. Conscient que les grans oportunitats només es presenten un cop cada molts anys, l'home s'aixeca de forma expeditiva, se li apropa amb quatre gambades i la besa a la galta. El petó —llarg i d'una sonoritat enganxosa—, a ella, no li fa gens de gràcia, i el somris se li despenja del llavi inferior i queda suspès uns segons sobre la bola del gelat. Aviat, però, la inclinació curvilínia de l'esfera el fa lliscar i, acompanyat d'escorrialles de menta, regalima cucurull avall fins degotar damunt la taula.

Deu minuts més tard, el mateix cambrer que abans havia estès el tendal, ara eixuga la taula i s'emporta el somris en un drap mullat. Quan escorre el drap a la pica, el somris és engolit pel desguàs, davalla per les canonades i és abocat a les clavegueres. D'allà va a parar a una sèquia. I de seguida es troba empès pel corrent d'un riu, que, de forma inevitable, el fa desembocar al mar.

Creua el mar arrossegant-se pel sistema bentònic, és a dir, ran de la superfície del fons marí. L'univers subaquàtic és un món que desconeix i sobreviure entre la fauna que viu colgada al substrat li resulta molt difícil. Primer intenta escometre una llagosta, però descobreix que el crustaci està recobert d'una cuirassa rígida i, sense flexibilitat, no pot haver-hi acoblament. Poc després, assalta un banc de sards que volten distrets entre la posidònia i prova d'enganxar-se a la cara d'un, però el peix boqueja sense parar i les bombolles d'aire que exhala fan que no s'hi pugui acomodar de cap de les maneres. Per últim, ho intenta amb una petxina, la qual, a primera vista, li sembla un ser formidable per conviure, ja que tota ella se li afigura una gran boca. Tanmateix, perd la il·lusió quan constata que el mol·lusc no bada mai els llavis.

Al límit de la desesperació, arriba per fi a una illa, giravoltant en l'escuma d'una onada. A la vora de la platja hi ha un jove italià rentant-se la cara. El jove vincla el cos al trencant, estira els braços i fa cassoleta amb les mans per

agafar un grapat d'aigua. El que recull és el somris. Quan l'aigua salada se li escampa per la cara, els llavis se li tiben i la boca traça un somriure d'orella a orella. El jove, en notar que li pugen els músculs de les galtes, se'n sorprèn: fins fa uns segons tenia l'ànim compungit per una discussió amb la seva xicota i troba fora lloc el gest de complaença. L'italià mira cap a dalt amb la sospita que aquell somris li ha caigut

del cel i, tot i que no hi creu massa, dóna gràcies a Déu.

LA ZARZUELA

La reina obre l'aixeta per refrescar-se la cara, però només en raja un fil d'aigua. Del bany estant, protesta alçant la veu perquè la senti el rei:

—El rentamans no funciona!

El rei, encara mig adormit, es regira al llit i mormola:

—Avui mateix dono avís al camarlenc.

* * *

Cinc hores més tard un lampista descargola, davant del camarlenc, l'aixeta de bola del rentamans. Amb traça, en desmunta les distintes peces —la maneta, el casquet, el cos, l'anella de retenció del premsaestopa, la volandera, els assentaments de vàlvula i les molles— i les examina d'una a una. Bufa el filtre i comprova la juntura tòrica. Tot seguit, obre i tanca la clau de pas un parell de vegades i observa com l'aigua no acaba de brollar amb impetuositat. A la fi, nega

amb el cap, i tot apartant del davant el camarlenc, diu:

—Em permet?

El lampista fa puntetes, treu el cap per la finestreta del bany, mira cap a dalt i passeja la vista per les canonades del desllunat.

—Quin desastre! —exclama, i la seva veu ressona al celobert.

El lampista torça el coll per fer entrar el cap a la cambra de bany. Després, s'espolza el pit i rebufa, mig fastiguejat. El camarlenc l'observa expectant.

—El problema no és l'aixeta —arrenca el lampista—, sinó els tubs de conducció, que són vells i s'han obturat. Si volen tenir una bona pressió d'aigua és necessari fer canviar tota la instal·lació. I s'ha de fer amb tubs de coure, que és com es canalitza l'aigua avui dia. —Aquí l'operari fa una pausa, llança una mirada de menyspreu al camarlenc i sentència—: Sembla mentida, aixetes d'or i canonades de plom! On s'és mai vist!

—Que costarà molts diners, això? —inquireix el camarlenc.

—Uf! —exclama el lampista, tot sacsejant la mà—. Una dinerada! Aquest palau és gegant... Només que compti els metres de recorregut de l'aigua i les parets que s'han de picar per colgar els tubs... I després els manobres han d'arrebossar els paraments. I en acabat encara falten els pintors, ja sap, per emblanquinar i repintar; perquè suposo que la instal·lació no la deuen voler vista, oi?

—Doncs, la veritat, no sé com van aquestes coses —contesta el camarlenc tot aixecant les espatlles—. Jo, què vol que li digui?, quan toca fer reformes...

—Ah! I els baixants! —l'interromp el lampista—. No ha vist com estan els baixants? —El camarlenc nega amb el cap, aclaparat—. No? Doncs també

s'han de canviar, els baixants; perquè tard o d'hora tindran problemes d'embussaments i caldrà avisar un camió cuba. I, no es pensi que això és tot: per canviar baixants i canonades, ens haurem de despenjar pel desllunat amb corda i arnès... Tot plegat, molta feina, moltíssima, i perillosa... Una fortuna!

El camarlenc acompanya el lampista a la sortida. Mentre descorre les baldes de la portalada, el camarlenc recalca que el canvi de la instal·lació és un assumpte d'urgència màxima, perquè és una indecència que els reis s'hagin de rentar la cara amb gibrells i palanganes. A l'operari —un trotskista afiliat a la UGT— se li escapa una riallada burleta, que aconsegueix soterrar amb un accés de tos fingit. Quan recupera el respir, es disculpa i es compromet a trametre un pressupost desglossat al més aviat possible. S'acomiaden amb una encaixada de mans enèrgica. Quan el camarlenc empeny la portalada per tancar-la, es troba amb una resistència inesperada que impedeix que la fulla completi el seu recorregut. És el peu del lampista, que s'ha ficat al llindar per travar la porta.

—Em manca una cosa —diu l'operari—. He de revisar el comptador, que de segur que també és vell i s'ha de canviar.

Recorren el palau amunt i avall tot resseguint canonades i tubs de plom. A la fi, en un recambró sense finestres, sota uns prestatges de fusta, troben el comptador de l'aigua.

El lampista descorre la cremallera de la bossa d'eines, en treu una llanterna i examina el comptador.

—Ja m'ho pensava! —diu l'operari— Està espatllat!

—També!

—Sí. Aquí s'han passat anys pagant el mínim, sense més despeses que el lloguer de l'aparell. Però el consum fa dècades que no l'abonen. Ara quan passi l'avís a Aguas de Madrid, els caurà una multa que els baldarà.

* * *

El príncep és a la seva cambra, estirat al llit, mirant Spiderman III, quan sent el soroll d'una màquina perforadora que fa trepidar els vidres de la finestra del desllunat. Amb els nervis crispats, salta del llit i fa quatre passos cap a la finestra. L'obre, doblega el cos sobre l'ampit i mira cap avall. El que veu marcarà el seu destí: dos homes vestits amb granotes blaves i cascs vermells es despenegen amb cordes a gran velocitat. De tant en tant, s'aturen, treuen les trepadores d'unes cartutxeres que porten subjectades als malucs i perforen la paret. Després, als forats, col·loquen tacs de plàstic i hi col·len cargols. El príncep apaga el televisor i es queda tot el matí repenjat a la finestra, seguint atentament els moviments dels operaris.

Aquella mateixa tarda, el príncep aborda un lampista que arrenca una canonada de plom a la cuina i li demana permís per observar com treballa. El lampista li diu que si no el distreu massa, ell no hi té cap inconvenient. El príncep no el distreu gens. De fet, es mostra sol·lícit, i per evitar que el lampista no baixi

de l'escala mentre feineja, li allarga les eines que l'altre li va demanant: alicates, martell, tornavís...

La reforma dura un mes. Durant aquell temps, el príncep no surt mai de casa. Ho té decidit: el que vol és ajudar i aprendre. Com que és tenaç, hi posa tota la seva voluntat. A més a més, exhibeix unes grans aptituds. Per exemple: un dia un operari li mostra com s'aplica el tefló, i l'endemà mateix, el príncep ja segella tot sol quatre unions roscades.

Però l'interès del príncep no és només pràctic; també vol conèixer vocabulari. Així, sempre que veu una peça nova, en demana el nom i la seva relació amb la resta d'elements. És una curiositat que sembla no tenir límits i que li permet aprendre amb rapidesa què és un tap de registre i un dipòsit pneumàtic, el coure mal-leable i el coure rígid, el llautó cromat i el llautó

lacat, el ramal de connexió i la vàlvula antiretorn.

El príncep cau en gràcia als operaris i no triga gens a guanyar-se la seva amistat. Aviat fan broma i s'expliquen acudits i grolleries. I arriba un punt que el tracte és de companyonia. De forma inevitable, l'excés de confiança deriva cap a la imprudència i l'últim dia de reforma —aprofitant que el camarlenc i els encarregats de palau són a la sala de la televisió, distrets amb l'etapa reina del Tour de France— els lampistes col·loquen l'arnès al príncep i li permeten despenjar-se pel desllunat.

* * *

Aquella experiència resulta decisiva i referma el príncep en la seva vocació. A partir d'aquell dia, a l'escola amb els companys de classe, al Nadal amb els familiars, o a països exòtics envoltat de diplomàtics de pes, quan li preguntin què vol ser quan sigui gran, el príncep sempre respondrà el mateix: quan sigui gran seré lampista. I per molt que li insisteixin i li diguin: però no vols ser astronauta? ni futbolista? ni rei?, el príncep negarà amb el cap i es mostrarà irreductible: no, jo vull ser lampista.

Aquesta tossuderia —que en un principi tothom troba tan graciosa— arriba un moment que fa passar disgustos:

És el primer dia d'institut i el príncep es nega a anar-hi, perquè diu que a ell li toca fer l'FP, o, com a mínim, un curs de formació CEAC de lampisteria. El rei, per primer cop

en sa vida, li clava un parell de coques al fill.

Aquell any els resultats acadèmics són lamentables. El príncep no mostra gens d'interès per cap assignatura i la tutora es veu forçada a avisar la reina, per parlar-ne. La reina hi compareix de forma discreta —cotxe oficial sense banderons, gavadina negra i ulleres de sol—. A la porta de l'institut l'espera el director, que l'acompanya al departament de la tutora. En un despatx on penja la foto del marit, la reina escolta amb posat incrèdul totes les queixes que una mestra menopàusica li exposa sobre el fill:

—El príncep no atén als professors, mai no fa els deures i lliura els exàmens en blanc. En tot l'any no ha fet res de profit! —Aquí la mestra s'atura i sembla dubtar un segon. Tot seguit puntualitza—: Bé, hi ha una excepció: un matí glacial de gener es va espatllar el radiador de la classe. Aquell dia, el príncep es va treure una navalla suïssa de la butxaca i, encara no sé com, va regular les vàlvules d'entrada d'aigua calenta.

* * *

El rei decideix contractar un catedràtic de renom perquè doni classes particulars al fill. La seva esperança és que el professor es guanyi al príncep tot atacant el tema de l'aigua des d'un punt de vista més general. D'aquesta manera, potser el fill es desinteressi de la lampisteria i li agafi el gust per la física.

El professor visita el palau tres cops per setmana i fa llargues xerrades al príncep sobre hidrostàtica i hidrodinàmica. Li explica el principi de Pascal i el d'Arquímedes, la teoria dels vasos comunicants, el teorema de Bernoulli i l'efecte Joule. Al príncep, però, les lliçons el cansen i la veu de somnífer del físic l'ensopeix. Tanmateix, dissimula els badalls, i mentre fa com si escoltés el professor, amb les mans sota la taula, comprova la resistència de brides i abraçadores.

* * *

Després del fracàs del físic, el rei decideix emportar-se el fill al Brasil. El seu pla és visitar la presa d'Itaipú. Està convençut que quan el príncep vegi aquella obra gegantesca de contenció d'aigua restarà fascinat pel món de l'enginyeria industrial.

El dia que el rei i el príncep visiten la presa més gran del món, els tècnics fan obrir les comportes perquè tots dos puguin contemplar com milers de tones d'aigua es precipiten per les rampes d'evacuació. L'aigua fa un soroll eixordador i, en topar contra el riu Paranà, aixeca una broda densa que atrapa la llum i irisa el paisatge tot projectant múltiples arcs de Sant Martí.

Després els fan una volta per la cabina de control i, davant d'un pany de paret curull de monitors, els comenten que la presa produeix el noranta-cinc per cent de tota l'energia del Paraguai i el vint per cent de la del Brasil. A continuació, els passen per la sala de turbines hidràuliques i els expliquen com les màquines rotatives transformen l'energia de pressió en energia mecànica. Els diuen que per cada turbina passa una quantitat d'aigua equivalent a la que aboquen les tres-centes cascades d'Iguazú juntes. I, per tal que se'n facin una idea, els porten a veure les cascades d'Iguazú en helicòpter.

En tot el dia, el príncep, abstret, no bada boca.

A la nit, el príncep descansa estirat al llit de la suite de l'hotel Sheraton mentre

mira Batman Returns. Milers de pingüins carregats amb míssils a les espatlles marxen pels carrers de Gotham, quan, de sobte, s'escolten uns trucs a la porta.

—Passi! —diu el príncep alhora que prem el pause.

És el pare. El rei entra somrient, se li apropa i s'asseu als peus del llit.

—Que t'ha semblat la presa d'Itaipú? —pregunta el monarca.

—Una vergonya! —contesta el fill, indignat.

—Per què?

—Sembla mentida: tants diners que malbaraten en tecnologia punta, i quan he anat al bany resulta que dels deu lavabos que hi havia cap no tenia regulada la pressió de l'aixeta com Déu mana!

* * *

La setmana abans de complir els divuit anys, la reina li pregunta quin cotxe vol que li regalin per l'aniversari. El príncep contesta que li vindria millor una furgoneta.

* * *

L'endemà de la festa d'aniversari, el príncep es lleva a migdia, ressacós. Quan va cap al bany per orinar, el rei l'intercepta al passadís del palau i li fa un discurs sobre les responsabilitats de la Corona. És un circumloqui llarg, que deixa el príncep amb el cap com un bombo. De tota la xerrameca, l'únic que treu en clar és que, d'ara endavant, el pare vol que l'acompanyi en tots els seus viatges pel món, perquè vagi fent rodatge.

* * *

La primera activitat programada a l'agenda reial és la visita al president dels Estats Units.

A l'aeroport, s'embarquen sense declarar equipatge ni passar pel detector de metalls perquè tenen immunitat diplomàtica. L'equipatge de mà del pare és un maletí de cuir; el fill porta una bossa d'esport voluminosa entravessada a l'esquena. Cada pas que fa el príncep se sent el soroll de ferralla entremortant.

Quan arriben a la Casa Blanca, els esperen, al pòrtic, el president i la filla del president. Estrenyen mans i es fan petons sobre els graons de marbre de l'escalinata. Tot seguit, els fan passar a la sala de parament, les parets de la qual estan reblertes de quadres ovalats on figuren, entre d'altres, George Washington, John Adams i Thomas Jefferson. Després d'intercanviar unes formalitats, el president fa un apart amb el rei. Queden la filla del president i

el príncep en un racó de la sala, asseguts en poltrones, separats per una tauleta on hi ha dues ampolles d'aigua mineral i un parell de gots.

El primer que pregunta el príncep és si tenen algun problema amb l'aigua. La filla del president —una noia de color amb les galtes inflades i els cabells escarolats— riu i diu que no, que als Estats Units tenen un pla hídric integral i que hi ha reserves nacionals que en garanteixen l'abastiment en èpoques de sequera.

El príncep nega amb el cap i diu que no ha entès la pregunta, que el que vol saber és en quines condicions està l'aigua de la casa. La noia agafa una ampolla d'aigua mineral, n'assenyala l'etiqueta i li explica que no s'hi ha d'encaparrar, que l'aigua que estan bevent procedeix de deus impol·lutes que brollen a les Muntanyes del Colorado. I que, de tota manera, l'aigua de casa —la de l'aixeta— també és potable, perquè

a Washington han instal·lat depuradores al riu Potomac.

El príncep torna a negar amb el cap i insisteix que continua sense entendre'l, que ell, com el rei, ha vingut als Estats Units a fer feina; però, a diferència del seu pare, que ha triat la carrera diplomàtica, ell s'ha decantat per la de lampista. I és per això que ara aprofita l'avinentsa per oferir els seus serveis.

A la noia li fa molta gràcia l'acudit del príncep i, mig per riure, diu que la pica de marbre del jardí, de vegades, no desagua com cal.

En sentir aquelles paraules, el príncep s'aixeca d'un bot, agafa la bossa d'esport que té als peus i surt per una porta lateral. La noia resta uns segons desorientada, però de seguida li va al darrere. El rei i el president els segueixen amb els ulls, sorpresos.

Al jardí, el príncep descargola el sífó amb una clau anglesa regulable i el mostra a la noia. El sífó, per dintre, està mig cobert d'una pasta resseca. Mentre el príncep escarbota la crosta amb un tornavís, li explica que aquell grumoll porta anys coagulat, però que furgant furgant encara podrà desfer-lo. De totes formes —recalca—, allò és una solució eventual, perquè a la llarga, si no es volen embussaments, s'haurà de canviar la peça sencera. La filla del president assenteix tot pessigant-se el nas amb l'índex i el polze.

Vint minuts més tard retornen a la sala de parament. Ella hi irromp amb la cara llarga; ell, somrient, content per la feina ben enllestida. El rei, quan veu el fill, no pot reprimir un posat d'astorament: per què se li ha disfressat amb aquella granota blava?

Al vol de tornada, el rei no parla amb ningú. Seu sol i mira més enllà de la foscor de la nit per la finestreta de l'avió. Està deprimit.

Ja de matinada, al palau, fa voltes al llit, insomne. És el jet lag, s'intenta convèncer, amb la mirada fixa als dígitos fluorescents de la ràdio despertador.

A les vuit del matí decideix aixecar-se del llit. El fet d'haver passat la nit en blanc l'ha deixat de molt mal humor. Orina, es renta la cara, es posa el batí i se'n va a mamprendre el fill..

Entra a l'habitació del príncep de bursada, furiós. Però el fill no hi és. Crida

el camarlenc i li demana pel príncep. El camarlenc li diu que el príncep és al celler, canviant un calefactor.

El rei obre la porta del celler i es troba el príncep enfundat en la granota blava, fent forats a la paret amb una màquina perforadora. Incapaç de contenir la ràbia, el rei perd els nervis i increpa el príncep:

—Ets la desgràcia de la casa! Ets una maledicció! Ets el fill del dimoni!

El príncep, que feineja d'esquena al monarca, no reacciona als blasmes del pare i continua perforant la paret. Tanta indiferència acaba d'exasperar el rei, que se sufoca tot redoblant els insults a crit cridant:

—Malnat! Malforjat! Fill d'una gran re****!

Però el rei clama en el desert, perquè per molt que s'esgargamelli, el soroll de la trepadora ofega els insults. Quan la broca para de fer voltes, el príncep es gira.

—Digues, pare.

El rei està panteixant, encès com un llucet. Una bola de còlera li crema a la gola i es nota punxades a la part superior del braç esquerre.

—Estàs bé, pare?

El rei s'ha de repenjar contra la paret. Es nota les cames segades i li costa respirar. Obre la boca i inhala amb força, però l'oxigen no li arriba als pulmons. És una sensació angoixant, com si l'aire s'aprimés. Els objectes, al seu voltant, també sembla que s'afuen i, per moments, perden consistència. Els perfils es desdibuixen, la llum va esblaimant-se i el món s'emplena d'una penombra deliquescents. Tot d'una, el rei se'n fa càrrec: és el final. Les forces l'abandonen i, a mesura que entra en la inconsciència, la ira es va transformant en benestar.

En adonar-se que el pare defalleix, el príncep deixa caure la trepadora, corre cap a ell i el cull de terra. Puja les escales amb el rei a pes de braços, travessa el passadís, arriba al pati i el fica a la furgoneta. Tot seguit, obre la portalada del pati, torna a la furgoneta, arrenca i fa cap a l'hospital.

Intenten reanimar-lo amb electroxocs, inútilment.

El príncep espera al corredor, menjant-se les ungles i rosegant-se els padrastres. La porta de la sala s'obre i en surt una infermera, que li transmet la notícia funesta:

—No ha pogut ser; el cor no li ha aguantat.

El príncep deixa escapar un xiscle, entra corrent a la sala i s'abraona al cos inert del seu pare.

—Per què? per què? —repeteix entre somics el príncep, mentre les llàgrimes regalimen sobre el pit del rei.

Un mes després, el nou rei, vestit amb granota blava i casc vermell, es despenja de la cornisa del palau lligat a una corda. La seva intenció es canviar el baixant exterior, que davalla per la façana que dona a la plaça.

El rei feineja un parell d'hores, inadvertit. La majoria dels vianants passen de llarg sense aixecar la vista; hi ha qui mira cap a dalt i badoqueja, però sigui per la indumentària, sigui perquè està suspès a quinze metres d'altura, ningú no el reconeix.

Al final —com sol passar en els contes de fades i en les faules de ficció al·legòrica—, un nen que badava amb l'atenció distreta l'identifica. El nen s'atura i diu:

—Mama, mama, el rei està allà dalt, penjant d'una corda.

La mare, que té pressa, li fa una estrebada de la mà i el reny:

—Va, no diguis ximpleries!

El nen ofereix resistència i no es deixa arrossegar.

—És el rei! —insisteix.

—Quin dels tres? —pregunta la mare, que davant l'atac de tossuderia opta per seguir-li la veta al fill.

—El que anit va lliurar la copa després del partit.

La mare s'atura un segon, fa visera amb la mà i mig acluca els ulls per regular la vista. En efecte, és ell. No hi ha dubte: és el sobirà per dret diví. La dona no pot refrenar l'eufòria i s'apressa a fer córrer la notícia entre els passavolants. La curiositat es generalitza i aviat s'agombola al voltant de la dona una gentada considerable que assenyalava amb l'índex cap al cel.

Els primers periodistes triguen quinze minuts a arribar-hi. La policia municipal, mitja hora. La guàrdia civil, tres quarts. I a l'hora, s'hi presenten els antidisturbis, que acordonen la zona per tal que el rei pugui feinejar en pau.

Des de l'altra banda dels escuts dels nacionals, la gernació arrenca a corejar el nom del rei. El sobirà, que fins ara no s'havia deixat distreure, decideix fer una concessió: enfunda la màquina perforadora en la cartutxera que li penja de la cintura i aixeca la mà per saludar. La multitud l'ovaciona.

El rei reprèn la feina. Amb paciència, va encabint els tacs de plàstic als forats que acaba de fer —alguns no entren a la primera i els ha de clavar a martellades—. Tot seguit hi cargola les abraçadores, que li serveixen per a fixar a la façana els trams de conducte de PVC. Un cop té instal·lat el nou baixant, procedeix a enretirar el vell.

El baixant vell és un cilindre de zenc que està subjectat a la façana amb unes anelles de ferro que s'encasten a la paret. Per arrencar-les, en condicions normals s'hauria de fer servir el martell i l'escarpra; però en aquest cas, si el monarca piqués la paret, podria fer malbé les motlures de la façana i, a més, després caldria pintar. Per evitar aquest problema, el rei ha dut una serra circular portàtil.

El monarca desenfunda la serra i hi col·loca una fulla de disc dentada. A poc

a poc, va tallant el conducte de zenc, per seccions. Cada tros que treu, el deixa caure. En topa contra les lloses de davant del palau, el zenc produeix un espetec rabiós, que la gentada celebra amb llargs aplaudiments.

Quan acaba, el rei llisca corda avall. Un cop al terra, desenganxa els mosquetons, es treu l'arnès, saluda la multitud que l'aclama i entra per la portalada del palau.

* * *

La repercussió mediàtica de l'acció del rei és instantània. Els telenotícies de totes les cadenes nacionals enceten l'edició de tarda amb les imatges del canvi de baixant al palau. La premsa també se'n fa ressò, tot i que a l'hora de redactar titulars van amb peus de plom, no sigui que els agafin en falta per injúria a la Corona. Així, els dos diaris de més tirada titulen: El Rei es posa la granota de treball i El Rei escomet les reformes del palau. Tots dos periòdics coincideixen en la portada: imatge en sobreimpressió del sobirà suspès d'una corda a una altura que fa esgarriar. La diferència: en la foto del diari d'esquerres, el monarca perfora la paret; en el de dretes, saluda la multitud.

A tots els indrets de la nació es comenta la notícia. El país passa la nit en un estat d'ebullició. La gent s'aboca al carrer i a cada cantonada s'engega una tertúlia. Les opinions són diverses; les hipòtesis, múltiples. Però tothom està d'acord en un punt: els ciutadans mereixen una explicació.

Al llarg de la nit els representants de l'ordre civil i els alts comandaments militars intenten establir contacte amb el palau reial. Des de les seus dels distints grups parlamentaris i des de les capitànies generals de les principals ciutats es realitzen incomputables trucades telefòniques. Els uns demanen respostes i suggeriments; els altres, instruccions i ordres. Tots, indistintament, reben la mateixa contestació: aquest telèfon està desconnectat o fora de servei.

A les quatre del matí, finalment, es fa públic el primer comunicat del gabinet de premsa de la Casa Reial, en el qual es proclama que "el rei, mitjançant l'escomesa d'una activitat secular, ha volgut retre un homenatge simbòlic a tots els treballadors del país." Aquest comunicat ha estat redactat i distribuït sense el consentiment del rei, el qual s'ha mantingut al marge de l'agitada situació política. De fet, el monarca fa cinc hores que dorm, i ha donat ordres explícites que no el despertin sota cap circumstància, perquè l'endemà s'ha de llevar de bon matí per arreglar la canal del terrat.

El comunicat de la Casa Reial és una bomba informativa. A la premsa i als noticiaris no es parla d'altra cosa. Les conseqüències del report són múltiples. D'entrada, les forces socials del país reaccionen immediatament i es mobilitzen. Els sindicats principals es reuneixen i redacten un manifest, en el qual declaren la seva adhesió incondicional a la monarquia. Per primer cop des que l'actual dinastia reial mana, sembla que la classe treballadora s'identifica amb la figura del rei.

* * *

El rei es desdejuna a la cuina. Menja llesques de pa amb oli que s'ha torrat ell mateix, tot i les tímides queixes del camarlenc, que volia preparar-li el desdejuni. El monarca inclina l'ampolla i aboca un rajolí de Carlos III a la tassa de cafè. Amb una cullereta remena el cigaló.

—Avui, a mig matí, acabaré de revisar la canal del terrat —diu el rei—. Amb això, la feina al palau quedarà rematada. Entesos?

—Sí, sa Majestat —contesta el camarlenc, tot fent una reverència.

—No vull que t'ho prenguis malament —reprèn el rei—, però quan es va fer la reforma fa uns anys, també

s'hagués hagut de canviar el baixant d'exterior.

—No, sa Majestat, no m'ho prenc malament.

—I el comptador... quina vergonya!

El camarlenc acota el cap visiblement afectat.

—Ara, si no és massa demanar —continua el rei—, em podries fer un favor?

—No, sa Majestat, no és massa demanar. De fet, és la meva feina.

—Doncs mira —diu el rei mentre reballa un parell de monedes sobre la taula—, si em pots aparcar la furgoneta a la Gran Via i pagues el parquímetre fins a les dotze, em faries un home.

* * *

La reparació de la canal del terrat és oferta en directe per la televisió nacional i per la majoria de cadenes privades. La retransmissió, tot i que s'emet a les vuit del matí, bat rècords d'audiència.

Ara per ara, és pot dir que la popularitat del rei s'ha disparat. A youtube, en només vint-i-quatre hores, el vídeo del sobirà feinejant enlaire s'ha posicionat en primer lloc, triplicant en nombre de visites al segon vídeo —un caiman encalçant un turista a la selva—. D'altra banda, els dominis de referència directa ja han estat adquirits per cibernetes oportunistes i, a la xarxa, les multinacionals liciten en subhastes acarnissades pel www.elreifontaner.com i d'altres registres similars.

I és que l'enrenou causat per la nova imatge del monarca es fa sentir en tots els sectors. Al món de la moda, per exemple, els dissenyadors punters ja preparen brainstormings, perquè saben que la marca que primer adapti la granota blava al vestuari de carrer es farà d'or. A l'esfera de la política, no cal dir-ho, tots van de cap. I fins i tot els republicans de nissaga es plantegen una petita treva per fer front a una nova fase de revisionisme.

* * *

La gran revolució, però, s'acaba de cop. Tot succeeix d'una manera molt ràpida. Un pla general curt pres des d'un helicòpter mostra als telespectadors com el rei es prepara l'esmorzar assegut sobre les teules, amb l'esquena recolzada a la mansarda del terrat.

El rei obre una barra de pa i se la col·loca sobre les cuixes. Tot seguit enceta una llauna de tonyina i l'escampa sobre el pa. Després enceta una altra llauna, ara d'olives —un pla detall mostra que porten anxova—. Va pessigant les olives d'una a una i les distribueix damunt la tonyina de forma equitativa: una oliva per mossegada. Quan ha enllestit l'entrepà, el deixa a sobre d'un eixugamans que té escampat al davant. I tot d'una, s'aixeca, recull les eines i travessa el terrat. Una càmera grua segueix el desplaçament del sobirà amb un tràveling. Quan el rei s'atura, el braç mecànic queda immobilitzat. El rei mira a la càmera i diu:

—Vaig al lavabo i torno de seguida.

El rei alça la trapa que dona a les golfes del palau i es fica a dintre de l'edifici. La gentada aplegada a la plaça —que segueix la retransmissió per les pantalles gegants que hi han instal·lat—, aplaudeix.

La realització mostra l'entrepà i després fa un zoom que redueix la mida del sandvitx, tot convertint-lo en un punt blanc enmig d'un mar de teules. Algunes cadenes de televisió aprofiten per fer una pausa publicitària, fins que torni a aparèixer el sobirà.

Però el rei ja no apareix. De fet, ja no es deixarà veure mai més davant les càmeres. O almenys això farà creure als realitzadors encarregats de la retransmissió. Realitzadors que ara són incapaços de parar esment en un home que surt del palau per la porta principal. És un home que va vestit amb texans, americana, barret calat i ulleres de sol. A la mà esquerra porta una voluminosa bossa d'esport. Amb la mà dreta, fa giravoltar un bolígraf amb el qual acaba d'escriure una nota:

El comptador del palau s'ha de canviar. Hi ha pagaments endarrerits.

MACA I FINA

Va ser un recargolament de ventre sobtat i la necessitat d'evacuar se'm va fer peremptòria. Estàvem fent la barbacoa al xalet del Joan, on, gràcies a Déu, hi havia un bany d'exterior que em quedava a tir de pedra. Em vaig aixecar de la cadira amb un moviment brusc i, sense disculpar-me —perquè els abdominals enrampats m'havien deixat sense respir—, vaig fer cap al lavabo apressadament.

Hi vaig entrar. Era un cub d'un metre quadrat en el qual havien encabit un vàter de peu i un rentamans. La cisterna estava separada de la tassa, penjada ben a dalt de la paret, a un pam del sostre. El bany tenia una petita finestra sense vidre, que es tancava amb un batent de fusta. Per aquella obertura es podia veure la gent entaulada, fruïnt del menjar.

Primer, em vaig haver d'arrambar a la paret per poder tancar la porta —i recordo que vaig pensar que qui havia col·locat aquella porta era un ximple, perquè aquell batent s'hagués hagut de fer virar cap enfora per guanyar espai a dintre—. Tot seguit vaig córrer el pestell i vaig aixecar la tapa del vàter. El que hi vaig trobar em va paraitzar: era el cagarro més gran que havia vist en ma vida. Es presentava en forma de cilindre gruixut, de més d'un pam de llargada, d'un color terrós de matís groguenc. Semblava dur i consistent. No tenia esquerdes, però sí un parell de bonys a la base a tall de contraforts.

Vaig estirar la cadena i el cagarro va vibrar lleument. Quan l'aigua va acabar de córrer, va restar impassible, acomodat al fons de la tassa. Vaig esperar que es reomplís la cisterna i vaig tornar a estirar la cadena. Res.

Em vaig quedar considerant les meves opcions. En aquelles circumstàncies, el millor era provar d'abocar una galleda d'aigua, però allà dintre no n'hi havia cap. Podia demanar-ne una, però si sortia del bany i algú hi entrava mentre jo n'era fora, em moriria de vergonya, perquè el nouvingut pensaria que la tifa era meva. I aquí em va assaltar la curiositat més morbosa: qui dels altres quatre comensals havia plantat la flor? Hi havia el Joan i el Tomeu. I també la Júlia i la Sònia. La Sònia... com m'agradava la Sònia! Ja feia anys que li anava al darrere. De fet, havia anat a aquell dinar expressament per ella... I si havia estat la Sònia? Els pèls se'm van posar de punta. Però vaig descartar la possibilitat. No, definitivament no podia ser ella.

Altra opció era trossejar la matèria excrementícia amb l'escombreta de vàter. Vaig escorcollar al voltant del vàter i vaig constatar que no n'hi havia cap. I això em va semblar d'una falta d'higiene sagnant, perquè de vegades, segons com, l'escombreta es fa imprescindible.

També podia llançar el fecaloma per la finestreta. Un únic llançament, potent i parabòlic, que el fes voleiar una desena de metres. El pla semblava de fàcil execució. Tanmateix, hi havia un inconvenient: els companys estaven menjant massa a la vora i el més probable era que algú se n'adonés. Potser no identificarien el cagarro a la primera, però tenia clar que l'encuriosiment del grup es dispararia en veure sortir un objecte expel·lit per la finestreta...

M'ho podia imaginar: el Joan apropant-s'hi amb passos curts, vinclant-se a sobre i furgant, incrèdul, la matèria fecal amb un pal. I tot seguit increpant-me, davant de tots, per escampar-li merda al jardí.

Vaig estirar la cadena de bell nou i el cagarro es va tornar a agitar imperceptiblement. De seguida, però, es va acomodar, majestuós, en la mateixa posició: amb la base ben plantada al fons de la tassa, mig tronc fora de l'aigua i el cap acabat en punta, desafiant.

Uns cops sobtats a la porta em van esglaiar.

—Et falta gaire? —va dir el Tomeu.

—No, no, ja gairebé estic —em vaig excusar, tot tancant la finestreta d'una revolada.

Em vaig quedar a les fosques, dempeus, sense saber què fer. Amb una certa angoixa, vaig palpar les parets per provar d'ensopegar l'interruptor del llum. No el vaig trobar. Vaig esperar un temps prudencial i vaig ajustar el batent de fusta. Una escletxa de llum es va escolar per la finestreta. Quan la vista se'm va acostumar a la penombra, vaig constatar que no hi havia ni interruptor ni llum. El fet em va semblar insòlit: com s'hi veia la gent per fer servir el paper higiènic a la nit? ¿Amb una llanterna, amb un encenedor, amb una espelma?

Vaig abaixar la tapa, em vaig asseure sobre el vàter, vaig respirar fondo —i me'n vaig penedir a l'acte— i vaig provar de rumiar una solució.

De cop i volta, ho vaig veure tot clar. Em vaig treure la sabata del peu dret i seguidament em vaig treure el mitjó, que em vaig enfundar a la mà com si fos una manyopla. Vaig aixecar la tapa, vaig submergir la mà enguantada en la tassa, vaig engrapar la tifa i la vaig treure.

Amb l'altra mà vaig abaixar la tapa, em vaig enfile al vàter i, amb el braç estirat, vaig intentar abastar la cisterna. Em va decebre constatar que no hi arribava, per bé que només feia curt d'un parell de centímetres. Vaig provar de fer puntetes tot repençant-me contra la paret i, a fi d'allargar-me un pèl més, vaig fer bascular tot el pes sobre una cama. En aquell moment, l'equilibri era precari, però la posició de tir no estava malament. Llavors, ho vaig intentar. Vaig traçar un moviment d'arc perfecte amb el braç dret, vaig flexionar subtilment el canell en el punt més alt del recorregut i vaig catapultar el cagarro per sobre de la cisterna. El llançament de ganxo va ser de manual i la cistella, digna del millor Pau Gasol; però no vaig tenir temps de celebrar-la, perquè el peu descalç sobre el qual m'apuntalava em va relliscar. En aquest instant fugaç de desequilibri, el meu acte reflex va ser intentar aferrar-me a alguna cosa i instintivament vaig engrapar la cadena. D'una estrebada, la vaig arrencar.

No vaig caure d'esquena perquè no hi havia prou espai, però vaig topar contra la porta —i recordo que vaig donar les gràcies mentalment al ximple que havia col·locat el batent cap endins, perquè si no, la porta hagués cedit i jo hagués acabat fent tombarelles pel jardí.

De seguida vaig sentir les veus alarmades:

—Estàs bé?

—Què t'ha passat?

Algú va empènyer el batent de fusta de la finestreta, que es va obrir. Un segon després hi vaig veure el cap del Joan retallat a contrallum. Suposo que el va sorprendre trobar-me estintolat contra la porta, amb un peu sobre la tassa i tot sostenint la cadena amb la mà que tenia enfundada en un mitjó, perquè em va dir:

—Què collons fas?

—Res —vaig contestar.

Vaig descórrer el pestell, em vaig arrambar a la paret i vaig obrir la porta. Vaig recollir la sabata, vaig sortir del bany i me la vaig calçar a peu coix. Tot seguit, vaig fer cap a la taula, em vaig asseure i, per guanyar temps, vaig dir:

—Què tenim per postres?

Ningú no em va contestar. Tots em miraven encuriosits, a l'expectativa. El Joan, que havia restat palplantat davant la porta del lavabo, em va llançar una mirada carregada de suspicàcia.

—Per què portes un mitjó a la mà? —em va preguntar la Júlia.

—Res, que tenia un forat i... —vaig deixar la frase a mig fer, amb l'esperança que algú la remataria.

Vaig penjar la cadena al respatller de la cadira; em vaig treure el mitjó de la mà i el vaig deixar caure a terra.

—Has arrencat la cadena! —em va inculpar el Joan, amb un to de veu que barrejava la mateixa quantitat d'enuig i d'estupefacció.

—Sí, és que he estat provant de reparar la cisterna —em vaig excusar.

—La cisterna! —es va exclamar el Joan— Què li passa a la cisterna? —Ho va preguntar mentre entrava al lavabo, amb tota la intenció d'inspeccionar-hi.

—Nooo! —vaig cridar amb un esgarip tan violent que el Joan va tornar a sortir del bany. Llavors, em vaig confiar a la improvisació—: Tinc coneixements de lampisteria i és millor que jo me'n faci càrrec.

Em vaig aixecar, vaig fer cap al lavabo i, tot apartant el Joan del davant, vaig dir:

—No hi ha prou pressió d'aigua; s'ha de regular la boia de la cisterna.

Vaig entrar al bany, em vaig arrambar a la paret, vaig tancar la porta i vaig córrer el pestell. Quan ajustava la finestreta per deixar entrar només una escletxa de llum, vaig escoltar la veu de la Sònia que deia:

—Té tota la raó del món: la cisterna no tira l'aigua amb prou força. Abans he anat al vàter i, no sé, com si no acabés d'engolir.

TALENT

La figura de Francesc Maians és veritablement fascinant. Considerat l'actor de teatre i el dramaturg més important del segle XXI, aquest mallorquí d'Inca mai no va mostrar cap tipus d'interès pel drama. De fet, el primer cop que va trepitjar un teatre va ser als cinquanta anys i ho va fer per escenificar un monòleg. L'obra que va representar va resultar tan innovadora que el mateix debut ja el va consagrar.

* * *

Francesc Maians no ho pot evitar. Ho ha fet des de sempre. Despenja el telèfon i, independentment de per qui demani l'altre, ell diu:

—Sí, sóc jo.

Com que els amics i els familiars li coneixen la tara, s'ho prenen a broma i ja no els sorprèn el fet que quan els sona el telèfon, ell corri cap a l'aparell —si és un fix— o els hi arrabassi de les mans —si és un mòbil— i provi de lligar conversa amb qui faci al cas. És una dèria tan inaudita, això de voler interceptar totes les trucades, que molt sovint la gent el deixa fer i s'escolta amb un punt de curiositat morbosa el rumb inesperat que pren cada conferència telefònica. Generalment, els malentesos que es produeixen són d'allò més divertits i els presents acaben soterrant rialletes picardioses i ofegant atacs d'hilaritat. A còpia d'immiscir-se en vides alienes, Francesc Maians s'ha llaurat entre les seves amistats una reputació d'humorista que, en el fons, no s'adiu gens amb el seu caràcter real; perquè la veritat és que ell mai no ha pretès fer paròdia, i molt menys fer-se el graciós. Tot el contrari: ell s'ho pren tot molt seriosament i, quan embolica algú, ho fa amb la intenció de fer durar la farsa fins a les darreres conseqüències. És per aquesta raó i no per cap altra, que sempre que la situació ho permet, es fa passar per altri i acaba dialogant amb persones desconegudes. D'altra banda, és important puntualitzar que el caire que agafi la conversa li és ben indiferent. Ell és capaç d'adaptar-s'hi amb facilitat i hi fica cullerada amb una empatia que no presenta esquerdes.

Segons com, aconsella, felicita, s'excusa, intima o es declara.

Per tal de guanyar-se la confiança dels seus interlocutors, Francesc Maians ha anat depurant al llarg dels anys una bona tècnica de simulació conversacional. Per exemple, quan despenja mai no contesta amb un digui, digui o amb un qui és?; sinó amb un simple sí... La raó d'aquest laconisme és que l'experiència li ha demostrat que, d'entrada, com menys temps li sentin la veu millor. A més, un tipus d'obertura convencional i curt —un sí... que tot i semblar neutre és en realitat la partícula afirmativa per excel·lència—, genera confiança, no intimida gens i passa directament la paraula a l'altre sense preestablir cap marc comunicatiu concret. D'aquesta manera, l'interlocutor ja té el camp abonat per disparar al seu gust. Si ho aprofita i es llança a explicar-li mitja vida sense

preàmbuls, Francesc Maïans escolta i, quan es fa inevitable, contesta amb monosíl·labs. Si, en canvi, l'altre li pregunta: que hi és en X?, llavors Francesc Maïans afirma amb convicció: sí, sóc jo, i espera que coli.

Fa quaranta-dos anys que Francesc Maïans menteix per telèfon i en aquest període de temps les innovacions de la tècnica aplicada han capgirat el món de la telefonia. Els avenços han estat múltiples. Les xarxes de fil han donat pas a la radioelectricitat i a les ones dels satèl·lits. Els sistemes informatitzats han substituït la connexió de línies operada manualment. La codificació digital ha permès noves formes de comunicació amb tractament d'imatges a temps real. I els nostres telèfons personalitzats s'han convertit en estacions mòbils multifuncionals amb els quals mantenim videoconferències i ens connectem a internet. Ara disposem d'un ventall d'opcions a l'hora d'establir contacte: tenim el missatge de text telegràfic o el múltiple; la trucada perduda, l'anònima, la rebutjada, la desviada; el mans lliures, la línia directa, el party line. Però això passa ara, perquè fa quaranta-dos anys tot era molt més rudimentari.

Quan Francesc Maïans va començar a embolicar la gent, només hi havia telèfons fixos. Els números i els noms s'anotaven amb llapis, bolígraf o ploma estilogràfica en quaderns i agendes, cosa que facilitava l'equivocació. Aleshores, el percentatge d'errada en les trucades era altíssim. Un número que es llegia malament o una tecla que no tocava pitjar i ja hi érem un altre cop: donant o acceptant les disculpes. En definitiva, va ser una època de malentesos quotidians i Francesc Maïans se'n va saber aprofitar.

En aquell temps ell encara era un nen i la seva veu cristal·lina i aflautada no li permetia fer-se passar per gran. Ell ho intentava de totes maneres, amb convicció renovada a cada trucada; però aquell timbre agut i vibràtil el delatava a la primera. Amb tot, hi havia algunes vegades que la seva veu de marrec es prestava a la confusió. Això passava de tard en tard, quan la persona que trucava el prenia per algun vailet conegut. Llavors, Francesc Maïans no deixava passar l'oportunitat i jugava a la perfecció el rol de nen ingenu i innocent tocat per la malastrugança.

Els adults, en general, atribueixen als nens una naturalitat sense artificis, se'n refien de seguida i els fan confiança cega. Francesc Maïans abusava d'aquesta confiança i embrollava l'adult sistemàticament.

L'estratègia la tenia apamada. Primer deia que els pares havien sortit a comprar pa al forn de la cantonada i que ja devien estar a punt d'arribar. D'aquesta manera, hi havia més possibilitats que el seu interlocutor no es despengés de la línia. Després, improvisava una història colpidora, perquè s'havia adonat que les persones grans paren més atenció si la relació dels fets té un punt de tragèdia. Disposava d'un ampli repertori d'anècdotes, però les dues que més feia servir eren: a) se'm va quedar pessigada la mà a la porta del cotxe del papa i he perdut el dit índex; i b) era al parc amb la mama i un dòberman ens ha atacat. A ella li ha esgarrinxat lleugerament una cuixa; a mi m'ha deixat la cara nova.

Amb el canvi de veu de l'adolescència les coses van millorar molt. Va sol·licitar feina a la Telefònica i el van contractar d'operador; però el van acomiadar a la

setmana, quan van descobrir que en comptes d'enllaçar línies per connectar usuaris, feia servir la centraleta per contestar les trucades ell mateix.

A banda d'aquest incident laboral, es podria dir que, a grans trets, la primera joventut de Francesc Maïans va ser una etapa feliç. En aquell temps els telèfons eren de disc i quan penjaves s'escoltava com una timbrada. Per marcar un número s'havia de ficar el dit al forat corresponent i fer girar la roda fins que el dit topava amb un piuet que sobresortia. Molts cops no s'arrossegava el disc fins al final i es marrava la trucada.

Aquests detalls, que en un principi poden semblar superflus, van tenir una importància cabdal en la vida de Francesc Maïans. Una arrossegada maldestra, una badada mínima i, per qüestió de mil·límetres, s'obria tot un món d'expectatives. Errades intranscendents per a molts, però que, en el cas del mallorquí, propiciaven una cita, un festeig, un matrimoni...

La noia va ficar el dit al forat del número vuit i va arrossegar el disc cap a l'esquerra, però no va completar la volta. L'equivocació la va posar en contacte amb Francesc Maïans, que es va fer passar pel promès de la noia... Ella estava histèrica. Feia dues hores que esperava que la recollís per sortir i ell ni tan sols havia trucat per avisar del retard. Francesc Maïans es va excusar dient que s'havia pessigat la mà amb la porta del cotxe i s'havia trencat el dit índex. La noia es va alarmar i li va dir que de seguida anava a casa d'ell. Francesc Maïans la va dissuadir, tot adduint que després de tot l'estrès de l'hospital, li venia de gust airejar-se una mica i fer una cervesa. Va quedar amb ella al bar de l'estació, a les vuit en punt.

Quan a les vuit en punt la noia va entrar al bar de l'estació, ell ja era a la barra, assegut en un tamboret. La noia es va asseure al seu costat —al bar de l'estació no hi havia cap taula, només una barra i dos tamborets—, va demanar un suc i es va passar vint minuts fent cops d'ull al rellotge amb cara d'amoïnada. Francesc Maïans li va preguntar si li passava res i van fer coneixença. La noia li va explicar la història. El nuvi s'havia fracturat un dit i això la tenia amb l'ai al cor, perquè el promès era concertista de piano i tenia una audició a l'Òpera de París la setmana entrant. Portava anys preparant-s'hi... La noia es va cobrir la cara amb les mans i va rompre a somicar. Francesc Maïans li va passar un braç per l'espatlla i li va dir que ell no volia ser indiscret, però que la seva intuïció li deia que el seu promès li prenia el pèl i que, a més, aquella tarda la deixaria plantada.

Un cop casats, la dona no va entendre mai la dèria del seu marit per mantenir converses fictícies amb desconeguts; però el va respectar. Si altra cosa no, havia comprovat que aquesta mania insòlita, a la llarga, comportava més beneficis que maldecaps. No endebades tenia a casa un televisor, una rentadora i un frigorífic d'última generació que li havien arribat de franc, gràcies a l'habilitat telefònica de l'home.

Aquell lot d'electrodomèstics es va presentar al pis una tarda de primavera, mitjançant una trucada que ella va presenciar de principi a fi. La dona era al saló fent mitja. Al seu costat, allargassat al sofà, Francesc Maïans mirava a la televisió una cursa de bicicletes en la qual un espontani deixava en evidència

els corredors professionals. Quan va sonar el telèfon, ell es va aixecar d'un bot, va despenjar i va parar orella. Primer va adoptar un posat consirós, amb el front corrugat i la mirada perduda. Tot seguit, va negar amb el cap i va enunciar un parell de monosíl·labs. A la fi, va tocar l'ase i va dir que s'havien equivocat en l'adreça. Llavors, va donar el nom del carrer on vivia i el número de l'edifici, però va indicar la porta del veí de planta, que estava de vacances. Tan bon punt va penjar, el marit va apagar el televisor, va sortir al replà de l'escala i es va quedar esperant en silenci. Quan va sentir que sonava el timbre del pis del costat, va deixar passar un parell de minuts abans de despenjar l'interfon. Amb la veu entretallada per un panteix exagerat, va dir al repartidor que deixés l'encàrrec a la planta baixa. El repartidor va contestar que d'acord, però que baixés a signar l'albarà. El marit es va excusar dient que l'havia pillat a la dutxa i que per això havia trigat tant a obrir la porta. Tanmateix, va suggerir al repartidor que descarregués primer al vestíbul, que deixés el vehicle al pàrquing de la cantonada i que tornés a recollir la signatura de la certificació, l'import de l'estacionament i la propina. El repartidor, que tenia una cua de cotxes al darrere fent sonar el clàxon, va picar.

Amb l'arribada dels mòbils i els telèfons digitals les coses van canviar. Els nous aparells disposaven de llistes de contactes on s'arxivaven les dades personals —nom, número de telèfon, correu electrònic, messenger, adreça—. Quan es feia o es rebia una trucada, a la pantalla sortia el nom —i de vegades fins i tot la foto— de la persona amb la qual s'establí la comunicació. Això minimitzava el marge d'errada i, cas que es produís cap malentès, el número marcat quedava enregistrat. Conclusió: els nous teclats electrònics posats al servei de ràpids processadors d'informació reduïen les possibilitats d'embolicar per telèfon d'una manera dràstica i, com no podia ser d'una altra forma, Francesc Maïans en va sofrir les conseqüències.

El punt d'inflexió en la vida de Francesc Maïans es va produir a la sala quatre dels cinemes LYS. Estava assegut a la butaca número set de la fila onze mirant Vida de Nadie, quan de cop va notar una vibració a l'altura del cor: era el silenciador del mòbil que se li activava a la butxaca de la camisa. Es va aixecar del seient, va trescar pel passadís entre les mirades reprovadores d'alguns espectadors, va sortir de la sala i va contestar quan només faltaven sis dècimes de segon perquè saltés la bústia de veu:

—Sí...

—Tomassi? —va preguntar una veu apagada i opaca.

—Sí, sóc jo —va contestar Francesc Maïans en veu baixa.

—Pots parlar?

—Sí.

—Doncs res, et trucava per l'obra. Ja la tens acabada?

—Sí.

—I aquest cop, al final, què? T'has decantat per la comèdia o pel melodrama?

—Mig mig.

—Però explica't, home... Els personatges, els has caricaturat com a El seductor i la model pestilent? O més aviat els has revestit de fatalisme com a L'home que perseguia les mosques?

—És un monòleg.

—Un monòleg! De què va?

Francesc Maïans es va abandonar a la seva capacitat d'improvisació i va descabdellar una història amb tres fils argumentals paral·lels que convergien en un final apoteòsic. Van ser cinc minuts d'exposició ininterrompuda. Quan va callar, es va produir un llarg silenci. Per un segon, va pensar que l'altre s'havia desconnectat de la línia.

—Hola, hola, que hi ha algú? —va preguntar Francesc Maïans.

—Sí, sí —va contestar la veu apagada i opaca—; disculpa'm. És que encara estava fent-li voltes a la història. —Va fer una pausa, va tossir, es va escurar la gola i va continuar—: Mira, Tomassi, et seré sincer: és el millor que has escrit mai. La presentació és suggeridora. La trama és fascinant. El desenllaç és insospitat...

—Gràcies...

—No, no, sóc jo qui t'hauria de donar les gràcies. Demà mateix en parlaré amb el productor i comprovaré la disponibilitat d'escenaris. Et trucaré, a tot estirar, a la fi de la setmana entrant, sens falta.

—Sens falta?

—Sens falta. Estigues localitzable, entesos?

—Entesos.

Francesc Maïans va penjar i es va ficar el mòbil a la butxaca. Es disposava a obrir la porta per entrar de nou a la sala, quan va tornar a notar la vibració sobre el cor. Va contestar.

Era la veu apagada i opaca, que aquest cop encetava la conferència presentant-se. Es deia Eduard Romaguera i, primer de tot, volia disculpar-se. Acabava de cometre un error en confondre'l amb el Gran Tomassi, un dramaturg consagrat amb el qual havia col·laborat en projectes puntuals. Francesc Maïans va acceptar les disculpes, però va insistir que ell era el Gran Tomassi. Eduard Romaguera va deixar anar una riallada llarga que va desembocar en un accés de tos. Quan va ofegar els darrers estossecs rogallosos, amb la veu esqueixada, Eduard Romaguera va comunicar-li que era agent teatral i que voldria entrevistar-lo. A continuació, va recalcar que al món del teatre els bons dramaturgs escassejaven i que era una activitat ben retribuïda. Es va acomiadar dient-li que s'ho rumiés bé i que li truqués sense cap compromís.

Quan va penjar, Francesc Maïans va seleccionar l'opció d'afegir contacte i va enregistrar el número. Després es va quedar uns segons amb els ulls fixos a la pantalla, rellegint el nom que acabava de teclejar: EDUARD ROMAGUERAS (TEATRE). El cognom li va semblar d'una sonoritat suggeridora.

Francesc Maïans va entrar a la sala, es va asseure i va intentar reprendre el fil

de la pel·lícula. Un pla picat li mostrava José Coronado, el qual, acomodat en un banc enmig d'un parc, contemplava els arbres incendiats pels colors de la tardor. Llavors, s'escoltava un telèfon que sonava i l'actor es treia el mòbil de la butxaca de l'americana i es redreçava per contestar:

—¿Dónde estás? —li preguntava la seva dona.

—¿Dónde voy a estar? Trabajando, en el banco —contestava José Coronado.

L'argument del film atenyia el punt àlgid d'intriga i el protagonista reeixia en la interpretació. Tanmateix, Francesc Maians ja no seguia l'acció. S'havia abstret i les consideracions de la pensa es lliuraven enterament a reflexions sobre la vida. Escarxofat en una butaca entapissada de vellut, rosegant crispetes i xuclant un refresc amb un canonet de plàstic, s'esforçava per guanyar una perspectiva objectiva d'ell mateix.

Volia sospesar el bagatge de la seva existència, judicar-se.

Les conclusions van ser magres. De seguida es va adonar que no hi havia on aferrar-se. No havia excel·lit en res. No tenia diners, ni títols, ni propietats, ni perspectives de futur. Era realment trist: s'havia trencat l'esquena pencat durant trenta anys i ara descobria que el resultat d'una vida consagrada a la feina era pràcticament nul. I això que s'havia prodigat en activitats professionals molt variades; però la seva inconstància, independentment de l'àmbit laboral en el qual exercís, sempre el deixava en evidència i feia que mai no li renovessin cap contracte. D'altra banda, com que no havia tingut la prudència de cotitzar a la seguretat social, ara es veia amb la impossibilitat de sol·licitar una pensió. Per no tenir no tenia ni llibreta d'estalvis, perquè les feines temporals on l'havien contractat —gairebé sempre gràcies a subterfugis telefònics—estaven tan mal remunerades que no havia tingut l'ocasió d'arraconar quatre pessetes. La seva situació actual era força precària: ara treballava de vigilant nocturn en un centre comercial i sabia que no trigarien gaire a acomiadar-lo. Aquesta vegada havia portat la situació al límit. L'encarregat l'havia hagut d'amonestar dues vegades i l'havia advertit que ja no pensava passar-li'n cap més. El motiu de totes les discòrdies era el walkie-talkie. El transceptor era molt potent i captava el senyal de la ràdio de la policia. Cada vegada que es creuava la línia, Francesc Maians no podia evitar enganxar-se a la conversa i fer-se passar per un superior.

Va passar la nit pegant-li voltes a l'oferta de l'agent teatral en un estat d'insomni martiritzant. Incapaç d'arribar a una conclusió per ell mateix, quan la dona es va despertar, ho va discutir amb ella. La dona va enraonar llargament i li va recalcar que, en la vida, hi ha trens que no es poden deixar passar. Per convèncer-lo, li va confeccionar una llista amb tot de consideracions favorables, que contrastaven amb l'únic inconvenient que ella era capaç de trobar a aquella feina: s'hauria de fer a la idea de treballar sense telèfons ni transeptors. A mig matí, Francesc Maians va trucar a Eduard Romagueras.

L'agent teatral es va congratular per la telefonada i va insistir a trobar-se aquella mateixa tarda en un cafè del centre que es deia La Xemeneia.

Francesc Maians hi va comparèixer puntualment. Anava vestit de negre rigorós

de cap a peus, tret d'un fulard a quadres verds i grocs, que era el complement que havia de ressaltar el punt d'excentricitat creativa de l'artista. Va obrir la porta del local i una bafarada de fum nicotínic gairebé el va fer recular. El cafè estava tan carregat que costava respirar i els llagrimers se li van irritar. Més enllà de la coïssor dels ulls, va identificar un home assegut a la taula del fons que li feia senyals amb la mà. S'hi va apropar.

—Com m'ha reconegut? —va preguntar Francesc Maïans.

—Sóc un caçatalents —va contestar Eduard Romagueras.

Francesc Maïans va enretirar una cadira i s'hi va asseure. Eduard Romagueras va encendre un cigarret, va fer una pipada, va tossir, es va escurar la gola i va dir:

—Té molta obra escrita?

—Què vol exactament?

—Comèdies.

Francesc Maïans, sense tenir consciència del que feia, va improvisar un sàinet, una farsa i un vodevil. L'agent teatral el va escoltar amb els ulls espurnejant i la boca —tret de quan feia pipades— oberta. Francesc Maïans va coronar la darrera obra amb un epíleg eficaç i va callar. Eduard Romagueras va aixafar el cigarret al cendrer, en va encendre un altre, va exhalar unes anelles de fum i li va preguntar quants anys havia dedicat a aquells projectes. Francesc Maïans va confessar que cap; que, de fet, aquelles tres comèdies les acabava d'inventar. A l'agent teatral, el cigarret se li va despenjar dels llavis, li va caure sobre la taula i se li va escabotar, tot estampant les estovalles amb un foradet de perímetre socarrimat. Francesc Maïans va fixar els ulls en el petit cràter que havia deixat la brasa de la punta del cigarret i es va adonar tot d'una que la tela d'aquelles estovalles tenia la mateixa combinació de colors i el mateix patró que el seu fulard. Això li va provocar un desconcert momentani, del qual el va rescatar la veu esqueixada d'Eduard Romagueras:

—D'ara endavant seré el teu mànager amb exclusivitat,
amitjanarem beneficis i apilaràs una bona fortuna.

L'agent teatral li va allargar la mà per sobre de la taula i Francesc Maïans la va estrènyer amb una certa aprensió, perquè les ungles dels dits índex i del mig estaven com esgrogueïdes.

* * *

Francesc Maïans va debutar al Teatre Nacional amb un monòleg interactiu titulat Línia directa. L'obra, amb una escenografia minimalista i un guió completament improvisat, va capgirar el món del teatre contemporani.

Un minut abans de l'hora de la funció, es va escoltar l'avís per megafonia:

L'espectacle està a punt de començar. Si us plau, connectin els telèfons mòbils.

Es va obrir el teló de boca i va aparèixer per tot decorat una tauleta amb un telèfon a sobre. Es va obrir el teló de fons i es van poder veure nou números vermells projectats sobre un plafó negre. Després, res. Dos minuts cinquanta-tres segons de silenci, que es van fer llarguíssims.

Quan la gent ja frisava, un jove assegut a la segona filera de platea va captar la idea. El jove, que anava vestit amb unes bermudes i una camisa estampada de flors, es va treure el mòbil de la butxaca, el va connectar i va marcar els números vermells. A l'acte, el to de trucada va ressonar per tota la sala. Llavors, Francesc Maians va sortir de bastidors, va creuar l'escenari, es va plantar davant de la tauleta, va despenjar el telèfon i va dir:

—Sí...

GELOSIA

Ha estat un dia de platja complet. D'aigua i sol. De pales i backgammon. De refrescos i xiringuito. En acabat, han fet la dutxa a l'hotel, s'han hidratat la pell amb cremes, s'han perfumat i, a l'hora de vestir-se, s'han demanat consell l'una a l'altre per triar la roba. Un cop mudats, l'Antonel·la i el Francesco han sortit a fer una volta. Agafats de bracet, la parella va seguint carrers i aparadors.

En una avinguda troben una botiga de roba italiana força coneguda i ella es compra uns pantalons Baci & Abbracci. Aquesta marca de texans es porta molt ara. L'ha posada de moda una actriu italiana amb un espot publicitari que ha fet la volta al món.

L'anunci és banal, però el fet d'apel·lar a la luxúria més grollera d'una forma tan directa l'ha fet comercial. La realització és simple. En una platja deserta, al ritme de Sapore di Sale, l'actriu corre nua. L'enquadrament es manté sempre en pla fix. La dona, que en la primera imatge és un punt en la llunyania, va apropant-se de manera progressiva. Avança amb l'aigua ran de turmell, els cabells mullats fuetejant el vent i els pits balandrejant-se amb ostensió. Després de trenta segons de carrera, l'actriu es planta davant la càmera i, amb els braços en nanses i mig amoïnada, protesta:

—Qui ha rubato i miei pantaloni?

Aquí canvia la seqüència i surt un adolescent ajupit darrere una duna, amb uns texans a les mans. El noi s'apropa els pantalons a la cara i els ensuma. La intensitat de l'ensumada li desorbita els ulls. L'adolescent s'engresca, fa un posat lasciu i ressegueix amb l'índex la costura de l'entrecreix. Després fa un parell de mossegades libidinoses a un camal i, a l'últim, acaba llepant un botó. Llavors, una veu en off, amb una modulació càlida, pregunta:

—Anche tu vuoi i miei baci ed abbracci?

L'Antonel·la i el Francesco van trobar casualment l'actriu de l'espot publicitari la setmana passada, en una festa flower power al Blue Bar. No la van reconèixer al primer cop d'ull, perquè la roba que portava li venia tan folgada que els va despistar. Sens dubte, l'haurien identificada a la primera si, com a la televisió, se'ls hagués aparegut amb uns texans arrapats i un escot desbocat; però així, de viu en viu, amb gonella eivissenca i brusa camisada, la cosa es complicava. El fet, que d'entrada els va resultar irrellevant, es va tornar remarcable quan van coincidir tot just l'endemà amb el màxim golejadore del Calcio en un restaurant de Sant Ferran. El futbolista tampoc no portava cap peça de la marca esportiva que promociona: ni les vambes, ni la samarreta, ni el xandall, ni la gorra. En comptes d'això, s'havia empolainat amb faixa de doble volt, calçons amb bufes, espadenyes de veta i barret de llata... Aquestes anècdotes, la parella les ha comentades amb altres compatriotes, els quals els han explicat que a Formentera, els famosos italians, en lloc de lluir les seves marques, tendeixen a imitar el pagès autòcton.

L'Antonel·la té calor i el Francesco li proposa de prendre un gelat. De les tres gelateries del passeig trien la que anuncia una promoció de dos per un.

S'asseuen en una taula que té un forat al mig, on s'acobra el pal d'un para-sol. El pal és articulad i permet d'orientar l'ombra que projecta l'estri. Francesco alça la vista i en compta les barnilles —dotze—. A contrallum i a l'inrevés —de dreta a esquerra—, llegeix les lletres que hi ha impreses sobre la tela del para-sol —L A R U T A N A T U R A L—. Aviat arriba el cambrer, amb un somris a la cara i una carta en italià a la mà dreta.

—Com sap que som italians, si encara no ens ha sentit parlar? —li pregunta el Francesco.

—Per la roba—contesta el cambrer—. És la moda, el que us delata.

Mentre el gelat se li escampa per la volta del paladar, l'Antonel·la mira cap a la platja. El sol projecta raigs oblics des de la banda de ponent i l'ombra dels edificis avança ràpidament sobre la sorra. El mar és un llençol que va trasmutant colors. A última hora del vespre, el vent s'atura i la badia dels Pujols s'adorm.

L'Antonel·la pensa que li agradaria fer l'amor al trencant, amb la sorra tova enganxada al cos, i sentir com el vaivé de l'escuma se li esmuny entre les natges.

Demanen el compte, paguen i marxen. No deixen propina.

Amb la moto de lloguer enflen cap al port per la carretera de l'Estany Pudent. A l'altura de les salines avancen un pilot de ciclistes que circulen sense llums. El Francesco fa sonar la botzina, pitja el botó de l'intermitent i dóna gas. L'Antonel·la se li aferra a la cintura i deixa caure la vista sobre l'aigua cristal·litzada de les salines, que emmiralla l'ocàs malva.

—Has vist quins colors?

Francesco nega amb el cap i diu:

—Per carretera general i xerrant en parelles; a entrada de fosc i no engeguen les dinamos... la imbecil·litat de vegades és insondable! A aquests subnormals haurien de...

La frase es queda penjada enlaira perquè Francesco veu una imatge fugaç que el deixa sense paraules. Retallat com un holograma sobre un rerefons de porpres i morats, muntat en una bicicleta que porta enganxat al selló un pal amb una banderola, el guia del grup pedaleja sense fer servir les mans, amb el cos inclinat cap endarrere i els braços plegats al clatell.

Aparquen davant l'espigó del port i lliguen els cascos a les rodes. Després, van al mercat hippy del passeig marítim i fan una volta. Amb parsimònia, van desfilant al llarg de les parades. Totes són idèntiques. Sota uns tenderols han muntat uns taulells de fusta on s'exhibeix la mercaderia. Hi ha molta quincalla —penjolls, collars, arracades, anells, polseres, braçalets, passadors— i un bon assortiment de bibelots místics —encensers, budes, perfumadors, olis essencials—.

Badoquegen una estona davant d'una parada on s'exposen tot tipus de pipes. Estan arranjades en fileres, segons el material —fusta, metall, canya, ceràmica, guix, banya i pedra—. Enganxada a cada broquet hi ha una tarja petita que n'indica el nom: pipa de mariner, de pagès, xibuc turc, calumet d'indi nord-americà, narguill oriental...

A la parada següent, regategen llargament per comprar un mocador estampat amb la serigrafia d'una sargantana. L'estira i arronsa, que s'inicia amb un mercadeig afable, acaba crispant el botiguer, que es nega a vendre'ls el mocador a un preu que no deixa marge de guanys.

A continuació, s'aturen davant l'estand d'un retratista que pinta una nena a l'aquarel·la. La nena, tot i que encara és molt petita, s'està quieta, asseguda en un tamboret, amb posat de concentració. El retrat és colpidor. El virtuosisme del retratista salta als ulls: la semblança de la nena i la pintura és exactíssima.

L'Antonella diu al Francesco que vol que la retratin. El Francesco pregunta quant val la pintura. El retratista contesta que quaranta euros. Llavors, el Francesco xiula i fa el gest característic que empren els italians per mostrar aclaparament: primer col·loca la palma enlaire i després ajunta la punta dels dits tot fent que els capcirons es toquin; finalment sacseja la mà avant i enrere. El Francesco fa mitja volta per marxar, però l'Antonella l'agafa del braç i el reté.

El retratista fa asseure l'Antonella al tamboret i li diu que mantingui l'esquena recta. Amb delicadesa, fa servir els dits polze i índex per pessigar-li la barbeta i li aixeca la cara lleugerament, per buscar el frontal més afavoridor. Tot seguit li desenganxa els cabells —que portava relligats amb un elàstic— i els hi esbullia una mica. Abans de començar, li

demana que provi d'estar-se quieta i distesa alhora.

L'Antonella es concentra per immobilitzar els músculs facials i deixa la vista al buit. El retratista li diu que no ha d'enrigidir el gest, perquè si no, desnaturalitzarà el retrat; que més val que es relaxi. I que no faci una mirada perduda, que és molt millor si hi fixa els ulls. L'Antonella li pregunta que on vol que miri exactament. El retratista respon que busqui el contacte visual amb ell, i que ho faci amb intenció. L'Antonella, tímida, demana disculpes. El retratista diu que no pateixi, que està en molt bones mans. L'Antonellariu. El Francesco, no.

El retratista, primer de tot, fa un croquis amb llapis. És un dibuix d'execució ràpida i resumida, que li serveix de patró per al retrat a l'aquarel·la. Quan acaba, agafa el pinzell, en mulla la punta en un got d'aigua i la passa per sobre de la tauleta de pintura marró. Amb dos traços elegants deixa les celles enlestides.

El retratista comenta que hi ha poques dones que tinguin les celles tan ben arquejades. L'Antonella dona les gràcies i es ruboritza lleugerament. El retratista s'apercep que a ella li pugen els colors a les galtes i li diu que no li sàpiga greu d'enrojolar-se, que la cara li guanya molt de contrast si traspua un punt d'emoció. L'Antonella és conscient que ja no pot controlar la timidesa: les puntes de les orelles li cremen.

El Francesco, que s'està dempeus fent fluctuar la vista entre el retrat i l'Antonella, pregunta al retratista quants anys fa que es dedica a la pintura. El retratista atura el pinzell a l'acte, se'l mira de reüll, torça la boca en un gest d'enuig i li diu que faci el favor de no distreure'l.

El Francesco sent una fiblada de ràbia i nota com un reguitzell d'injúries li

pugen a la gola. Però es conté i mastega els insults en silenci. L'italià intenta bescanviar mirades amb la seva xicota, per comunicar-li la indignació que el rosega. Tanmateix, els ulls de l'Antonel·la estan clavats en els del retratista.

—Un retrat, perquè sigui bo —arrenca el retratista, tot adreçant-se a l'Antonel·la—, ha de ser una experiència íntima entre l'artista i la model. M'entens, oi?

L'Antonel·la assenteix, sobtadament enriolada.

—No belluguis la cara! —la reny mig de broma el retratista—. No t'és permès fer cap gest. Has d'aprendre a parlar-me amb la teva mirada.

Al Francesco li sobrevé una angoixa roent que li estreny el pit i alguna cosa que crema se li remou per dintre. Tanca els punys amb força i les ungles se li claven als palmells. Respira fondo i intenta asserenar-se. No pot. És impossible. Ha traspassat el límit. Arribat en aquest punt, és conscient que ha de marxar; si no, farà alguna barbaritat de la qual se'n penedirà més tard. El Francesco s'excusa i diu que ha d'anar al lavabo.

Menteix: no va al lavabo, sinó a fer un tomb pels voltants. Deixa enrere l'estació marítima i camina vora el moll. Les embarcacions, arreglerades, oscil·len dolçament. És una agitació mínima, que en fa xipollejar les bandes a flor d'aigua. S'atura davant d'una goleta turca, atret per la visió d'un borralló d'ombra incandescent submergit a dos pams de profunditat. És una medusa minúscula. Vista de nit, a la llum somorta dels fanals, sembla una gelatina fluorescent. El Francesco s'imagina fent-li un mos. S'esgarrija. Continua caminant i arriba a la platja. Es descalça i passeja a tocar de l'aigua. El glu-glu de les ones que llepen la sorra i la titil·lació dels estels li dissipen la ràbia. Torna en el moment just que el retratista traça la darrera pinzellada.

Ara el retratista fa un pas enrere, tot allunyant-se del cavallet per observar millor la pintura. Acte seguit, deixa el pinzell al got d'aigua i diu:

— Ja està!

El Francesco s'hi apropa i li fa un cop d'ull. És un retrat viu, precís, sensacional. Per molt que li requi d'admetre-ho, el talent de l'artista és inqüestionable. Resignat, sentència:

—È bello.

L'Antonel·la s'aixeca del tamboret i s'hi atansa encuriosida. Quan veu la pintura resta bocabadada. És ella, s'hi reconeix de seguida. Però retratada d'una manera que l'afavoreix. No es pot dir que hi hagi cap dissemblança apreciable i, no obstant això, es troba embellida. Té la cara encesa de

colors i una fulguració als ulls que la meravella.

El retratista gira la cartolina per signar i escriure la data al dors. I heus aquí que en fer-li la volta a l'aquarel·la s'esdevé el que ningú no esperava: al revers de la pintura hi ha un altre retrat. Esbossat amb quatre pinzellades, representa el rostre d'un home d'uns trenta-cinc anys. Les faccions de la cara estan ben marcades: el front esvelt, el mentó arrodonit i les barres amples, enfosquides per la barba incipient. Els cabells, que són castanys i d'una llargada intermèdia,

es cargolen en tirabuixons indòmits que apunten a totes bandes. Té uns ulls petits, però amb unes ninetes que espuirgen. Els llavis, carnosos i lluent, se li despleguen en un somriure franc.

—Qui és aquest home?—pregunta l'Antonel·la.

El retratista explica que allò és una pintura inacabada que va fer a un molt bon amic seu, una persona vertaderament especial. Afegeix, també, que portava quinze anys fent retrats i mai no se li havia traspaperat cap pintura. Tot seguit, aixeca el retrat de l'home, el col·loca sota un llum de peu i se'l mira a contracolor. La cartolina es fina i trasllueix. Fascinat, el retratista diu que sembla que un retrat sigui la plantilla de l'altre, perquè ulls, nas i boca d'ambdues representacions s'hi superposen. L'Antonel·la doblega el coll per guanyar la perspectiva del besllum, i quan veu que una cara es fon en l'altra, diu:

—És al·lucinant!

—Molt més que això —matisa el retratista— Aquí hi ha alguna cosa de màgia.

El Francesco, que fins llavors ha contemplat l'escena des d'una certa distància, s'atansa per dir que no hi ha tanta coincidència, i adreçant-se al retratista, demana, si us plau, que faci el favor d'esborrar el retrat d'aquell home. El retratista s'indigna i li diu que qui es pensa que és ell que decideix què n'ha de fer de les pintures d'un altre; i que, a més, l'aquarel·la ni es pot esborrar ni admet rectificacions. El Francesco replica que el retrat el paga ell i que no vol tenir aquell energumen al revers; de manera que si és veritat que no es pot esborrar, exigeix que, almenys, el desfiguri amb quatre pinzellades. El retratista contesta que la pintura encara no la hi ha pagada, i per tant, no hi té cap dret adquirit; i que, pel que fa a l'home del retrat —afegeix—, li pot assegurar que no és cap energumen, sinó una persona d'una categoria molt superior a la seva. El Francesco perd els nervis, agafa el retratista per les solapes de l'americana i el sacseja violentament.

L'Antonel·la es fica pel mig i intenta contenir el Francesco. Altra gent hi acudeix des de les parades contigües i l'ajuden a descompartir els dos homes. L'Antonel·la s'emporta el Francesco a estrebades. Mentre marxa, l'italià s'entregira i articula un parell de procacitats contra el retratista:

—Mendicante! Hippy di merda!

Quan són lluny, l'Antonel·la reny el Francesco i li retreu la vergonya que li ha fet passar davant tothom. Ell s'escuda en la imbecilitat del retratista. Ella l'acusa de superficial i d'insensible. Discuteixen.

En tota la resta del dia ja no es tornen a parlar. A l'hora de ficar-se al llit, el Francesco intenta fer les paus. L'Antonel·la, però, es mostra agreujada i es nega a negociar la reconciliació. Al capdavant, cadascú es gita mirant cap a un costat diferent i als dos els costa adormir-se. A ell, per la rebullida interna de la ràbia. A ella, perquè fantasieja amb cabells cargolats i amb llavis carnosos i lluent.

L'endemà, només despertar-se, l'Antonel·la adverteix al Francesco que vol passar el dia sola. Al matí, baixa a la platja d'enfront de l'hotel i flirteja amb un alemany panxut i camacurt. És el típic teutó que quan es despista al sol es

torna caravermell. Un tipus ordinari, del tot negligible, al qual només salva un toc de distinció: un bigoti llarg i tofut propi de la Guerra francoprussiana. L'Antonel·la, conscient que el Francesco la sotja des del balcó de la cambra, desplega la tovallola al costat de l'alemany i, amb l'excusa que li escampi la crema solar, deixa que el teutó rabassut se li assegui a sobre i li faci un massatge. Després de vint minuts de palpaments ostentosos, ella fa un cop d'ull al rellotge i diu que se li ha fet tard. Es corda el top, s'incorpora i li dóna les gràcies amb un somriure, coqueta. A tall de comiat, es llepa els dits i li arrissa les puntes del bigoti.

A la tarda, l'Antonel·la es dutxa, es maquilla, es posa sabates de taló i va al mercat del port en autobús.

Es presenta a la parada del retratista amb posat conciliador i li demana disculpes pel tràngol de la nit anterior. Tot seguit li diu que vol comprar el retrat que li va fer i que està disposada a pagar el doble, perquè sap que adquireix dues obres. El retratista accepta les disculpes, però afirma que el dibuix no està en venda. L'Antonel·la, llavors, l'insta a pintar-ne un de nou, tan semblant a l'altre com sigui possible. Ell reacciona amb reticència i s'infatua: “els retrats són obres úniques i irrepetibles”. Ella arrufa els llavis, emmurriada, i suplica:

—Si us plau, faci-me'l, ni que sigui per fotre el meu nuvi.

El retratista hi accedeix.

Amb el dibuix fet un rotlle, l'Antonel·la va a una botiga de marcs. Hi pregunta si tenen algun tipus de marc que, un cop bastit, ja no es pugui desmuntar de cap manera. Li expliquen que es pot fer un emmarcament amb metacrilat per davant i una planxa de coure com a suport. Uns cargols de metall que travessen el metacrilat i que se solden al coure, fan d'enganxall. L'Antonel·la diu que allò ja li va bé, però que s'apressin a enllestir la comanda, perquè demà passat marxa al seu país. El dependent contesta que avui mateix li ho rematarà i que passi a darrera hora del vespre. Ella, abans d'acomiar-se, recalca que no s'oblidin d'embolicar-ho tot en paper de regal.

A darrera hora del vespre hi torna per recollir l'encàrrec. El marc pesa una barbaritat i decideix cridar un taxi perquè li fa mandra tragar aquell embalum per carrers i autobusos.

Quan entra al hall de l'hotel, veu el Francesco assegut en una butaca, frisés. L'italià s'aixeca d'un bot i s'ofereix per ajudar-la.

—Què has comprat?

—Una sorpresa per decorar el pis.

. * * *

Després d'un dia de feina llarg i infructuós, el Francesco es veu atrapat en un embús davant dels jardins públics Indro Mondanelli. La retenció es perllonga durant més d'una hora. Al principi els vehicles avancen lentament,

després s'aturen de manera definitiva. La gent es crispa i s'impacienta. Alguns conductors surten dels cotxes a estirar les cames. Els més impertinents fan sonar els clàxons.

El Francesco connecta la ràdio i sintonitza l'emissora de notícies per assabentar-se de l'estat del trànsit. Quan acaben uns espots publicitaris que anuncien automòbils, xampany, assegurances i piles alcalines, un reporter amb veu d'espiguet informa d'una col·lisió a la cruïlla de Bastioni di Porta Venezia amb il Corso Buenos Aires. L'accident ha estat causat per un camió carregat de bestiar porcí, que ha envestit un bus turístic. No hi ha ferits; però el camió ha bolcat, les gàbies han petat en topar contra l'asfalt i els marranxins s'han dispersat per l'avinguda. El fet —afegeix el reporter— és inaudit, perquè qualsevol vehicle que transporti animals vius ha de circular pel cinturó de ronda. En aquest cas, el camioner tenia plena consciència que cometia una infracció, i així ho palesen les seves declaracions. Aquí el reporter calla i dona pas a un enregistrament, en el qual el transportista confessa la malifeta sense remordiments i, fins i tot, aprofita per fer propaganda:

—M'he desviat de la ruta per regalar una verrea al meu cosí Fabrizio, que regenta un restaurant excel·lent, amb viandes de primera i menús econòmics. Per aquestes festes tenim unes promocions especials i la nit de cap d'any, cotilló. Més informació al www.pecatodicardinale.com.

El Francesco arriba al pis exhaust, amb els nervis desballestats. Deixa l'americana al penja-robes del rebedor i es dirigeix a la cuina, on l'Antonella grata la closca d'un musclo sota el raig de l'aixeta. Se li apropa per darrere, l'agafa dels malucs, li petoneja les galtes i li fa una palmellada al cul. Després va al dormitori, s'asseu als peus del llit, es treu els mocassins i es calça les sabatilles. Quan s'aixeca, veu el retrat penjat sobre el capçal del llit.

—Què fa el dibuix que et va fer el hippy de merda aquí? —cria el Francesco.

L'Antonella triga cinc segons a entrar al dormitori i ho fa feta una fúria. Mentre seixuga les mans al pitet del davantal, el reprèn durament. Li diu que faci el favor d'aprendre a mossegar-se la llengua i que més val que vagi acostumant-s'hi, perquè ella, d'ara endavant, pensa dormir amb el retrat sobre el cap. En acabat, branda l'índex amenaçador i el desafia:

—Et juro que si toques el quadre, les festes d'enguany no les passes a casa.

El Francesco està a punt de replicar amb insults directes, però malda per reprimir l'impuls inicial i calla per evitar el cataclisme emocional. Sap que ella és molt tossuda i que si la contraria quan està atribolada té totes les de perdre. Resignat, s'empassa la ràbia.

Aquella nit, el Francesco somnia que el confonen amb un espanyol i li regalen una cistella de Nadal. En comptes de prosciutto, panettone, fusilli, polvorons i cava, la cistella només conté un porc viu amb un llaç vermell al coll i un mirall. Penja el mirall al dormitori i, quan s'hi mira, la cara se li fon.

Es desperta suat i ja no pot recuperar el son. Mentre escolta la respiració compassada de l'Antonella, que dorm profundament al seu costat, li dona voltes a la significació del somni. Fins ara havia somniat que li queien les dents

i que no podia córrer quan el perseguïen, però mai que se li liqués el rostre. El Francesco no sap com explicar-s'ho, però sospita que la culpa és del retrat.

El malson de la setmana següent li corrobora les sospites. Entaulada al voltant d'un gran titot fumejant, la família al complet brinda un cop i un altre amb copes i begudes sempre distintes. De sobte, ell nota com la seva cara es transforma en la d'un altre. És una metamorfosi instantània que s'opera només de forma externa: tot i que ell continua essent el mateix, ara apareix als ulls de la resta amb un rostre diferent. Angoixat, s'aixeca de la taula i s'amaga darrere d'un avet farcit de regals empaquetats i boles de colors. Hi resta arraulit entre pinyes de xocolata i gaiatos de caramel, amb els ulls clucs i patint en silenci per si no el reconeixen. Llavors, un moviment en fals li fa fregar una branca i l'estel que corona l'àpex de la conífera cau a terra i s'esmicola. L'espècie és eixordador i sobresalta els comensals. Sa mare, que presideix la taula, l'assenyala i diu:

— Qui és aquest?

Estorna a despertar tot suat. Aquest cop, la transpiració profusa va acompanyada d'altres símptomes agreujants: respiració entretallada, cor desbocat i erecció.

Amoïnat per les representacions oníriques i per les nits d'insomni, el Francesco decideix passar a l'acció. L'endemà mateix, quan encara manquen dues hores per plegar a la feina, comunica a l'encarregat de personal que es troba malament. Com que sempre ha estat un treballador exemplar, se'l creuen i li donen permís per marxar abans d'hora. De camí cap a casa, passa per un Ipercoop. A la secció de bricolatge compra una clau anglesa regulable. Després, al mostrador d'informació, pregunta on pot trobar pinzells de punta fina i tauletes d'aquarel·les. Li expliquen que hauria d'anar a una botiga especialitzada en Belles Arts; allà només vénen materials i eines per a pintar parets, no quadres. Llavors, el Francesco hi cau, que tant li és una cosa com l'altra i que, posats a fer desaparèixer el retrat d'un imbècil, potser millor tapar d'una tacada que desfigurar a cops de pinzell. Al capdavant, doncs, compra una brotxa del quatre i un pot de dos litres de pintura plàstica blanca mat.

Tan bon punt arriba a casa, fa cap al dormitori i despenja el retrat de la paret. Quan li fa la volta, però, es troba amb la sorpresa que el marc no es pot desmuntar, perquè els cargols que perforen el metacrilat estan soldats a la planxa de metall que fa de bastidor. Per treure el retrat hauria de petar el vidre pels cantons on es colen els cargols i l'Antonella se n'adonaria. Es deixa caure al llit i s'hi estira, exhaust.

Aquella nit, quan fan l'amor —ella cavalcant a sobre d'ell—, el Francesco nota que en el moment clímax de l'orgasme l'Antonella fixa els ulls en el retrat. El Francesco perd la paciència i li ho retreu, molest:

—Per què mires el retrat?

L'Antonella, que encara panteixa, necessita mig minut per recuperar el ritme respiratori i mig minut més per entendre la pregunta:

—Com?

—M'he adonat que just quan acabes deixes caure la vista en el retrat que et va fer aquell hippy de m... —amolla el Francesco, que en el darrer instant es

mossega la llengua per evitar la relliscada. Després d'una pausa que dura tres carícies i una magarrufa, endolceix la veu per encobrir la mordacitat d'una pregunta obsessionant—: Què es el que hi busques exactament?

L'Antonel·la aixeca els ulls cap al retrat i els mig acluca. És una mirada encisada i penetrant alhora, la qual, des del fons de les ninetes, deixa escapar un espurneig radiant:

— No hi busco; només trobo: la cara oculta de totes les coses.

JURAR EN FALS

El marit es va aixecar de la cadira per anar al bany i, en passar pel costat de la taula, va escombrar amb la màniga de la jaqueta la forquilla de la muller i la va tirar a terra. Ell no se'n va adonar i va continuar endavant com si res. La muller va fer cara de pomes agres i va llambregar les taules que tenia al voltant. Quan va tenir la certesa que ningú no l'observava, va plegar la forquilla i la va deixar al costat del seu plat, aparellada amb el ganivet. Després va tornar a donar mirades d'ací i d'allà, i en un moviment ràpid, va canviar la seva forquilla per la del marit.

L'home va tornar uns minuts més tard i es va asseure. Ella li va oferir un somriure amatent. A l'instant va arribar el cambrer, el qual, amb molt de compte, va deixar un plat fumejant davant del marit i una amanida davant de la muller. En acabat, el cambrer va agafar amb una mà l'ampolla que hi havia sobre la taula, i amb l'altra, es va treure un llevataps de la butxaca de la brusa. Tot seguit, va clavar el tirabuixó en la boca de l'ampolla, va destapar el vi, els en va servir, va esperar que en fessin el tast i es va retirar. La parella va començar a menjar i el cert és que, des de fora, ningú no hagués dit que hi havia desavinences, perquè es captenien amb la badoqueria dels enamorats novençans. Ara s'agafaven de les mans, ara enraonaven enriolats. Ara es picaven l'ullet,

ara intercanviaven mirades d'una dolçor embafadora.

Jo vaig perdre la gana. Sé que no hauria de ser tan susceptible, però l'assumpte de la forquilla m'havia deixat neguitós. Per què la dona no havia demanat al cambrer que li canviés el cobert?

Vaig fer veure que llegia el llibre d'Agatha Christie que tenia sobre la taula, però en realitat el meu cervell estava processant tota la informació contextual que feia al cas. Si altra cosa no, els més de trenta anys que havia treballat com a detectiu privat m'havien ensenyat que abans de determinar un pla d'acció s'ha de fer una anàlisi objectiva de tots els elements disponibles i, independentment de les circumstàncies, mantenir sempre la sang freda. Encara que soni a tòpic, hi ha veritats que són irrefutables, com ara que l'experiència és un grau i que un bon mètode és la millor garantia.

D'entrada, vaig concloure que segurament jo era l'únic que havia advertit l'hàbil jugada de la muller. D'altra banda, ella no podia saber que jo l'havia guipada, perquè havia seguit els seus moviments en un mirall estret que hi havia encastat al llarg d'un pilar. Així doncs, no es pot negar que, en principi, jo tenia un cert avantatge.

Vaig demanar el compte, vaig pagar i vaig marxar. Els vaig esperar al carrer, parapetat darrere dels fulls d'un diari. Quan van sortir del restaurant, els vaig seguir.

Davallaren per l'avinguda de bracet. Caminaven apressadament. O si més no, això em va semblar, perquè a la meua edat les cames em fan figa quan emprenc caminades massa llargues. De tota manera, vaig aconseguir mantenir-me a

una distància prudencial, que em permetia al mateix temps examinar-los i no deixar-me veure.

Mentre els seguia, vaig posar en marxa totes les meves capacitats deductives. Així, vaig inferir que me les havia amb un matrimoni —per les aliances que cadascú lluïa al dit anul·lar—, que gaudien d'un cert estatus —pel restaurant que freqüentaven— i que la muller practicava un rol fictici a fi d'encobrir les seves intencions pèrfides —pel tripijoc de la forquilla—. No cal dir que, en aquestes circumstàncies, la meua única alternativa era anar cap endavant i esbrinar el màxim possible.

Van seure a la terrassa d'una gelateria. Ella va demanar un cappuccino i ell un cafè curt. Els van servir el cappuccino abans que el cafè curt i això va donar peu a una escena d'un infantilisme revoltant. La dona, com si peixés un nen babau, va començar a empapussar el marit. Amb la cullereta, destriava l'escuma del capuccino i feia l'avionet cap a la boca de l'home. Ell obria els llavis, se l'empassava i deia: "um!" I això, a ella, la feia riure molt.

Va sortir el cambrer i va desplegar el tendal. El marit va aixecar la mà per recordar-li que faltava despatxar mitja comanda. El cambrer va assentir i es va ficar a la gelateria. En va tornar a sortir als tres minuts. Portava un drap en una mà i un plateret amb una tasetta a l'altra. El marit es va beure el cafè curt d'un glop, va mirar el rellotge, es va aixecar, va fer un petó als llavis a la dona i va marxar. La muller es va quedar sola, xarrupant el cappuccino.

No vaig perdre ni un segon. M'hi vaig apropar, vaig enretirar una cadira, em vaig asseure davant per davant d'ella i la vaig abordar:

—He vist com ha caigut la seva forquilla al restaurant i com l'ha canviada per la del seu marit.

La irrupció sobtada va esglaiar la dona, que es va fer cap enrere. L'ensurt li va durar només uns segons. De seguida va recuperar la integritat i em va llançar una mirada escrutadora.

—Qui és vostè?

—Això no importa —vaig contestar tot mirant-la de fit a fit. Després de fer una d'aquelles pauses que donen cos a les paraules, vaig afegir—: Estic segur que la forquilla és només un detall i que n'hi ha molts més...

—Com?

De moment no vaig contestar. Vaig posar l'índex en perpendicular sobre els llavis per indicar silenci i vaig assenyalar el cambrer, que eixugava la taula del costat. Era conscient del que ella es jugava i volia mantenir una discreció absoluta. Quan el cambrer va marxar, vaig buidar el pap:

—Ja m'entén, jo he albirat només la punta visible de l'iceberg, però estic convençut que sota la superfície de l'aigua hi ha una gran muntanya de gel que navega a la deriva.

—Què vol exactament? —va preguntar la dona, amb aplom.

—Només vull saber la veritat.

La dona va negar amb el cap i va deixar escapar una rialleta —que a mi, llavors, em va semblar de nerviositat—. Tot d'una, però, el posat se li va enrigidir. Amb l'entrecella corrugada i un punt de crispació als llavis, va dir:

—Si li dic la veritat, jura que marxarà i no em farà cap més pregunta?

—Sí.

—Jura igualment que mai no en parlarà a ningú i que tot el que li expliqui serà un secret entre vostè i jo.

—Sí, sí, si us plau, sí! —vaig repetir mig atorollat, de tant com gruava per escoltar la confidència.

—Juri!

—Ho juro —vaig dir aixecant la mà dreta.

—Està bé. Li ho confessaré: el meu marit només ha dinat un plat de sopa.

ACTE DE FE

Aquells Carnestoltes la colla de Sueca va llogar un autocar i va enfil·lar cap a la Marina per la carretera de la costera. Durant el trajecte, l'eufòria es va desfermar. Les ampolles passaven d'un seient a l'altre, i ja abans d'arribar a Pego tothom portava un pet com un piano. Ells s'havien disfressat de capellans i elles de monges. Cantaven obscenitats i feien rebotre una creu inflable contra el sostre de l'autobús.

Els últims quilòmetres el guirigall va assolir la màxima intensitat. Asseguts als braços de les butaques, els passatgers copejaven els vidres i s'abaixaven els pantalons quan es produïa un avançament. Incapaços de contenir el frenesí etílic, els més enardits saltaven al corredor i picaven de mans. Quan l'autocar es va aturar i s'obriren les portes, es va produir una estampida general. En Jaume va perdre el seu grup.

El poble era ple de gom a gom; pels carrers davallaven rius de coloraines que arrossegaven una gernació de jovent enfollit. Els rostres es cobrien amb pintures, màscares, caretes i antifàços; les testes, amb turbants, mocadors, diademes i caputxes. Les corones dels reis es barrejaven amb les barretines dels republicans; les monteres dels toreros complementaven els tricorns de la Benemèrita. Les calaveres brandaven les dalles; el dimonis, els tridents. Els àngels s'estarrufaven les plomes de les ales i el Nostre Senyor, amb barba i túnica blanques, s'ho mirava tot des del tercer ull que portava emmarcat en un triangle damunt del cap. Tot es podia trobar: el tsar de Rússia i el Barrufet Filòsof, el plàtan i el dau, la vespa i el tàvec, l'Ànec Donald i el collverd de l'Albufera. Era, en resum, un revoltim delirant de personatges insòlits, fauna diversa i objectes ambulants.

En Jaume va estirar el braç per agafar un cubata que li oferia un centurió romà, però no va tenir temps d'empomar el got perquè un cowboy que encapçalava una tribu d'apatxes li va cenyir el cos amb una corda de llaç escorredor i el va arrossegar carrer avall. Encara sentia les fletxes xiular a freqüència, quan a la volta de la cantonada se li va penjar al coll una bruixa, que li va dir a cau d'orella que l'exorcitzés. La bruixa ja no el va deixar de petja i va estar tota la nit aixecant-li la sotana amb el mànec de l'escombra i ficant-hi la mà. A última hora de la matinada, la bruixa es va volatilitzar màgicament i, sense temps per a l'interludi, se li va aparèixer Sant Pere, que li va obrir les portes del cel amb uns xupitos d'absenta. El sant, però, el va abandonar ben aviat, en desviar-se per un carreró estret i ombrívol a l'encalç d'una Marilyn Monroe de fal·des bellugadisses. Deixat de la mà de Déu, en Jaume es va trobar empès pel corrent de la multitud i va veure com despuntava l'alba navegant a la deriva. Quan ja es preparava per al pitjor dels naufragis, al seu rescat van arribar uns pirates, amb pegat a l'ull i pota de pal. Els pirates li van donar una ampolla de rom i el van fer beure sense mesura.

Es va despertar a migdia, arraulit en un portal, amb un regueró de vòmit sec al costat. Tenia maldecap, la llengua encartonada i un tel de saliva biliosa

agrumollat a la comissura dels llavis. Li havia desaparegut la cartera, el mòbil, el rosari i una sandàlia. Però encara conservava l'alçacoll i el crucifix de fusta. Es va aixecar i es va espolsar la sotana. Va intentar orientar-se. Cap amunt estava la plaça de l'església on hi havia una font.

Es va amorrar al rajolí i va glopejar una bona estona canviant de galta rítmicament. Després es va rentar les mans, la cara i el peu descalç. Estava apuntalat contra la font, amb el tronc doblegat i la cama aixecada, tot fregant-se la ronya incrustada entre els dits del peu, quan se li va apropar una vella. L'anciana anava endolada, tenia gepa i portava ulleres de vidre gros.

—Està fent les ablucions, pare? —va preguntar la vella.

De primer, en Jaume va riure l'acudit; però de seguida es va adonar que la vella no estava de broma. Per no perdre temps en explicacions, va dir:

—Sí.

—A quina hora és la missa de tarda? —va preguntar la vella.

—A les cinc —va contestar en Jaume.

—Allí ens veurem, pare.

—Adéu —es va acomiadar en Jaume tot fent el signe de la creu amb la mà que no es fregava el peu.

La vella va agrair la benedicció amb un somriure esdentegat i va marxar complaguda.

En Jaume es va quedar reflexionant sobre el que li acabava de passar i va pensar que tampoc no era tan estrany que l'haguessin pres per capellà. El cert era que la seva indumentària es prestava a la confusió. Les celebracions feia hores que s'havien acabat, els serveis de la neteja havien desempastifat els carrers de bon matí i ja no quedava una ànima disfressada... O sí? En Jaume va passejar la vista per la plaça i li va semblar que tots vestien de civil, tret d'una monja que entrava a l'església. Amb un punt de suspicàcia, en Jaume no es va poder estar de seguir la monja.

Feia quinze anys que no trepitjava una església —exactament des del dia de la Confirmació— i la sensació li va resultar molt agradable. Definitivament, a dintre del temple s'estava a gust. La penombra permetia descansar els ulls, l'aire estava carregat d'essència de roses i diria que no feia gens de fred, si no fos perquè la gelor del marbre se li arrapava al peu descalç.

La monja es va reclinar en una capella i va iniciar una pregària. En Jaume la sotjava des de darrere d'una columna, amatent al mínim error que la delatés. La religiosa va romandre vint minuts agenollada, amb els palmells junts i els llavis agitats per una oració inacabable. En Jaume va concloure que tanta devoció només podia significar una cosa: era una monja de debò.

Amb la intenció d'estirar un poc les cames, en Jaume va fer una volta al llarg del deambulatori. De seguida va comprovar que li agradava molt passejar-se ensotanat per l'església. Els feligresos li adreçaven somriures càlids i ell, reconfortat, els dibuixava creus en l'aire.

Va començar a encendre ciris on mancava llum i a esmocar-ne on en sobrava. Va cremar un parell de barretes d'encens per perfumar una capella que tenia l'aire viciat. Va pujar a l'altar per estirar la tovalla de la mesa. Va obrir el sagrari i va enllustrar el calze. En aquells moments, en Jaume anava guanyant confiança i tenia la sensació que, si s'ho proposava, podria dir missa.

Com que era tècnic de so, va repassar els micròfons, el cablatge i els amplificadors. Un cop enllestit l'equip de megafonia, va canviar l'aigua de la pila baptismal, va encasellar els breviaris i va arranjar les flors de les verges i dels sants. I va ser tot just quan traginava vasos i rams amunt i avall que en Jaume va tenir la visió més decisiva de la seva vida.

Havia entrat a la capella del Santíssim Ecce Homo per canviar l'aigua a uns lliris blancs. En agafar les flors, les tiges se li van doblegar a les mans i els pètals pansits es van esfullar. Li va saber greu deixar el patró de Pego amb uns lliris tan deslluïts i va decidir reemplaçar-los per un pom de mimoses que havia vist arraconat al transsepte. En sortir de la capella, la va veure. Era una dona agenollada davant d'un confessionari buit. La temptació va ser irresistible; en Jaume no es va poder reprimir. Trenta segons més tard, li administrava el sagrament de la penitència.

—Sí, digui'm —va encetar en Jaume des de l'altra banda de la gelosia.

—Sens pecat fou concebuda —va contestar la dona—. Pare, he pecat.

—Expliqui, expliqui, sense por.

—Ho he tornat a fer —va dir ella, amb la veu entretallada per un somic incipient—: he enganyat el meu marit una altra vegada.

—No s'ho prengui tan a la valenta, dona —va intentar reconfortar-la en Jaume.

—És terrible! Terrible! —va exclamar ella mentre esclatava el plor.

En Jaume va témer que la dona se li desfés en llàgrimes i va provar de consolar-la tot fent-li veure el problema des d'una altra perspectiva:

—I el seu home, com ho porta? Vull dir, no té sospites ni recels? No s'ho ensuma d'alguna manera?

La dona va aixecar la vista, contrariada, i va aturar el plor. Després d'un llarg sospir, va brandar el cap i va contestar amb una veu trèmula:

—No. El meu home és un àngel.

—I és feliç?

—Jo crec que sí.

—Això és molt important —va sentenciar en Jaume, que es va escurar la gola abans de continuar—: Vostè també li ho apanya bé, al seu marit?

La dona va arquejar les celles i la barbeta se li va despenjar. La pregunta l'havia colpida profundament. Amb el gest petrificat i els ulls perduts al buit, feia cara de vedella degollada. A en Jaume, aquella mirada d'escorxador el va entendre.

—Miri, no vull que em malentengui; però si el seu marit, el seu amant i vostè viuen feliços, no es preocupi massa. Simplement, intenti que no l'enxampin i,

mentre pugui, gaudeixi. Quan la fortuna ens porta de la mà, no paga la pena posar-li traves. —Aquí en Jaume va fer una pausa i va intentar adoptar un aire més didàctic—. Vostè no ha sentit mai a parlar de la paràbola de les vaques primes i de les vaques magres?

—Deu voler dir grosses —va mussitar la dona amb una veu desinflada per l'estupor.

—Això mateix! —va corroborar en Jaume—. Si té quantitat, aprofiti; que la vida passa volant i arribarà el dia que es trobarà vídua i sense passatemps.

—Vol dir?

—És clar, dona!

Ella va ajupir el cap. En Jaume va fer el signe de la creu i va dir les úniques paraules que sabia en llatí:

—Requiescat in pacem, amén.

—Però, i l'acte de contrició? —va preguntar ella.

—El què?

—La penitència.

En Jaume va pensar en una manera de fer exculpar el pecat a la dona i no se li'n va acudir cap. Havia oblidat les fórmules de la litúrgia més elemental i això el va entristir. Va fer memòria per recordar el catecisme de la Comunió i una veu recòndita se li va engegar a dintre com si es disparés un dispositiu automàtic: "l'Eucaristia és la representació ritual del sopar de..." De qui? De qui era el sopar? El mecanisme no havia estat greixat des de feia anys i ara s'encallava a la primera, tot provocant-li un fort neguit. Es va concentrar per refrescar la doctrina cristiana i només va aconseguir que afloessin un grapat de records inconnexos: les corredisses a la plaça abans d'entrar a l'església, el gust fat de l'oblia enganxada al paladar, les cançons que va arribar a taral·lejar al cor, l'estampida de la xicalla després de la missa... Mentre en Jaume revivia el seu passat catòlic, els segons s'anaven escolant i la dona, agenollada al reclinatori, esperava una imposició que li purgués la consciència. Per sortir del pas, en Jaume va pensar de manar-li que resés el rosari. Però tot d'una va veure clar que a aquella dona li vindria molt millor cantar que no pregar.

—Canti tres cops l'Ave Maria de Schubert.

—Com?

—Com pugui. Si no en sap la lletra, cantussegi la melodia. Si no li surt a la primera, no s'hi escarrassi massa: repeteixi sis cops la tornada del final i llestos.

—Com!

La dona el va mirar desconcertada. En Jaume es va adonar que havia d'improvisar una altra solució.

—Miri, més senzill: faci una almoina de cinc euros al patró del poble, que així contribuirà a la seva restauració. Però no fiqui els diners a la caixa de donatius; millor si els deixa als peus del sant discretament. Després resi dos

Pares Nostres i a passar-ho bé.

Amb un bitllet de cinc euros a la butxaca, en Jaume va davallar el carrer de Dénia en direcció cap a l'estació d'autobusos. De camí, va ajudar un cec a travessar un pas de vianants, va carregar amb les bosses de la compra d'una senyora gran i va descompartir dos vailets que s'esbatussaven.

Quan va arribar a l'estació, es va encaminar a l'única taquilla oberta. Hi havia una cua llarga al davant i s'hi va afegir. Estava palplantat, esperant el seu torn, quan tot d'una va notar una fiblada al bell mig del pit. Va ser un dolor agut i sobtat que el va fer estremir. Llavors, en qüestió de dècimes de segon, totes les seves forces el van abandonar, se li van segar les cames i es va desplomar de bursada. L'home que tenia al darrere, en veure que queia de genollons, es va afanyar a aixecar-lo del terra. De seguida van acudir més persones i van intentar reanimar-lo. El van portar a un banc i l'hi van fer ajeure. Algú va dur una ampolla d'aigua i algú altre en va amarrar un mocador i li va mullar el clatell. A poc a poc va anar tornant en si.

—Està bé, pare? —li va preguntar l'home que l'havia collit de terra.

—Sí, ha estat només un rodament de cap —va contestar en Jaume mentre es reincorporava.

—Vol aigua?

—No, no, estic bé.

—No necessita res, pare?

—No, no, de debò; no us hi amoïneu més, gràcies. Ja m'ha passat.

En constatar que es recuperava, la gent que l'havia assistit va tornar a la cua de la taquilla. En Jaume va restar assegut al banc, sol, observant amb un punt de fascinació tot el que l'envoltava: els plafons informatius, la porta del lavabo, les papereres, les màquines expenedores de bitllets, la taquilla, les esques de les persones que hi feien cua, un xiclet enganxat al terra, un tros de cel enquadrat per una finestra, un núvol esfilagarsat. Era estrany: encara no feia ni cinc minuts que havia tingut un desmai i, en canvi, ara se sentia força bé. Diria fins i tot que notava una certa plenitud interna. Era una sensació de benestar general que li havia sobrevingut d'improvís i que creixia a mesura que es projectava més enllà d'ell mateix. El món sencer, de cop, l'enlluernava. Els objectes que l'envoltaven tenien una presència que els feia pròxims i més bonics. Les persones se li afiguraven amb un contorn aureolat de llum. L'aire que respirava era límpid i tenia una consistència que alimentava l'esperit. En Jaume es va quedar corprès per l'esclat de tanta bellesa. Com no havia estat capaç d'adonar-se abans de l'harmonia universal? Amb el vigor sobtat que imprimeix la revelació directa, en Jaume es va aixecar del banc amb forces renovades, va sortir de l'estació i va tressar carrers amunt, cap a l'església. Avançava a gambades, i el trasbalsament intern era tan gran, que no notava que tenia la planta del peu descalç encetada.

Quan va irrompre al temple, el cor li batejava desbocat. Aquest cop, en Jaume no va vacil·lar ni un segon: va anar directe cap al confessional i es va agenollar al reclinador.

—Ave Maria Puríssima —va dir una veu des de l'altra banda de la gelosia.

—Pare, he pecat —es va sincerar en Jaume.

—Què has fet, fill meu?

—M'he fet passar per capellà.

—Per què, fill meu?

—Perquè vull fer vots a l'Església.

EL PERSEGUIDOR

Jordi Butxana observa per la finestreta de l'avió i pensa. Pensa que és una cosa ben estranya la tendència de l'ésser humà a apinyar-se al voltant de badies, rades i cales. Allà on el mar fa una incisió en la costa i dibuixa una ferradura, apartaments emblanquinats creixen pertot.

Per megafonia avisen que és l'hora de plegar les taletes i de cordar-se el cinturó de seguretat. L'avió es decanta per fer una virada de cent vuitanta graus i el món es torna transversal. Ara pot veure la vertical de caiguda: un abisme d'aigües blaves i borrallons blancs. Li vénen ganes de saltar al buit i travessar els núvols.

Quan l'aeroplà comença el descens, Jordi Butxana detecta, a sobre de la superfície del mar, un punt fosc. La mida del punt augmenta gradualment i es converteix en una taca en forma de pardal que avança a tota velocitat. Aviat, el pardal es transforma en un drac; poc després, en un pterosaure; i, al final, en l'ombra d'un Airbus 321 retallada sobre la costa. L'ombra passa per damunt de la platja, travessa les salines, perfila la silueta a l'asfalt de la pista d'aterratge i s'enganxa a l'avió per les rodes.

Al peu de les escales d'accés espera el transbordador que menarà els passatgers a la terminal d'arribades. Un cop a dintre de l'edifici, tot aquell que no conegui l'aeroport consultarà els cartells d'indicacions per tal d'orientar-se. Els qui ja hi estan avesats, en canvi, caminaran d'esma cap a la sala de recollida d'equipatges. Allà faran un cop d'ull als distints monitors suspesos sobre cada carrusel, fins arribar a la cinta transportadora assignada al seu número de vol. En definitiva, tots els passatgers, en un moment o altre, faran ús de les senyalitzacions o dels punts d'informació que la terminal els facilita. Ep! Un moment! He dit tots? Doncs no. Tots no. Jordi Butxana prefereix mantenir-se al marge del personal d'assistència i de les pantalles informatives. I llavors, com s'ho fa? Fàcilment: segueix una persona de manera subreptícia...

És una cosa que fa sempre. Cada cop que accedeix a un avió, mentre travessa el corredor cap al seu seient, examina tots els passatgers i n'escull un. Normalment té temps de sobres per fer la tria, perquè la gent, quan arranja les seves pertinences personals als portaequipatges superiors, produeix embussos. És una situació que es repeteix cada vol, sense excepcions. Les persones intenten procedir apressadament, però les inconveniències són múltiples: la manca d'espai els fa ensopegar, els objectes no hi encaixen, els tancaments no ajusten, el de davant s'ha equivocat de filera, el de darrere empeny i s'obre pas perquè vol anar al bany... Els passatgers s'entregiren acalorats i demanen disculpes. Jordi Butxana, amb to conciliador, diu que no hi ha pressa i aprofita per elegir a pler, sense precipitacions. Així, entre una cosa i l'altra, quan finalment s'acomoda al seu seient, ja té al cap la persona que seguirà més tard.

El fet d'escollir l'Objectiu en el moment d'entrada a l'aeronau obliga Jordi Butxana a facturar el primer i a embarcar l'últim. En facturar demana invariablement un seient a la darrera fila, és a dir, la que queda més a prop de la cua. De

vegades, però, la cosa es complica més del compte. Per exemple, en els avions de reacció transcontinentals, a fi d'agilitar l'entrada dels nombrosos passatgers, es col·loquen dues escales d'accés sobre rodes —l'una al costat de la cabina, que dona l'entrada pel compartiment de primera classe, i l'altra pels darreres, on es troba el compartiment de classe turista—. Llavors, en teoria, Jordi Butxana, si fes cas del número de fila assenyalat a la targeta d'embarcament, hauria d'enfil·lar-se per l'escala del darrere. En aquests casos, Jordi Butxana es veu obligat a fingir una equivocació i, com qui no vol, s'infiltra en la cua de gent que hi accedeix per l'escala del davant i entra per la porta que és a tocar de la cabina. D'aquesta manera, sistemàticament aconsegueix travessar el corredor de l'aeronau de cap a cap abans de prendre seient.

Puja el darrer graó i allarga el bitllet a l'hostessa que hi ha plantada a la porta. Ella el pessiga, li fa un cop d'ull, assenyalant el número de fila —62— i li diu que s'ha equivocat d'entrada. Jordi Butxana fa cara de sorprès i es gira amb la intenció de baixar les escales. L'hostessa l'atura i li diu que no passa res, que com que és l'últim passatger ja no té cap importància. Ell es disculpa, visiblement afectat. L'hostessa fa un somriure protocol·lari i acaba indicant-li que el seu seient és al final de tot.

És l'hora de la veritat. Jordi Butxana alça la vista i els veu a tots, en perspectiva, encapsulats. Hi ha gent dempeus i hi ha gent aclofada a les butaques. Hi ha qui encara trasteja amb l'equipatge de mà i hi ha qui ja desplega el diari. Ell no té pressa. Avança molt a poc a poc, disminuint el pas. Ara un peu ara un altre, va travessant el corredor mentre llambrega les fileres de seients a dreta i esquerra. No es deixa perdre cap rostre; el contacte visual és mínim, però suficient. De cop, un gest o un tic, un parpelleig massa ràpid, una desviació estràbica o qualsevol altre detall imperceptible i ja està: clic!, un mecanisme instintiu se li acciona a dintre i Jordi Butxana sap del cert a qui ha de seguir.

Les rodes s'enganxen a l'asfalt de la pista d'aterratge i a les ales es despleguen els deflectors aerodinàmics. La desacceleració és immediata. Per megafonia s'avisava que els passatgers han d'esperar el senyal acústic abans de descordar-se els cinturons de seguretat. Igualment, s'adverteix que encara no es pot fer ús de cap dispositiu electrònic. L'avió deixa en-rere una filera d'hangars i, amb parsimònia, fa una virada per la pista d'enllaç. Resseguint una línia de color groc, l'aeroplà maniobra a l'àrea d'estacionament.

Quan l'avió s'atura, sona el senyal acústic. Com accionat per un ressort invisible, tothom salta dels seients i s'apressa a treure les pertinences personals dels portaequipatges superiors. De seguida es forma al corredor una filera de passatgers inquiets. Són uns minuts de confusió, durant els quals Jordi Butxana no pot permetre's cap descuit. Atent, prova de no perdre de vista l'Objectiu i cuita a guanyar posicions per apropar-s'hi. Si cal, no dubta a desempallegar-se de la gent a empentes, perquè ha d'aconseguir entrar al mateix transbordador que l'Objectiu.

Al transbordador se li enganxa al darrere, i aleshores, l'examina. Hi posa els cinc sentits a la recerca d'algun detall que li doni pistes sobre el caràcter del desconegut. Qualsevol particularitat —el rellotge, el perfum, el pentinat, la veu— pot revelar una informació vital.

Quan surten del transbordador el vigila de prop. Les fulles de la porta de lllindar automàtica llisquen a banda i banda i l'Objectiu entra a la terminal; Jordi Butxana, també. Pels passadissos deixa que s'allunyi una mica i es manté a una distància discreta. Si l'Objectiu va al lavabo, ell s'espera a fora i fa el distret fullejant prospectes turístics o badant davant dels plafons luminiscents.

Aquesta experiència, en la vida de Jordi Butxana, s'ha repetit dotzenes de vegades —exactament quaranta-vuit cops— i sempre ha acabat de la mateixa manera: a la sala de recollida d'equipatges. Aquest vespre d'agost, un cop més, mentre les maletes llisquen damunt de la cinta transportadora, Jordi Butxana està a punt de desentendre's de l'Objectiu —en aquest cas un italià que porta un Rolex d'imitació, que fa servir l'última fragància d'Armani i que, com ha sabut pel que li ha sentit dir a la seva parella, es diu Francesco i s'ha de donar pressa si no vol perdre el darrer ferri a Formentera—. Així doncs, estem davant d'una història que toca a la seva fi, perquè ara mateix l'italià estira el braç i recull una maleta descomunal. Jordi Butxana observa com, amb penes i treballs, Francesco aconsegueix carregar l'equipatge en un carretó amb rodets i com l'empeny cap a la porta de sortida. Llavors, com sempre acostuma a fer quan l'altre desapareix, Jordi Butxana es pregunta què passarà el dia que l'Objectiu no facturi res. Segurament, ja no haurà d'encaminar-se a la sala de recollida d'equipatges, sinó que sortirà directament de l'aeroport. Quan això passi —i Jordi Butxana sap que és una simple qüestió de temps que això acabi passant—, què li indicarà quan ha de posar punt i final a la seva persecució? Es deixarà perdre el seu propi equipatge per continuar encalçant el desconegut? I, cas que sí, fins on?

* * *

Quan a les 15:32 obren el taulell de facturació per al vol BA1345 a Reykjavik, Jordi Butxana, un cop més, és el primer a la cua. Al seu darrere tan sols hi ha tres persones, perquè encara manquen dues hores i mitja per embarcar. Li pesen la maleta —16.3 quilograms— i li pregunten si prefereix finestra o corredor. Ell contesta que, mentre el seient estigui a l'última fila, tant li és una cosa com l'altra.

Un cop enllestit l'equipatge, Jordi Butxana ha d'encarar-se amb el problema de sempre: intentar matar el temps a l'aeroport.

De moment, hi ha una cosa que té clara: esperarà una bona estona per passar el control de seguretat, perquè recorda que les sales d'embarcament d'aquest aeroport en concret tenen una oferta de serveis molt limitada.

Per estirar les cames, fa un volt. Entra en una botiga de llepolies i es passeja entre els estants curulls de lllaminadures. El negoci és d'autoservei, de manera que agafa una paleta de plàstic i empena una paperina de coca-coles picants i supositoris de regalèssia. La dependent la hi pesa —267 grams—. Ell paga i la recull.

Badalla. Està cansat. Li vindria bé una becaina.

Troba un banc lliure al costat d'un caixer automàtic i s'hi asseu. Fica la mà a la paperina, pessiga un supositori de regalèssia i se'l fica a la boca. Tot seguit s'ajeu al banc. Hi cap just. Es torna a incorporar, es treu la jaqueta i la doblega. S'allargassa de nou i encabeix la jaqueta sota el coll, a tall de coixí. A la fi, encreua els braços sobre el pit. La mà esquerra amb el palmell damunt l'estèrnum; la dreta, engrapant la paperina.

Tanca els ulls i les remors barrejades que li arriben dels mostradors, dels restaurants, de les botigues, dels banys i de la megafonia el fan caure en un ensopeïment plàcid. S'adorm xuclant la regalèssia, amb el cap decantat cap a la dreta. Un fil de bava se li despenja de la boca.

El desperta una mosca que li ronda la comissura dels llavis on s'agrumolla la saliva resseca. Sense obrir els ulls, l'espanta d'una manotada i intenta recuperar el son. Estava molt a gust. Era un somni suggeridor i voldria reprendre'l. Però la mosca hi torna. I ara, a més de passejar-se pels llavis, s'enfila al bigoti, s'atura un segon a l'arrel del nas i fa un intent de ficar-se al nariu esquerre. Jordi Butxana ha d'expirar amb força i sacsejar el cap perquè no ho aconsegueixi. Blasfema i s'incorpora. La paperina de llepolies cau al terra i les coca-coles picants i els supositoris de regalèssia s'hi esbarrien. Enutjat, llambrega d'ací i d'allà, buscant la mosca. Vol enxampar-la.

La troba. La té just sobre la perpendicular del cap, fent un vol erràtic a tres metres d'altura. La mosca traça cercles concèntrics amb un diàmetre cada cop més gran, fa un parell d'acceleracions brusques en ziga-zaga i quan sembla que s'enlairarà definitivament, frena, torna enrere i fa un descens en espiral per aterrar sobre la pantalla del caixer automàtic. Jordi Butxana s'aixeca i s'hi atansa a poc a poc. Sap que disposa d'una oportunitat molt bona, perquè les mosques, a sobre de les pantalles, de les finestres i dels miralls, baden. Tot i això, avança amb peus de plom: si la mosca detecta cap indicatiu d'amenaça, fugirà.

Es planta davant del caixer i alça el braç dret. Hi va apropant la mà amb el palmell ben obert. Quan té la mosca a només un pam, l'insecte vola; però Jordi Butxana reacciona

ràpidament i en un reflex instantani l'enxampa al vol.

Somriu, content. La té atrapada al puny. Però no l'aixafa. No vol matar-la. Encara no.

De cop, una idea li ronda pel cap. I si pugés la mosca a l'avió i l'amollés a Islàndia? Seria una mort molt més cruel que simplement aixafar-la. En lloc de morir a l'acte, l'insecte passaria per una fase de congelació torturant.

Amb el puny clos, entra en una botiga de souvenirs i compra una capsa de fusta. Quan li pregunten si vol una bossa, contesta que sí, però que a ser possible la hi donin de plàstic transparent.

Amb la mà esquerra, paga, recull el canvi i agafa la bossa. Surt de la botiga i s'encamina cap als lavabos. Obre la porta. Ha tingut sort: en aquests lavabos els escusats tanquen hermèticament; si la mosca se li escapa, no li resultarà gens difícil tornar-la a atrapar en aquell espai reduït. Obre la bossa de plàstic, en

treu la capsa de fusta i hi fica el puny. El desclou i solta la mosca. Treu la mà amb rapidesa i tanca la bossa de seguida. Jordi Butxana pensa que la mosca ha tingut un instant en què hagués pogut fugir, però que no ho ha fet perquè està atordida. Fa un nus a la bossa i observa la mosca.

Té un abdomen inflat, un tòrax prominent i una testa monumental, amb dos ulls foscos que li ocupen tota la cara. Les ales són tels primíssims d'una transparència resseca. Les potes tenen la grossor dels pèls púbics. És una criatura realment fastigosa.

A mesura que examina l'insecte, un fum de preguntes —moltes de caràcter genèric— li passen pel cap. Quant de temps deu viure una mosca comú? Quantes mosques hi ha al món? Quina autonomia de vol tenen? Per què sempre ens ronden quan volem descansar?

Al control de seguretat, una dona amb uniforme gris li allarga una safata de plàstic perquè hi dipositi els objectes metàl·lics i les pertinences personals. Ell hi deixa les claus, la cartera i la capsa de fusta.

Jordi Butxana col·loca la safata sobre la cinta transportadora i els accessoris són engolits per una cortina amb llengües de plàstic. Tot seguit, passa el detector de metalls i espera a l'altra banda de la màquina de visualització. Però la safata no surt perquè el policia que controla l'escàner atura

la cinta i, sense alçar la vista de la pantalla, pregunta:

—Què es belluga a dintre d'aquesta capsa? Què hi porta?

—Una mosca —contesta Jordi Butxana.

—Una mosca! —exclama el policia, que ara sí, alça la vista i mira Jordi Butxana de cap a peus. Acte seguit, nega amb el cap i afegeix—: Em sap greu: va en contra de la normativa dels vols internacionals. Necessito un informe veterinari.

—No en tinc cap.

—Llavors no pot passar cap animal.

—Ni una mosca? —pregunta Jordi Butxana.

—Ni una mosca.

—Està bé, ara la deixo anar.

—Com vulgui.

El policia torna a engegar la cinta. La safata és expel·lida i Jordi Butxana recull les claus i la cartera. Després, sota la mirada atenta del policia, agafa la capsa i l'obre. En treu la bossa transparent, que és tota pitjada, i desfà el nus. La mosca, però, no surt, i Jordi Butxana ha d'abocar l'insecte, que cau mig estabornit sobre la safata. La mosca fa uns passos insegurs i s'atura en sec. Quan sembla que defallirà, d'improvís, obre les ales i aixeca el vol. Jordi Butxana segueix amb la vista com l'insecte fa cap a les duty free shops i, instintivament, li va al darrere. La veu empenyada del policia el fa aturar-se:

—Vol fer el favor de desar la safata a lloc!

Jordi Butxana fa mitja volta, recull la safata de la cinta transportadora i l'encaixa al capdamunt de la pila de safates que hi ha sobre una taula de metall. Sense perdre ni un segon, s'apressa cap a les duty free shops.

Fa voltes per les botigues de licors, per les de roba i per les de perfums. Sense resultats. Al final, quan ja començava a perdre l'esperança, troba la mosca a la confiteria, darrere d'un taulell de vidre, sobre un dònut de xocolata. Jordi Butxana crida l'atenció d'una dependenta que arranja pastissos en un aparador. La dona es gira i ell assenyala el dònut. La dependenta el pessiga amb unes pinces i la mosca es desplaça tot fent un salt cap a una ensaïmada. Llavors, Jordi Butxana diu que en comptes del dònut s'estima més aquella ensaïmada. La dona deixa el dònut i fa virar les pinces cap a l'ensaïmada. I és just en aquell instant quan Jordi Butxana es queda perplex, perquè no hi ha una mosca només: n'hi ha dues. La primera és la que ara mateix fuig de l'ensaïmada per aterrar sobre una canya de crema; la segona està enfilada a la banya d'un croissant i mou la trompa per xuclar els granets de sucre adherits a la crosta lluent. Jordi Butxana es vincla sobre el taulell, apropa la cara al vidre i les examina detingudament; però per molt que s'hi escarrassa és incapaç de trobar-hi diferències. Quina deu ser? De cop, nota com el cor se li accelera i li sobrevé una forta angoixa. La dependenta, que sosté l'ensaïmada enlaire esperant que ell l'agafi, diu:

—Aquí té!

Jordi Butxana allarga una mà tremolosa. Mentre agafa l'ensaïmada, fa fluctuar la vista d'una mosca a l'altra, i pensa, amb pànic, que acaba d'abandonar el seu destí a l'atzar.

LA PRESA

Víctor acudeix cada nit a l'estació central perquè sap que és el lloc més perillós de la ciutat. Tot i que és hivern, avui s'ha disfressat de turista tropical, amb bermudes, camisa estampada de flors, sandàlies i mitjons blancs d'esport. Porta una maleta samsonite amb rodets, una motxilla d'ordinador portàtil i una ronyonera plena de monedes que dringuen a cada pas. De la butxaca de darrere de les bermudes sobresurt un portamonedes de cuir. D'una corretja de la motxilla, penja una càmera de vídeo.

Entra per la portalada de l'estació xiulant el New York, New York de Frank Sinatra. Al hall, hi ha grups de transvestits, prostitutes i drogoaddictes que celebren els seus conciliàbuls nocturns. En passar pel seu costat, Víctor aixeca la mà i els saluda efusivament: good night everybody! Ningú no li torna la salutació.

Víctor s'atura davant d'un tauler d'informació i el consulta. Són les 02:37 de la matinada; fins les 06:35 no surt el primer tren. Fa un cop d'ull al Rolex que porta al canell i fa veure que n'ajusta l'hora. Tot seguit desplega un mapa desmesurat, se'l mira de l'endret i del revés i fingeix desconcert. Alça la vista i la passeja per l'estació. Veu dos heroïnòmans que s'injecten sota els topalls d'una via i s'hi apropa. Estrafent les oclusives expirades de l'anglès més purament britànic, els pregunta si saben on hi ha un caixer automàtic. Els ionquis l'ignoren. Víctor gira cua i fa cap a la zona dels bancs on dormen els immigrants il·legals. Els va despertant a tots, d'un a un, i els demana si tenen canvi de cinc-cents euros. Els indocumentats entreobren uns ulls lleganyosos amb les còrnies envermellides. Li contesten amb badalls.

Surt de l'estació i davalla per l'avinguda. Davant d'un centre comercial, topa amb un grup de vagabunds esparracats que escorcollen un contenidor d'escombraries. Un dels trinxeraires s'ha ficat a dintre i en va traient objectes que els altres examinen —una pilota de rugbi punxada, un plat escantellat, una bossa de pomes cascades—. Víctor els aborda i els pregunta on pot empenyorar joies. Els vagabunds arronsen les espatlles, indiferents. Víctor allarga la mà esquerra i en separa els dits per mostrar-los un anell d'or amb un diamant incrustat al capdamunt. Amb la mà suspesa a mig aire, fa moure els dits i el diamant atrapa la llum dels fanals i la cristal·litza en fulguracions intermitents. El guspireig del prisma es reflecteix a les pupil·les dels vagabunds durant unes dècimes de segon. De seguida, però, n'aparten la vista, perquè l'home que és a dintre del contenidor els crida per mostrar-los una liquadora que sosté amb els braços en alt i posat d'eufòria, talment com si aixequés la Copa d'Europa.

Assegut en un banc d'una plaça cèntrica, al costat d'una cabina telefònica, veu un home que es menja un kebab. Aquella visió li inspira una idea tan brillant que ell mateix se sorprèn de la seva pròpia lucidesa. S'atura, descorre la cremallera d'una butxaca lateral de la motxilla i en treu el telèfon mòbil. És un Nòkia d'última generació, que incorpora càmera de 5 megapíxels, pantalla de 3,2 polzades, 4 gígues, bluetooth, wifi i el windows mobile 6.1. Víctor s'apropa a l'home del kebab. Quan el té a mitja dotzena de metres, s'ajup i deixa el

mòbil al terra dissimuladament. Tot seguit es fica a la cabina telefònica, tanca la porta, introdueix un euro a la ranura per a monedes i marca el seu propi número.

El mòbil vibra i a l'acte s'activa la cantarella del Canon de Pachelbel. Atret pels acords esllanguits, l'home que es menja el kebab es gira i veu el telèfon que escampa una llum fluorescent sobre les llambordes de la plaça. L'home s'aixeca d'un bot, fa set passos i mig, recull el mòbil i contesta:

—Sí...

—Hola, que hi és en Víctor?

—Sí, sóc jo.

—Mira, Víctor, ja sé que no són hores de trucar, però... com que ets tu! Amb qui parlo?

—Per qui demana?

—Per Víctor Alberola.

—Exacte, sóc jo.

Víctor es queda sense paraules. Contrariat, observa aquell farsant a través dels vidres de la cabina. Té el nas punxegut, uns pàmpols d'orella considerables i ara mateix belluga els llavis prims:

—Hola, hola, que hi ha algú? Hola, hola!

Víctor penja el telèfon, surt de la cabina, es planta davant l'home del kebab i, d'una estrebada, li arrabassa el mòbil que encara mantenia enganxat a l'orella.

Per tornar a casa travessa la rambla. Tot i que ja es ben entrada la matinada, encara és mig plena de turistes. Hi ha grups arraïmats que fan tertúlies etíliques, pakistanesos que els vénen llaunes de cervesa, noies que tresquen fent repicar els talons, xicots que les empaiten, parelles que es petonegen als bancs, subsaharians que els ofereixen roses a dos euros i, també, una pinya de gent que està armant un guirigall de mil dimonis. Víctor s'hi apropa i comprova que al bell mig de la rodona d'espectadors hi ha un triler que remena una pedreta amb tres gobelets cul per amunt. És el joc clàssic de rapidesa visual que es troba a les places concorregudes arreu del món. La típica estafa d'apostar i triar en la qual sempre s'escenifica la mateixa conxorxa: un passavolant es juga una petita quantitat amb reticència i, en un tres i no res, comença a multiplicar guanys en progressió geomètrica fins apilar una fortuna. En aquest cas, el ganxo és un home amb bigoti i barret de feltre que observa amb atenció com el triler remou els gobelets. El ganxo tria el de la dreta i l'encerta. El triler li allarga un feix de bitllets amb cara de pocs amics. El ganxo es retira, cofoi, sacsejant la mà enlaire per mostrar els guanys obtinguts al cercle de badocs.

El triler invita Víctor a jugar-hi. Si endevina sota quin gobelet s'amaga la pedreta —li diu—, guanyarà el doble de la quantitat apostada. Víctor accepta la proposta, resignat. No és exactament això el que volia, però almenys aconseguirà que l'entabanin.

Aposta vint euros. El triler remena els gobelets a una velocitat vertiginosa,

tot fent aparèixer i desaparèixer la pedreta en mil·lèsimes de segon. Quan finalment deixa els gobelets immòbils, Víctor n'assenyala un on creu que la pedreta no hi és. Però heus aquí que, contra tot pronòstic, l'encerta. El triler es queda bocabadat. Víctor diu que el disculpi, que realment ell volia jugar a perdre. El triler blasfema i renega, però es grata la butxaca i li afluixa quaranta euros. Víctor li proposa de jugar una altra tanda. El triler respon que ni pensar-hi. Víctor insisteix que ha estat un cop de sort i que està segur que a partir d'ara perdrà. El triler l'adverteix que no l'emboliqui i que més val que se'n vagi. Víctor s'acomiada i marxa.

Arrossegant la samsonite per voravies empedrades es fica als carrerons foscos del Barri Xino. Aquella ruta l'allunya de casa, però aquesta nit no li ve d'un parell de quilòmetres. De fet, està disposat a fer la marrada més llarga de la seva vida. Ho té decidit; d'avui no passa: si no li roben d'una vegada, es farà lladre.

DESCRIPCIÓ COSTUMISTA DE L'AGOST AMB RECARGOLAMENTS I FARBALANS

Des del tendal de popa, la Júlia va mirar més enllà de la família i els invitats. Era un dia de vent de sud, de garbí xafogós que tot ho emplena de boirina densa. En la distància, el paisatge apareixia desdibuixat, com si els perfils de les formes s'èsfumessin. Les muntanyes d'Eivissa, al nord, eren una faixa d'ombra suspesa a l'horitzó. Despenjat a l'esquerra, l'ullal petri des Vedrà emergia com un roc encantat navegant a la deriva. La Júlia va girar el cap i va contemplar Cala Saona. La platja era plena a vessar. El formigueig humà hi havia colonitzat tots els racons i començava a envair el mar. A les aigües somes flotava una pel·lícula oliosa, conseqüència de les cremes solars que es desprenien de les pells dels banyistes. Al trencant, els nens clapotejaven i les parelles jugaven a pales. Més endins, els adolescents es passaven pilotes inflables. I més endins encara, els caps dels nedadors puntejaven el llençol blavíssim del mar. Alguns d'ells —una minoria amb esperit olímpic— bracejaven fins a les boies grogues que delimitaven la zona accessible als vaixells i se'n tornaven de seguida, tot deixant al seu pas una cua d'escuma. A l'altra banda de les boies s'apilaven els iots i els velers, que configuraven una espècie d'urbanització flotant. Entre les embarcacions fondejades, zigzaguejaven les llanxes inflables, els forabords i les motos aquàtiques. De tant en tant, alguna família intrèpida muntada sobre un patí traspassava la línia de boies i tafanejava entre els vaixells dels milionaris. Uns metres més avall, submergits sota les quilles i les hèlixs, lliscant sobre la posidònia devastada per les àncores, una parella de bussos seguien una mola de llisses. Els peixos van girar sobtadament i el seu dors platejat va atrapar la llum en una fulguració llampant. Al segon, però, d'un cop de cua fogós es van espolsar aquella llum rutilant, la qual, expulsada del fons marí, es va abocar de ple sobre la platja per fer titil·lar les gandules i els para-sols. Uns metres més cap a la dreta de l'estesa de sorra, a la banda de les roques, arrapats a les parets argiloses de la costa escalonada, dos grups d'ecologistes prenién banys de fang. Amb els cossos empastifats de terra vermella, semblaven aborígens teletransportats des d'una terra ignota, naufrags del temps immemorial. Per sobre d'ells, resseguint el fil de la costa, una dona de mitjana edat feia fúting. La dona portava un cronòmetre al canell —per comprovar els seus registres— i una gorra al cap —per evitar la insolació—. Es dirigia als xiringuitos, on pensava comprar una ampolla d'aigua. Allí l'esperaven colles d'estrangers, que feien rodona en taules menudes, sota ombralls de canya. Però per arribar-hi, la dona encara havia de travessar una extensió de sorra bullent on dos-cents trenta-vuit cossos restaven en una immobilitat cadavèrica. Eren turistes abaltits al sol com sargantanes: italians socarrimats per l'obsessió del bronzejat i nòrdics lletosos en ple orgasme fotosintètic. Senyorejant tota l'estesa de cossos, sobresortint per damunt dels para-sols, hi havia una torreta de fusta amb una bandera verda al capdamunt. Encastellat a la torreta, el socorrista vigilava amb uns prismàtics. La Júlia es va esborronar. La mirava a ella?

* * *

A set quilòmetres de distància, assegut al volant d'un Lada Niva sense aire condicionat, Jofriu esperava que els camions embarquessin al ferri i intentava combatre la calor. Havia abaixat totes les finestres, s'havia tret la samarreta, s'havia canviat les esportives per unes xancletes i, malgrat tot, transpirava copiosament. Tenia el cos suat des de la coroneta fins als dits dels peus. Les axelles i l'entreuix estaven remullats. El clatell i el tòrax perlejaven. Les celles ja no podien deturar els regalims que degotaven del front i els ulls li coïen. A l'esquena, tenia enganxada la funda de plàstic del seient. Les mans li relliscaven al volant. I tot i que bevia sense parar, la gola se li clivellava eixarreïda. Jofriu es fonia a poc a poc.

* * *

Dins l'ecosistema del sistema pelàgic, és a dir, en la massa aquàtica que suporta el fons marí, el moviment és constant. Ara mateix, bancs de meduses són arrossegats per la força obstinada dels corrents. Són milers de cossos gelatinosos en forma de casquet, que tenen la boca a l'extrem d'un peu central. Vistes des de dins de l'aigua, semblen campanes morades de vidre bufat suspeses de fils invisibles. És la famosa plaga de cnidaris de la qual tant es queixen els empresaris de l'illa. Es presenten sense avisar, aplegades en grups multitudinaris que assetgen els banyistes per terroritzar-los amb descàrregues elèctriques a traïdoria. La seva proliferació els darrers anys ha estat extraordinària, principalment a causa de l'extinció de les tortugues mores. Bé, almenys això postulen els ecologistes dels banys de fang. Però polèmiques mediambientals al marge, a l'univers aquàtic ocorren moltes més coses. Per exemple, al fons del mar, colgats a la sorra, reposen els llenguados. A la superfície dels esculls, hivernen eternament els eriçons. A les anfractuositats dels baus, els pops sotgen atents. Als niells, la flora arrapada a la roca es regenera de forma natural per tal que els sards, les oblades, les daurades, els rogers i els pagells la puguin devorar contínuament. Tots aquests peixos roquegen i cerquen la transparència del mar i els farallons clapats de sol; a diferència de la llissa, que acostuma a fanguejar en les aigües tèrboles. Tanmateix, els uns i els altres tenen el seu hàbitat a flor d'aigua i cal submergir-se uns metres més cap avall per veure com el lluç i el nero cuegen ufanosos. I encara s'ha de davallar més si es vol arribar a les coves submarines, on es troben les llagostes, que s'afilen les pinces als seus caus, i els estels de mar, que estiren les puntes amb indolència. A una profunditat intermèdia, campant-se-la tota sola, hi ha una escòrpora de cap voluminós i cresta espinosa. Suara, l'escòrpora afamegada obre la boca i mossega l'ham.

* * *

El ferri d'Acciona Transmediterrànea anuncia el seu pas amb una lleu sacsejada de la superfície del mar: quatre onades que s'aixequen sobtadament i van a morir a la cala. L'onatge inesperat és celebrat efusivament pels nens que es banyen, els quals surten a l'encontre de les crestes d'escumall amb corredisses arrauxades i xiscladisses eixordadores. A la torreta de fusta, el socorrista rosega una xocolatina i observa l'espectacle amb una atenció vocacional. Cada ona és una festa de consumació instantània. Els nens fan tombarelles a l'aigua, salten per sobre del trencant i es deixen arrossegar pel corrent. Quan s'extasien, els infants es tornen radioactius i desprenen una energia vital alegre i encomanadissa. El socorrista se sent contagiats per la joia de viure, és envaït per una complaença íntima i dibuixa un somriure ample que mostra unes dents negres... No, no, un moment. Això no va ben bé així. Rectifiquem: no és el vitalisme dels nens el que fa posar content el socorrista. De fet, tots els dies es repeteix la mateixa escena: a l'aigua planxada s'aixequen d'improvís mitja dotzena d'onades i els nens armen un guirigall de mil dimonis. Això va passar ahir, abans d'ahir, el dia abans i, segurament, passarà demà. Però mai abans no s'havia sentit tan trasbalsat el socorrista. Mentre rebrega l'embolcall de la xocolatina i el llença sense miraments a la sorra, el socorrista és assaltat pel dubte: per què —es pregunta— aquest matí, a diferència de l'acostumat, ha notat com una certa vibració interior que l'ha fet somriure? On hi ha el factor diferencial que justifica el pas de la indolència al somrís? En un moment de lucidesa mental sense precedents, el socorrista raona que sovint no són els homes qui tenen estats anímics, sinó que són les emocions mateixes les que ens sobten i ens alegren o ens entristeixen a la impensada. Potser —conclou— hi ha un número concret de somriures, llàgrimes i badalls que viuen de forma autònoma i que es fan servir de les persones arbitràriament per actualitzar-se... Aquí, però, fineix l'instant de clarividència del socorrista, perquè la seva atenció es desvia cap a un iot des de la borda del qual una dona gran salta a l'aigua. El socorrista regula els prismàtics.

* * *

—Va, entra d'una vegada! —crida la mare, que es deixa bressolar a flor d'aigua tot fent el mort.

La Júlia aparta la vista de la platja, s'aboca a la barana del iot i mira la cara que ha quedat emmarcada pel blau de la mar. La visió l'espanta, perquè s'adona que ara que no li veu el cos, la mare sembla molt més jove. Les operacions de cirurgia li han tibats la pell de les galtes i el front i li han fet desaparèixer les arrugues. De coll en avall, però, es tota una altra història. El cos se li ha eixamorat com una pansa i la pell se li arrapa als ossos, clivellada i resseca. La mare: una mòmia amb el rostre plastificat.

—Va, Júlia, anima't! —li diu el pare.

La Júlia es gira i veu el seu pare, que arriba descamisat, amb una ampolla de xampany a les mans. També ell ha envellit molt, però a la manera laxa. Ara que l'observa, nu de cintura en amunt, la comparació amb un bunyol ple de bufes li

sembla inevitable. Tot li penja: les galtes, el sotabarba, les bosses inflades dels ulls, la carn de sota els braços, els plecs de la panxa.

El pare arrenca el paper daurat que encaputxava l'ampolla, la sacseja i fa rodar el tap en el sentit de les busques del rellotge. S'escolta un espetec, el tap surt disparat i un esclat de bromera vessa sobre el coll de l'ampolla.

—Saps què celebrem avui? —pregunta el pare.

La Júlia nega amb el cap.

—No? Doncs jo t'ho explicaré. Celebrem que quan em mori no se'm menjaran els cucs. —El pare s'amorra a l'ampolla, fa un glop i continua—: I no et pensis ara que em trauré la vida abans d'hora. No tinc cap intenció de saltar des d'un pont cèlebre ni de llançar-me al metro. Això mai! Ni de conya! Al contrari: aguantaré fins que rebenti com una mala bèstia! —Fa una pausa i torna a aixecar l'ampolla. Ara beu a gallet; quan ingereix el líquid la llengua frega el paladar tot produint un xerric desagradable. A cada glop, la nou del coll li va amunt i avall. Quan acaba, s'eixuga els llavis amb el dors de la mà, gira els ulls en blanc i deixa anar un eructe esfereïdor. Sense disculpar-se, prossegueix—: Ja ho tinc tot emparaulat amb els músics, el pirotècnic i el capellà. Un cop enllestida la incineració, hi haurà un gran concert, aquí al iot, al final del qual el capellà beneirà l'urna de despulles. En acabat, el pirotècnic ficarà les meves cendres dins d'una carcassa i dispararà els focs d'artifici des de la terrassa de popa. Vull esclatar en una palmera morada i convertir-me en milers de volves incandescent que enlluernen el cel abans d'escampar-se en la mar.

El pare esclafeix en una riallada estrepitosa. La mare s'hi contagia i és víctima d'un atac d'hilaritat dins l'aigua, escenificat amb un escataineig de gallina enfollida i un xipolleig histriònic. La Júlia sent una tristor infinita i el conducte lacrimal posa en marxa els òrgans de secreció.

* * *

Jofriu obre la porta del cotxe i en surt. Mig estabornit per la solellada, s'esmuny entre dues fileres de vehicles, travessa el pàrquing, passa per davant de l'estació marítima i camina al llarg del moll. Les embarcacions, arrencades, es balancegen. S'atura. Al costat del casc esquerre d'un catamarà veu una medusa, que li sembla una violeta grossa amb pètals plastificats. Les aigües són somes; el port de la Savina es fàcil de dragar. Continua. Molt a poc a poc. La calor el constreny a una mobilitat lenta; l'aire és tan rescalfat que costa de respirar. Camina a pas de tortuga; però avança, i això és el que compta. Si més no, una cosa té decidida: ja no pensa mirar enrere. Mai més. De cop, el rigor de l'estiu fa una concessió i aixeca una ramiola de vent, que li frega la cara com la carícia d'un fantasma. Jofriu fa una inspiració bucal profunda i involuntària, amb separació de les mandíbules. Després expira prolongadament. És un badall.

* * *

Al peu de la Mola, a redós dels rocs de Cala Codolada, just davant dels varadors, hi ha fondejat un llagut de vela llatina. El paratge presenta una orografia esquerpa. Els penya-segats són esclats de roca viva que s'incurven lleugerament cap a l'est. A les barrancades abruptes de la costera s'arrapen desesperadament quatre mates de llentiscle marí. La geologia és pètria i nua; i el seu fons aquàtic, profund i inextricable. Al migdia, l'aigua és pinta d'un blau fosc; quan el sol declina, es torna d'un negre brillant... Arraulits a l'embarcació, amb l'esquena encorbada, els pescadors aguanten la canya. Porten barrets de llata i roba de fil una mica folgada per protegir-se del sol roent. Són dos vells llops de mar que coneixen el Mediterrani com si fos la seva dona. El seus cossos s'han avesat al respir compassat d'aquesta mar, que produeix ones curtes, estretes, picades, una mica esbiaixades... És un balandreig etern que fa oscil·lar, cap a babord i estribord, el pèndul d'aigua i el bressol de vida que els mariners porten a la sang. Amb el temps, els pescadors han après a tancar-se en un mutisme impenetrable, la seva immobilitat s'ha tornat escultòrica i han descobert el gaudi de la pura inanitat. Deslliurats de l'exasperació sentimental, fa anys que els plors i les rialles es van oblidar d'ells.

MATERNITAT

El 21 de setembre, a les 23:25, el Vicent deixa anar un crit gutural, s'aferra als llençols amb les mans crispades i descarrega nou-cents milions d'espermatozous a dintre de l'Esther.

* * *

El 22 d'octubre, a les 11:59, ella es fa la prova de l'embaràs, sota la mirada atenta d'ell. El líquid del tub canvia de color. Positiu. L'Esther es llança als braços del Vicent, el qual l'estreny amb força. La impetuositat de l'abraçada fa que una voluminosa prominència que forma part de l'embrió arrenqui a bategar: és el cor, que fa sonar el tam-tam de la vida.

* * *

El 7 de novembre, a les 5:09, un jove amb barret de cowboy envesteix la Dolors sobre el capó d'un Renault 5 groc. El jove fa uns llargs esbufecs, s'atura en sec i descarrega un cop de puny contra el parabrisa.

—Merda, he acabat a dintre!

* * *

El 28 de desembre, a les 22:12, l'Esther intenta relaxar-se allargassada sobre l'edredó del llit. Amb els ulls tancats i fent exercicis respiratoris, escolta amb auriculars la Sonata per a piano número onze en La major de Mozart. La seva intenció és que el so de les notes viatgi al llarg de l'espinada, faci oscil·lar el líquid amniòtic i arribi al fetus en forma de vibració. L'elecció de la música no ha estat gens fàcil. En un principi, el marit ha suggerit que escoltés Beethoven, però ella s'hi ha negat en rodó, perquè no pot córrer el risc que el fill li surti arrauxat i megalòman. El refús ha molestat fortament el marit, que s'ha pres l'assumpte d'una manera molt personal. Com que és obstinat de mena, ell no ha volgut cedir en les seves pretensions i ha fet una peroració sobre la llibertat formal del romanticisme primerenc. Ella, al seu torn, s'ha atrinxerat en la dolçor de les melodies curtes i les textures clares amb acompanyament en baix d'Alberti. Els dos punts de vista musicals, antagònics i irreconciliables, han estat defesos aferrissadament per ambdues bandes. En les argumentacions s'han fet servir referències històriques i exemplificacions concretes. En resum, ha estat una disputa acarnissada entre melòmans que, en el fons, no tenia cap transcendència, ja que encara falten sis setmanes perquè el fetus tingui el sistema auditiu en funcionament. De fet, a l'orella mitjana —si és que en

podem dir així en aquesta fase de gestació— ara per ara no hi ha ni timpà ni martell ni enclusa.

Aquella nit, a la mateixa ciutat, en un tuguri atrotinat dels suburbis, la Dolors es beu a raig d'ampolla 750 mil·lilitres de vodka Petrov per ofegar el fort neguit que li provoca un dilema existencial: hauria de tenir el fill i criar-lo tota sola? A la claror de l'alba, esperonada per la clarividència del deliri alcohòlic, decideix que no paga la pena portar al món una criatura que creixeria amb el pare a la presó.

* * *

El 7 de febrer, a les 11:34, l'Esther neda amb mitja dotzena de dofins en un parc aquàtic climatitzat. La seva intenció és que el fetus es comuniqui per ultrasons amb els mamífers intel·ligents.

Aquell matí, tres quilòmetres al nord del parc aquàtic, en una clínica privada, una infermera comunica a la Dolors que ja és massa tard per avortar. La Dolors hi insisteix, s'empipa amb la infermera i li diu que vol parlar amb un metge. El metge hi compareix, embolicat en una bata blava espitregada que deixa veure una cadeneta d'on penja un crucifix. El facultatiu intenta calmar la Dolors amb una dissertació tècnica. Segons li explica, ara ja s'ha produït la neurogènesi. Això vol dir que el fetus té formats la majoria dels circuits de tractament de la informació. Amb mil milions de neurones connectades al cervell —conclou el metge—, es pot afirmar que la criatura ja té intel·ligència i, per tant, ànima. La Dolors no acaba d'entendre l'explicació, però veu d'una hora lluny que aquell metge no l'ajudarà. Incapaç de contenir l'enrabiada, abans de marxar insulta el facultatiu:

—Carca!

* * *

A les 18:27 del 9 de març, una ecografia revela a l'Esther el sexe de la criatura: serà un nen. El Vicent aixeca el puny i el sacseja, eufòric. Després sentència:

—Es dirà com jo i serà un compositor famós!

Cinc minuts més tard, a la part baixa de la ciutat, en un negoci clandestí del Barri Xino, la Dolors compra dues ampolles d'absenta.

* * *

El 2 d'abril, a migdia, l'Esther demana la baixa per maternitat. El fetus que porta a dintre pesa un quilo i comença a bellugar-se. Ha arribat l'hora del repòs absolut.

La Dolors, al seu torn, continua treballant de cambrera en una sala de concerts il·legal emplaçada en un celler clandestí. L'horari de feina depèn de la resistència dels músics. Hi ha dies que plega a les quatre de la matinada, completament extenuada. Les condicions laborals són deplorables; l'ambient, del tot insalubre. El local és una rateta sense ventilació ni extractors, on l'aire es vicia de seguida. L'exposició continuada al fum de les cigarretes resulta molt nociva per a la Dolors. La nicotina que inhala li passa ràpidament dels pulmons a la sang, se li escola pel filtre de la placenta i fa que el desenvolupament del fetus s'aturi i degeneri. (El bebè naixerà als set mesos. A l'escola, serà sempre el més baix de la classe. D'adolescent, el sotmetran en va a cars programes de creixement. Quan sigui adult, es guanyarà el malnom de Vicentet, el Tap.)

* * *

L'Esther resta tot el maig a casa, descansant. Escarxofada en una butaca reclinable especial per a embarassades, mira documentals sobre processos embrionaris d'animals vivípars i fulleja catàlegs de roba per a nadons. S'ha subscrit a totes les revistes sobre maternitat i passa hores llegint La guía del niño, Mi bebé y yo i Viure en família. Els articles que troba més interessants els comenta amb el Vicent, que ha demanat la baixa per paternitat i ara roman tothora al seu costat, sol·lícit. Quan acaben la lectura, fan plans sobre la futura vida familiar —no saben si comprar una granja i fer créixer el fill envoltat de gallines i ponis o viure a ciutat i portar el nen a una escola trilingüe—. Mentre debaten aquestes qüestions, escolten Mozart —i ara també la Cinquena Simfonia de Beethoven, perquè el Vicent hi ha insistit tant que a la fi ella ha hagut de cedir—. (Aquesta tria musical, en l'avenir, es convertirà en el principal motiu de discòrdia conjugal; perquè arribarà un dia, a vint anys vista, que el fill es deixarà el piano i es farà discjòquei. De tot això, l'Esther en culparà el Vicent.)

Mentrestant, la Dolors continua pencant al local de concerts, però no tant com abans. Ateses les circumstàncies, l'encarregat li ha retallat els dies feiners: d'ara endavant només treballarà de dimarts a dijous. La reducció de l'horari laboral permet a la Dolors disposar d'uns caps de setmana generosos i ella ho aprofita per conèixer festivals. A Barcelona, va al Primavera Sound. A Madrid, al Festimad. A València, a l'Observatori. A Formentera, al Posidònia... Transportada per la música electrònica, la Dolors balla enmig de la pista i s'aguanta amb les mans l'abdomen inflat. La gent, en ensopegar amb una prenyada en estat de gravidesa avançat, de primer, se'n sorprèn; però en la majoria dels casos no triguen a felicitar-la i a oferir-li el cubata. D'altra banda, també hi ha qui reacciona amb reticència i la mira malament. I en algunes ocasions puntuals, els més moralistes l'arriben a sermonejar o fins i tot l'esbronquen. Llavors, la intransigència dona peu a escenes molt desagradables, com s'esdevé en una festa rave a la Cova dels Fums... La Dolors demana foc a una parella d'italians, els quals, en constatar que està prenyada, li retreuen la seva falta de consciència i li pronostiquen un bebè reduït i amb malformacions. (Vint-i-cinc anys més tard, quan la Dolors vegi per la televisió com el seu fill

aixeca la Copa d'Europa de bàsquet, per un moment, se'n recordarà d'aquella parella d'italians primmirats.)

* * *

El 19 de juny, a les 14:54, l'Esther, aclofada a la butaca d'embarassada, té les primeres contraccions. El Vicent no perd ni un segon i la porta a la clínica. A la sala de parts, li injecten l'epidural i li rebenten la bossa de les aigües. L'Esther empeny amb força i el bebè surt de cap. El metge talla i relliga el cordó umbilical; la llevadora treu el sac àmnic que ha quedat enganxat al nadó i neteja la criatura. Un minut i mig més tard, la mare ja té el fill als braços, pell contra pell. El nounat plora, estossega i belluga les extremitats. L'Esther se'l mira emocionada. Aviat, però, una infermera rossa li pren el bebè, el cobreix amb un drap esterilitzat i el fica a dintre d'un llit de transport que manté la calor. Després, li lliga una polsera d'identificació al canell —amb el nom i el cognom de la mare i la data de naixement— i se l'emporta a la sala de neonatologia, per sotmetre'l al test d'Apgar. L'Esther, quan veu desaparèixer el nadó, mira el Vicent amb ulls de pànic i li diu:

—Per la mort de Déu! No el perdis de vista!

Al mateix passadís, unes sales més avall, la Dolors desocupa estremida per unes fiblades que li fan veure les estrelles. Tot i que li han hagut d'avançar el part per una inflamació de la placenta, no ha volgut acceptar cap tipus d'anestèsia. Hi ha moltes complicacions i al final han de fer servir oxitocina per dilatar. El nadó surt de peus, amb el cordó embolicat al coll, les extremitats blaves, el ritme cardíac baix i la respiració dèbil. El seu estat és alarmant. La situació exigeix una actuació expeditiva. Una infermera morena embolica el nadó amb un drap esterilitzat, li enganxa la polsera d'identificació i se l'emporta a la sala de neonatologia. Abans de desmaiar-se, la Dolors pregunta:

—Però, què era?

—Un nen —contesta la llevadora.

* * *

A les 17:07, dues infermeres, una rossa i una de morena, entren a la sala de neonatologia al mateix temps. Cadascuna arriba amb un nounat als braços. El que sosté la rossa plora i espeternega, amb els ulls vius i les galtes enceses. El que porta la morena és un bebè esquifit i pàl·lid, que manté els ulls clucs i no belluga ni un dit.

—Són bessons? —pregunta el pediatre.

—No —contesten alhora les dues infermeres, tot fent un bisbe que les fa riure.

La infermera rossa deixa el nadó sa en un bressol tèrmic. La infermera morena lliura el nadó malalt al pediatre i li diu:

—Aquesta criatura fa molt mala pinta.

De sobte, sobre la porta de la sala i treu el cap un home. La infermera rossa el reconeix:

—Ho sento, senyor Vicent, l'entrada en aquesta sala està restringida; només personal mèdic.

El Vicent desatén l'avís, entra a la sala i es passeja al llarg de la filera de llitets que hi ha encastada a la paret.

—Vull vigilar el meu fill. No me'n fio un pèl.

—Vol fer el favor de sortir! —salta el pediatre—. Que no veu que escamparà bacteris!

La infermera rossa se li planta al davant per blocar-li el pas i el Vicent l'aparta d'una empenta. La infermera empassega i cau de cul. El pediatre, que estava ocupat en el reconeixement del nadó malaltís, deixa el nounat al bressol tèrmic i es disposa a interceptar el Vicent. Se li apropa pel darrere, l'engrapa pel braç i, amb quatre passos expeditius, l'escorta fins a la porta. Surt amb ell de la sala i tanca la porta al seu darrere. Al passadís, el commina:

—Si no marxa, avisaré els de seguretat!

El Vicent, però, no s'arronsa i manté les exigències:

—No em mouré d'aquí fins que no em mostrin el meu fill.

El metge nega amb el cap i repeteix:

—He dit que si no marxa cridaré els de seguretat!

El Vicent es crispa i aixeca la veu:

—Vostè no s'imagina amb qui està jugant-se-la!

El neonatòleg s'assenyala el pàmpol i diu en to burleta:

—Sí, amb una persona dura d'orella.

El Vicent perd els nervis i descarrega un cop de puny contra la porta de la sala. El mastegot és descomunal i els artells es queden marcats al revestiment de xapa. La infermera morena, en sentir el cop, obre la porta, surt de la sala, passa entremig dels dos homes que s'acaren i corre cap al telèfon d'emergència més proper. El pediatre, conscient que la seva integritat física està en perill, opta per abaixar el to de veu i dissuadir el pare amb arguments conciliadors. Però el Vicent ja no atén a raons, perquè ha sofert un atac de còlera. Amb els ulls fora de les òrbites, crida com un esperitat:

—Si no em deixes passar, et partiré la cara!

Mentre les amenaces del Vicent retronen pel passadís, a la sala de neonatologia la infermera rossa es compon els cabells i s'espolsa la bata. Després, fa cap als llits radiants i, amb molta delicadesa, treu la polsera d'identificació al bebè sa i la canvia per la del bebè malalt.

LA QÜESTIÓ DE LA LLENGUA

No és el que diu, sinó com ho diu. Té una forma d'expressar-se que és especial, gairebé poètica, i que fa que les dones que l'escolten es creguin protagonistes d'un moment irrepetible. Parla Don Juan. Parla: bla, bla, bla, i tot el que l'envolta es torna viu, s'animava i participa de la conversa. És una mena d'encís prodigiós, el qual barreja amb dosis precises l'humor i el misteri, el tòpic i l'imprevisible, la metàfora i l'estil directe. Així, explica coses extraordinàries amb paraules comunes, o fa servir els mots més ben aparellats per donar caràcter al fet rutinari.

La jove, una vegada més, escolta embadalida com aquell home va desvetllant en el seu interior un món que apel·la a les formosors de l'ànima. És un discurs captivador, que es manifesta no només de forma abstracta, sinó també mitjançant estimulacions concretes que els sentits reconeixen. Per exemple: adés Don Juan li ha explicat com es cuina l'arròs a la marinera en un petit poble de la Pitiüsa Menor, i ella, alhora que apuntava els ingredients en un bloc de notes, ha sentit un esclat de marisc a la volta del paladar i als replecs de la llengua.

Ara ell parla dels chakres i dels centres nerviosos astrals; del prana i de l'energia vital harmònica. I assegura que ella té les vàlvules energètiques molt obertes i que es troba en el segon cicle evolutiu de l'èter. La noia sospira i dilata les pupil·les. Don Juan estira el braç per sobre de la taula, li pren la mà i li fa la volta per deixar el palmell cap amunt. Tot seguit, li llegeix la mà. Li diu que ella és una persona de caràcter, que viu la vida amb una gran presència. La jove afirma amb el cap, convençuda. Ella no sabia explicar-s'ho, però es nota papallones a l'estómac i la pell li crema. Cada cop que la punta de l'índex d'ell li ressegueix una línia del palmell, la noia s'esborrona i una descàrrega elèctrica li va amunt i avall de l'espina.

* * *

Si no fos perquè la seva llengua és un xic peculiar seria la dona perfecta. Ho té tot. I té tant de tot i tot tan ben repartit que molts pocs li podrien discutir la categoria de tia bona. Nogensmenys, és una jove de voluptuositat clàssica, que encaixa perfectament en l'estereotip: alta, rossa, ulls blaus i bon mamellam. A més a més, és famosa: la seva cara presenta campanyes publicitàries de pes i les imatges on s'exhibeix el seu cos són venerades pels internautes del seu club de fans.

Fins aquí la cosa va bé, però quan obre la boca és com si s'acabés el món. I no és que aquesta beutat vagi per la vida inflant-se d'arrogància per proferir estupideses; tot el contrari: ella és una noia humil, gens presumptuosa, més bé planera, que quan parla diu coses molt assenyades. Tanmateix, hi ha una tara de tipus lingüístic que la fa insuportable. El problema pertany a l'àmbit de la fonètica, tot i que, paradoxalment, no rau en la pronúncia defectuosa

dels mots, sinó en l'aire que s'exhala en fer servir certs fonemes. En concret, és l'expiració de les vocals obertes i de les consonants palatals i alveolars el que converteix cada cop de veu de la noia en una emanació pestilent. I aquí tornem a la qüestió de la llengua, però ara en sentit literal, ja que és justament en la orografia d'aquest òrgan muscular on trobem l'arrel de la desgràcia.

Ella té el que els especialistes en halitosi anomenen llengua geogràfica, és a dir, una llengua plena de fissures i clivelles propícia a l'acumulació de detritus alimentaris. En altres paraules: en lloc d'una superfície plana que faciliti la deglució, la noia té una llengua plena d'esquerdes i incisions on la flora microbiana colonitza sense pietat. En aquest medi ple d'anfractuositats i replecs cavernosos, els bacteris es reproduïxen ràpidament i experimenten uns processos de descomposició que, vistos a través d'un microscopi, farien esgarriar. És com una mena de podriment etern, que fa que la boca de la model alliberi compostos volàtils de sulfur, els quals, al seu torn, produeixen unes bravades fèrides que tomben de cul.

Aquesta és la creu que arrossega la bellíssima jove. Un infortuni que li ha marcat la vida en molts aspectes. En l'àmbit laboral, sense anar més lluny, s'ha hagut de conformar a exercir de model fotogràfica i mai no ha pogut complir la il·lusió de fer el salt a la gran pantalla. D'oportunitats, no li n'han mancat. Els oferiments per actuar en films i telesèries o per presentar programes han estat nombrosos i de vegades molt temptadors. Però malgrat que ella s'hi hauria dedicat amb gust, els seus representants són conscients que la mínima interpretació secundària li bastaria per omplir de fetor qualsevol plató de televisió o estudi cinematogràfic. Dins el món de la moda, també ha estat proscrita de les desfilades, perquè els productors ja van cremats i no volen córrer el risc que ella, en un descuit mínim —una paraula d'agraïment al públic des de la passarel·la, una pregunta al dissenyador entre bastidors, una disculpa a la sala de maquillatge, el simple taral·larà d'una cançó al bany o un sospir al camerino—, els torni a empudegar el recinte sencer.

La seva relació amb els homes també n'ha sofert les conseqüències i podríem dir que, fins a un cert punt, el sex-appeal li funciona millor a distància. Ella és una jove explosiva, i quan la veuen tresscar al lluny, els ulls dels homes segueixen amb un voyeurisme gens dissimulat aquells volums tan ben arrodonits. En canvi, quan se l'encreuen pel carrer, les coses es compliquen, perquè ells experimenten un fenomen de refracció envers ella que modifica la trajectòria de les seves mirades, tot desviant-los la vista cap a una altra banda. És un fet extraordinari, que esdevé als mascles a contracor, perquè ells no voldrien apartar-ne la mirada. En passar-li pel costat, però, el tuf que se'n desprèn és tan revoltant que els fa girar la cara.

* * *

Don Juan xerroteja de forma ininterrompuda i la jove és arrabassada per la màgia del monòleg. És un xerroteig ben dissertat, que li desperta íntimes vibracions. És la música que l'empeny, segura i cega, envers unes pegoneses

del seu interior que fins ara desconeixia... Les profunditats abissals de l'ànima que tot just ara es desvetllen amb una tremolor de llum. La incitació que obre la capsula secreta de les coses belles: de les flors, dels començaments d'amor i de les primaveres.

La noia es troba captivada de cos i d'esperit. Per una banda, hi ha la radiació sensual que li entra per tots els porus i que l'emplena de desig. Per l'altra, la consciència que aquell home li desperta una curiositat infinita. Qui és aquell jove? —es pregunta la noia—. I, més important encara: per què no fa ganyotes de fàstic mentre xerra? Que no li molesta l'olor que desprèn la boca d'ella? Que no té sentit de l'olfacte?

Don Juan, al seu torn, prossegueix doctorejant amb mestria. Ara discurseja, ara apostrofa, ara secreteja; i sempre modulant la veu quan toca. Qui l'observés des de fora identificaria de seguida les característiques del gran seductor: la mímica estilitzada de les mans que acompanya el discurs, el somriure amatent, el to càlid quan fraseja, la mirada penetrant del tigre...

Ara bé, aquí hem de fer un aclariment: la intenció de Don Juan no és la simple seducció. Ell va molt més enllà. Per a ell, captivar les dones no és ni una forma d'expansionar-se ni una distracció; sinó un deure moral. D'això, ell n'és conscient, i assumeix totes les conseqüències d'aquesta ètica. Per tant, s'equivoquen de mig a mig els qui creuen que el leit motive d'aquest galà és el de cardar sense mesura. Insisteixo: res més erroni que associar Don Juan al famós club venusià dels fornicadors quantitius, perquè ell no cauria mai en la banalitat de fer un recompte de les seves conquestes. D'entrada, la seva prioritat no és el plaer de consumació fàcil, sinó guarir de ventura les dones. Que consti, doncs, que s'hi dedica de ple, sense excuses, i que no abandona mai la tasca fins que als ulls d'elles no guspireja la lluïssor de la felicitat.

És per aquest motiu que ara continua enraonant sense parar, perquè és conscient que les anècdotes que explica fan saltar la flama a les entranyes de la noia; la flama d'un desig ardent que li puja per les venes, li envermelleix les galtes i li espurteja a les ninetes. Bé, i també predica ininterrompudament perquè sap que mentre ell parli, ella no badarà boca. De la mateixa manera que també sap que el fet que la jove no obri els llavis és un requisit necessari —però no suficient— per poder sofrir la companyia d'ella. Perquè, a més a més, Don Juan ha de respirar només per la boca, ja que si ho fes pel nas, la pituitària no resistiria la intensitat de la ferum. En fi, la qüestió és que entre una cosa i l'altra —entre la interminable xerrameca que practica i la respiració exclusivament bucal— nota que ja fa estona que té la gola resseca. I, tot i que ell sempre ha tingut gola per empassar-se la dona que calgués, comença, per primer cop en la seva llarga experiència de Don Juan, a témer l'ocasió del bes.

LONELY PLANET

Només entrar a l'agència de viatges la Jessy es va penedir de no haver-hi anat més aviat. A última hora del vespre la gent surt de la feina plena d'impaciència i concorre tots aquests tipus d'establiments amb la desesperació de qui s'aferra a una última esperança: una fugida a un país exòtic. El cas és que ara havia d'esperar tanda darrere de quatre parelles xerraires i d'un quadragenari, els quals, al seu torn, feien cua enfront de l'escriptori d'un empleat desmenjat. Com que no tenia una millor manera de fer-se passar el temps, la Jessy va observar aquelles persones detingudament. Les parelles li van semblar avorrides, innòcues, del tot inofensives. El quadragenari, en canvi, li va despertar un sentiment de malfiança. Aquell individu amb principi de calvície i roba massa jovenívola per a la seva edat, li produïa un recel completament injustificat, però del tot real. La Jessy va recordar un llibre que acabava de llegir de Michel Houellebecq, en el qual s'afirmava que a partir dels quaranta anys la gent que fa turisme sola genera una certa desconfiança. Va pensar que l'escriptor francès tenia tota la raó del món. Hi havia certes excepcions, és clar, com els executius d'americana i corbata que viatgen atrafegats per enllestir negocis; però a l'àmbit del turisme lúdic, una persona madura sola, sobretot si és un home, equival a un llibertí egoista.

Quan li va arribar el torn, es va asseure davant l'escriptori de l'empleat. La cadira havia quedat rescalfada pel quadragenari i en acomodar-hi les natges es va esgarriar. L'empleat va fer un cop d'ull furtiu al rellotge que portava al canell i li va preguntar on volia anar. Ella no va dubtar ni un segon: al Perú. Llavors l'empleat li va mostrar el catàleg de Nouvelle Frontières que tenia sobre l'escriptori i li va demanar si preferia els circuits d'aventura, de cultura o de plaer. La Jessy respongué que d'aventura. L'empleat va deixar escapar un somriure i afirmà que curiosament el darrer client havia escollit la mateixa destinació i el mateix circuit. La Jessy es va bellugar al seient, incòmoda, i va fullejar el catàleg d'esma, apressada per les mirades neguitoses que l'empleat llançava alternativament al rellotge i a la porta de l'oficina. Abans de triar entre les dues opcions que oferia la promoció —els Andes o l'Amazones—, la Jessy va preguntar quin viatge havia escollit l'altre client. L'empleat va respondre que l'home s'havia decantat per la muntanya. Ella digué que preferia la selva.

Vint dies més tard, a deu mil quilòmetres de distància d'aquella agència de viatges, la Jessy començava un trekking guiat de quatre setmanes per la jungla de les zones tributàries del riu Amazones. Recórrer itineraris de caràcter excursionista als boscos tropicals sempre suposa córrer un risc addicional. Els senders que travessen la Selva Madre del Perú són laberíntics i la vegetació puixant els esborra amb facilitat. No és estrany, doncs, que el tercer dia el guia s'equivoqués en una cruïlla de viarany i se'ls fes fosc abans d'arribar al refugi. La marrada va resultar fatal. Al capvespre, quan travessaven uns aiguamolls, a la Jessy li va picar la femella del mosquit Anopheles. Aquella nit no va detectar cap anomalia simptomàtica; la llarga caminada l'havia deixada exhausta i va dormir com un tronc. L'endemà al matí, però, li sobrevingueren els calfreds i les febres. Les setmanes següents, els accessos palúdics es van

manifestar amb intermitències de dos o tres dies. Sudoracions, temperatura variable i gastroenteritis. Aïllada enmig de la selva tropical, no va disposar de cap assistència sanitària, tret de la farmaciola precària d'un guia inexpert. Cada cop que es repetien els atacs febrils, algú que no coneixia la feia estirar a sobre d'estores de canya en cabanes de fusta. Va passar hores inacabables transpirant en un estat de deliri capciós. Al seu voltant, en la vaga penombra, creia identificar el perfil de cares amples i aixafades. Eren els indis que la vetllaven i que li administraven xarop de quina per estalviar-li la vida. De nits, se sentien les bèsties de la jungla, que feien uns sorolls esgarrifosos: els xiscles dels macacos, el rugit del jaguar, l'udol del mico vermell, la crida dels guacamais, el bram del senglar, el miol de l'ocelot... Aquells dies de sofriment extrem van constituir una experiència única per a la Jessy, de la qual ara mateix —asseguda a la terrassa de l'estació marítima de la Savina— se'n vanta davant dels amics. Mentre tots l'escolten bocabadats, ella, orgullosa, assegura que ningú d'ells no es pot imaginar què se sent quan la mort se'ns acara.

* * *

Jonathan era a casa, surfejant a l'internet, quan una finestra es va obrir sobtadament a la part superior dreta de la pantalla. Era una oferta de vol a Caracas. Quatre-centes lliures anada i tornada, més les taxes d'aeroport, és clar. Va fer lliscar el cursor i va maximitzar la finestra. Va consultar les condicions de la promoció i va triar les dates que li convenien. Va anotar a les caselles corresponents les dades personals i el número de tarja. Cinc minuts més tard, un correu electrònic de la companyia aèria li confirmava la reserva.

A la riba del riu Orinoco fa una xafogor enganxosa que afavoreix el reclam de les seves aigües. Quan el cos es fon en una suada eterna, submergir-se en el seu corrent pot resultar una temptació tan irrefrenable com el cant de les sirenes més mitificades. Jonathan va triar un meandre tancat, on les aigües s'estanyaven i les granotes saltaven d'un nenúfar a l'altre. Estava fent el mort, transportat per una ataràxia plàcida, quan de cua d'ull va veure alguna cosa que feia la rateta ran de l'aigua, tot apropant-se sigil·losament. Es va redreçar i va fixar la vista. Eren dos ullots grocs partits per una esclatxa negra que avançaven a gran velocitat. Jonathan va arrencar a nedar, va guanyar la vora amb dues braçades i va sortir de l'aigua corrents. Uns segons després va emergir del riu un caiman de cinc metres de llargada. Jonathan va enfilem la selva i el caiman li va anar al darrere. La persecució va ser frenètica. La bèstia va retallar distàncies de seguida i va haver un moment que l'empaitava a només dos metres. L'amfibi era ràpid i no cedia ni un centímetre. El terra estava enfangat i afavoria la bèstia, que hi podia falcar millor les aletes de les potes per propulsar-se. L'animal avançava a estrebades curtes i quan intuïa que tenia la seva víctima a l'abast, llançava una queixalada a l'aire. Eren uns cops de mandíbula esfereïdors que feien retronar un esclafit sec per tota la selva. Aleshores, quan Jonathan ja pensava que la vida se li escaparia pels ullals del rèptil, li va venir al cap un record que al capdavant resultaria providencial. Era un record que se li presentava en format de quaranta-cinc polzades i pantalla

extraplana: en una successió d'imatges d'alta definició, un home escapava d'un cocodril fent ziga-zagues. Instintivament, Jonathan va començar a desviar-se d'una banda a l'altra i l'animal, en torçar el tronc, va perdre velocitat i es va quedar enrere...

Aquella mateixa nit, ajagut al llit de l'alberg, l'insomni el va ajudar a recordar que les imatges que li havien estalviat la vida pertanyien a un documental del National Geographic —sintonitzat casualment en el descans d'un partit de futbol—. Al documental, s'explicava que, en distàncies curtes, els rèptils grossos tenen una velocitat d'acceleració molt superior a la dels humans; per tant, si hom vol escapar d'un cocodril o d'un caiman no s'ha de fugir mai en línia recta, sinó fent canvis de direcció sobtats.

Jonathan calla, fa un glop a les herbes eivissenques i diu que, de tota manera, no es penedeix de res. És més, tot i el perill que va córrer, es considera un privilegiat pel fet d'haver experimentat en la seva pròpia pell com un caiman de l'Orinoco intentava donar-li encaç. No hem d'oblidar —afegeix— que és una espècie en perill d'extinció, de la qual només en queden mil exemplars.

* * *

A la Vicky li ho havia dit una amiga que quan es tracta de viatjar, hi toca: “No et deixis perdre la Patagònia.”

La glacera més famosa de l'Argentina es diu Perito Moreno i consisteix en una gran llengua de gel que es desplega sobre el braç sud del Llac Argentino. Amb un front de cinc quilòmetres de longitud i cent cinquanta metres d'alçada —dels quals seixanta estan emergits—, constitueix l'atracció turística per excel·lència dels Andes meridionals. Hi ha distintes maneres de visitar el Perito Moreno. Es pot albirar des d'un mirador situat sobre un penya-segat, davant per davant de la glacera. S'hi pot accedir des dels turons confrontants i remuntar el riu de gel amb grampons i piolets. I, per últim, hi ha l'alternativa de fer una excursió en un ferri que navega pel costat de les parets glaçades. Òbviament, la Vicky hagués preferit l'opció de l'alpinisme extrem; però segons els touroperadors, el gel no estava prou atapeït i calia esperar a la temporada d'hivern per enfilar-s'hi. Davant d'aquesta impossibilitat, com a mal menor, es va inscriure en l'excursió del vaixell.

Al moll els van col·locar una armilla salvavides i un impermeable carabassa, i els van fer embarcar en un ferri desballestat, que, si altra cosa no, oferia una bona panoràmica des de la coberta superior. Durant vint minuts el ferri va navegar pel llac tot vorejant la glacera. Quan a la fi es va aturar davant del tallat de gel, els turistes van aprofitar per fer unes fotografies frontals d'aquells espadats descomunals. Llavors, tot d'un plegat, es va sentir una cruixidera prolongada i una panna de glaç enorme es va desprendre de la glacera. En esfondrar-se, la panna va produir un terrabastall eixordador i un minutsunami. L'ona expansiva va sacsejar fortament el vaixell i la Vicky, que era dempeus a la coberta tot regulant l'objectiu de la càmera, es va veure catapultada per sobre

de la regala. En caure a l'aigua va notar com els músculs se li engarrotaven i, si no hagués estat per l'armilla salvavides que la va reflotar, el llit del llac l'hauria xuclada. Un parell de turistes van avisar de seguida la tripulació, però la remoguda d'aigües va dificultar el rescat i van trigar uns minuts a recollir-la. Al vaixell mateix li van treure la roba mullada, la van cobrir amb mantes i van intentar revifar-la. Presentava símptomes d'hipotèrmia i la van haver d'evacuar amb helicòpter. L'hospitalitzaren al centre de salut mèdica de Calafate. Van passar més de tres dies fins que va recuperar la facultat de...

La Vicky interromp la història per demanar el compte al cambrer que despara la taula del costat. El cambrer afirma amb el cap alhora que apila plats i coberts. La Vicky dona les gràcies, es gira de cara als companys i reprèn el fil de l'aventura. Amb posat seriós, jura que va ser la vivència més exclusiva de la seva vida, perquè... quanta gent s'ha banyat a les aigües d'una glacera?

Jonathan afirma amb el cap, amb l'autoritat que atorga l'aval de l'experiència. La Jessy fa un gest ampli amb la mà,

que pretén abastar tot el paisatge, i sentència:

—El Mediterrani és per a la tercera edat.

Liz, Tiffany i John, que han escoltat la relació de les aventures sense badar boca, escampen una mirada cobejosa sobre la immensitat blava del mar i planifiquen en silenci el seu primer viatge transoceànic.

COMPLICAT

A Pere Saborit

Li va passar d'improvís, un vespre, mentre deglutia un mos d'hamburguesa: l'X es va il·luminar i va entendre l'entrellat essencial de la realitat en tots els àmbits. I quan dic en tots els àmbits no exagero, vull dir en tots i cadascun: des de la trama oculta de la macroeconomia fins al misteri de l'amor, passant pel moviment erràtic de les partícules quàntiques i la lògica inherent a l'expansió de l'univers.

L'X va dubtar un moment entre agafar paper i llapis, engegar l'ordinador o gravar-ho al minidisc. Però quan va considerar la quantitat de dades que havia de documentar, li

va fer mandra i va ajornar la feina per una altra ocasió.

Va baixar al garatge, es va ficar al cotxe i va sortir a fer un tomb. Era l'hora punta i els carrers anaven atapeïts de vehicles. L'X es va incorporar al trànsit caòtic de la ciutat i, a la primera travessia, va quedar atrapat en un embús. La retenció abastava quilòmetres i semblava que anava per llarg. Els cotxes avançaven a estrebades: trams cada cop més curts, a intervals que s'espaiaven indefinidament. La situació empitjorava especialment a les cruïlles, on els vehicles que afluïen cap als encreuaments s'hi entravessaven. Allà el desgavell automobilístic atenyia el clímax. Els semàfors, ignorats de forma ominosa, complien només una funció decorativa. Els vianants, obstinats a fer valer el seu dret, envaïen la calçada sense valorar riscos. Les motocicletes més hàbils s'esmunyien entre els cotxes i, en passar-los a frec, apuraven un pèl massa i els ratllaven deliberadament la carrosseria. Els propietaris, ultratjats, sortien dels automòbils, però no tenien temps d'increpar els motoristes, perquè un lladregot oportunista ja els havia entrat per l'altra porta i els remenava la guanterera. I els policies, on eren els policies? Doncs simplement no hi eren. Desbordats pel caos, els agents de la bòfia havien optat per retirar-se a les comissaries ben aprovisionats de whisky i, amagats als calabossos, es jugaven al pòquer el destí de la ciutat. En aquestes circumstàncies, va arribar un moment que la circulació es va deturar de forma definitiva. Llavors, la gent va optar per apagar els motors i els venedors ambulants van aprofitar per vendre's la mercaderia... L'X va intercanviar una mirada amb el conductor del Renault 5 groc que tenia al costat i va obrir els braços en un gest de resignació. L'home —un jove amb barret de cowboy i patilles de rockabilly— va negar amb el cap i va descarregar un cop de puny sobre el parabrisa. L'enguig de l'altre va esperar a fer una manotada irada contra el volant. Mentre feia sonar el clàxon repetidament, l'X va pensar amb satisfacció que una vegada més ho havia tornat a aconseguir: per un moment havia fet creure algú que ell també tenia presses i obligacions.

La veritat, però, era tota una altra. Ell era ben diferent del ciutadà estàndard. D'entrada, no havia de treballar: el seu pare havia estat l'inventor de les tiretes

per a negres i ell n'havia heretat la patent. La invenció havia estat fàcil —només consistia en una variació de color—, però havia tingut un èxit fulminant i generava uns royaltys quantiosos. Eren uns beneficis constants, que li anaven engreixant el compte bancari amb ingressos trimestrals. Un degoteig incessant de capital, al qual, a més a més, s'hi afegien altres excedents com ara accions d'una companyia hotelera, participacions en una refineria petroliera i un gestor eficient que li administrava el patrimoni. Tot plegat havia fet que la vida de l'X transcorregués completament al marge de les preocupacions pecuniàries, fins al punt que la seva única relació amb els diners es limitava a les extraccions dels caixers automàtics. Com totes les persones que viuen de rendes, l'X gaudia de temps lliure en abundància. Temps lliure que ell va dedicar íntegrament a la reflexió sobre el món. I, potser per això, es va il·luminar.

Va trigar dues hores a recórrer l'avinguda principal de la ciutat i una altra hora per tornar-la a recórrer, ara, però, en sentit contrari. En acabat, va fer voltes al mateix bloc d'edificis durant quaranta minuts. Al final, després de desestimar dues possibilitats d'aparcament, va deixar el cotxe davant d'un gual, obstruint la sortida d'un garatge.

A les 23:58 entrava en uns recreatius, introduïa un euro en la ranura per a monedes d'una màquina de videojocs i premia el botó d'un jugador. A l'instant va començar a disparar ràfegues de projectils contra les naus espacials que li venien de cara. Mentre les explosions enlluernaven l'hiperespai, va reflexionar sobre la guerra.

L'X no podia entendre com la gent era tan ignorant d'empassar-se que l'ordre mundial estava regulat per països i per organismes internacionals... L'economia global, avui dia, està governada per grans lobbys anglosaxons, que fan i desfan segons els seus interessos. Són grups de pressió que controlen els processos de producció i de consum a una escala planetària. En aquest context, els conflictes bèl·lics funcionen com a simples dinamitzadors de la indústria armamentística, un sector que genera uns beneficis sense marge. És el capitalisme. La llei de l'oferta i la demanda. És la gran farsa de la globalització i dels particularismes culturals. Una nova era d'alienació de consciències en la qual els mass mèdia són l'aparador de la realitat simulada; i les ideologies, l'excusa que possibilita la intervenció militar. Aquest imperialisme econòmic, que es referma en l'expansió dels mercats i que planifica la guerra des de l'interès financer, necessita un públic consumista, insensibilitzat, còmplice; un telespectador assedegat de notícies sanguinàries. En aquest punt, però, una peça de l'engranatge sembla grinyolar: com pot entendre l'audiència una guerra inventada contra un enemic inexistent? Molt fàcil: cal articular un llenguatge informatiu mitjançant unes delimitacions geogràfiques concretes i uns símbols d'identificació nacional que resulten recognoscibles. Heus aquí perquè encara existeixen els països i les banderes.

D'aquesta manera cavil·lava l'X: adreçant els seus plantejaments a un públic imaginari, adoctrinant multituds invisibles, articulant discursos que marcarien una fita històrica.

L'X va perdre totes les vides abans de passar de pantalla. GAME OVER. Furiós, va fer un cop de peu a la màquina. Tot seguit, va treure el mòbil de la butxaca

de la caçadora i va marcar un número a l'atzar.

—Sí... —va contestar una veu masculina.

—Vostè sap qui és realment el president dels Estats Units? —va preguntar l'X.

—Sí, sóc jo.

L'X va penjar i va provar un altre número. Ara li va contestar una dona. L'X es va llançar a fer una explicació succinta sobre el problema de la inflació. La dona va tallar la conferència telefònica quan ell es disposava a abordar el tema de les crisis financeres internacionals i la seva relació amb els mecanismes d'emissió de moneda regulats per la banca privada. L'X es va quedar observant l'illa coronada amb tres palmeres que tenia al salvapantalles del mòbil —era la foto d'un atol minúscul retallat entre els blaus virtuals d'un aigua i d'un cel que havien estat retocats amb Photoshop—. Llavors, la ment se li va desdoblar i va tenir dos pensaments alhora: a) és una llàstima que el corall només creixi un centímetre cada divuit anys i b) més llàstima dóna encara que l'ésser humà no pugui revelar el coneixement de forma telepàtica.

Mentre caminava cap a casa, va intentar fer-se una idea de com era l'home que en aquell moment li enretirava el cotxe amb la grua municipal. Quan finalment va aconseguir afigurar-se'l —un albí sense celles—, va decidir que era el moment d'aturar vianants i abordar-los. Per la voravia va interceptar un vell i li va preguntar si era conscient que ens bellugàvem simultàniament en tres direccions oposades i a velocitats diverses. El vell, que sordejava, li va demanar si per favor podia parlar més alt. L'X va engegar una dissertació sense esquerdes. Li va explicar que la rotació ens fa girar cap a la dreta a 1.700 km/h; que la translació ens fa girar cap a l'esquerra a 108.000 km/h, i que des del Big Bang la nostra galàxia s'expandeix per l'univers a 720.000 km/h. El vell va negar amb el cap, es va assenyalar el canell i va dir que li sabia greu, però que no tenia hora.

L'X va arribar a casa amb l'ànim decaïgut. Què havia de fer? Com podia comunicar el seu missatge? I, el més important, hi havia cap missatge per comunicar?

Amb un punt de neguit, va recórrer d'una punta a l'altra el passadís de l'apartament vint vegades. Era un corredor llarg i estret, i aquestes anades i vingudes l'inspiraven, sobretot quan reflexionava sobre temes de caràcter genèric. Intentava fer coincidir la velocitat de la marxa amb els cicles del termòstat de la nevera, el qual s'engegava i s'apagava cada set minuts i vint-i-tres segons. Quan aconseguia ajustar-s'hi, cada cicle equivalia a cinc vaivens.

Es va adonar quan tot just començava la segona tanda de la passejada —la del termòstat apagat—. Va ser en passar per davant del lavabo. Tot d'un plegat se li va fer present que la il·luminació d'aquell vespre només li havia revelat la realitat externa; pel que feia a la seva pròpia persona, però, continuava a les fosques. És a dir, la comprensió de l'univers exterior no anava acompanyada de cap capacitat per fer introspecció. De fet, els dubtes de sempre encara estaven pendants de resolució. Què volia fer-ne, de la seva vida? Hauria de buscar feina o li convenia més continuar inactiu? Era millor trobar dona i casar-s'hi o

romandre solter i lliurar-se a la disbauxa? Què preferia, extingir-se o procrear? Quins avantatges tenia el celibat, si es que en tenia algun?

De nou afloraven les inseguretats personals i l'X va veure clar que, atès que ja havia enllestit la comprensió del cosmos, havia arribat l'hora de dedicar-se un temps a ell mateix a fi de donar pas a una reflexió més intimista.

Així, va decidir que la primera cosa que calia fer era aclarir el seu ordre de preferències afectives. Va agafar un llapis i una llibreta, i es va asseure a la taula de la cuina. Va esmerçar un parell d'hores per redactar una llista que l'ajudés a entendre els seus propis sentiments. No li va resultar gens fàcil. Va haver d'anotar, d'esborrar, de reescriure, de ratllar i de passar en net. A la fi, ell va ser el primer sorprès davant del resultat: vuit fulls plens de gargots on només havien sobreviscut quatre elements: l'àvia de part de mare, la monitora d'esquí del viatge de fi de curs, les primeres dues nits de lluna creixent i un gos sense amo que veia rondar tots els estius a Formentera, per la plaça de Sant Francesc.

Després d'haver aclarit l'àmbit sentimental, va mirar de sistematitzar les distraccions que més valorava. Aquí les preferències se li van fer encara més difícils d'establir, perquè malgrat que tenia clar quines coses li agradaven, no n'encertava l'ordre. Al capdavant, a fi de possibilitar-hi l'assignació de nombres ordinals, va establir tres conjunts estructurats per prioritats decreixents. Era una classificació complexa, perquè els conjunts es dividien en subconjunts, els quals, al seu torn, s'intersecaven. Simplificant-ho molt per facilitar-ne la comprensió, podríem dir que al primer conjunt incloïa les partides de dobles de ping-pong, la tuba wagneriana i els banys en aigües sulfatades; al segon, retallar-se les ungles dels peus després d'haver-se banyat en aigües sulfatades, l'estudi dels diplodocs, el joc de les botxes i ballar el cancan; al tercer, beure aigua isotònica després d'haver ballat el cancan, els soldats medievals en miniatura a escala 1/72, els mots encreuats, els sudokus, els càlculs infinitesimals, el cub de Rubik i els barrufets.

Tot seguit va passar a fer l'inventari dels seus defectes, cosa que encara li va resultar molt més complicada, perquè al principi no en trobava cap. Va trigar més de quatre hores a fer progressos i, a força d'autocrítica, en va trobar un: era lent.

Ja de matinada en va ensopegar un altre: era massa escrupolós. Sí, això no ho podia negar. Era una imperfecció contra la qual l'advertien tots els seus amics amb consells del tipus: "Hauries de tenir la mànega més ampla! No en deixes passar ni una! Aprèn a fer l'ull gros!" I aquí li va venir al cap la seva ex, la qual li retreia que l'hagués deixada només pel fet que ella, en un moment de confiança amorosa, li va recordar amb joia el dia que es van conèixer. Ell se l'estimava molt i li va saber greu haver de prendre una decisió tan dràstica, però no hi va poder fer res: era un qüestió de principis. L'X era un romàntic integral i, des de l'instant que ella li va fer present que la relació havia tingut un començament, ell va comprendre que el seu amor, per definició, ja no podia ser etern.

Deu minuts més tard, va trobar una altra tara al seu caràcter: era massa pessimista. Aquesta conclusió la va extreure després de considerar el seu estil

de vida. L'X havia consagrat els darrers vint anys de la seva vida a meditar sobre el món. Un esforç titànic sense recompensa aparent. Perquè ell no reflexionava per descobrir noves teories ni per formular sistemes filosòfics, sinó per matar el temps a poc a poc i sense pietat. Aquest capteniment, que a primera vista podria semblar absurd, tenia la seva lògica inherent: l'X s'avançava tàcticament al temps, conscient que el temps, només tingués l'oportunitat, posaria en pràctica la mateixa estratègia de joc: la d'intentar matar-lo a ell a poc a poc i sense pietat.

A partir d'aquí els defectes es van multiplicar. Era un interessat, perquè es dedicava a conèixer molta gent en profunditat per després tancar-se a casa i, sol i en silenci, fer comparacions. Un pretensiós, perquè es va canviar el nom de pila pel d'X, per tal de sonar més impersonal. Un gran egocèntric, perquè el primer dia que va comprar el diari també va ser el darrer, en constatar que no era notícia el fet que ell s'interessés pel món.

També es va inculpar de cínic i de poc solidari, de gandul i de ludòpata... Total, que en cinc minuts es va trobar més de cent defectes; i n'hagués pogut trobar molts més si no s'hagués aturat, alarmat, en adonar-se que l'excés d'autocrítica l'estava portant, ineludiblement, pel camí de la virtut, ja que només una persona molt humil es pot atribuir tantes insuficiències.

L'X es va veure entravessat en una cruïlla d'ambivalències, en la qual els semàfors de la ment complien només una funció decorativa. Tot judici era reversible i les seves accions, segons com, podien caure tant pel cantó de la virtut extrema com pel de la vilesa més baixa. El sentit de la vida, de cop, s'esvania. Tot es tornava relatiu. Fins i tot els instants més eufòrics de la joventut, perquè potser quan saltava d'alegria no feia més que rebotre després d'haver tocat fons.

Exhaust, es va deixar caure al sofà, i amb els dits polze i índex pessigant-se el pont del nas, va tancar els ulls i va intentar concentrar-se. Necessitava una solució. O si més no, una sortida d'emergència. Assedegat per l'extenuació mental, es va aixecar per agafar un Actimel de la nevera. Quan en va obrir la porta, es va produir una coincidència en l'activació de mecanismes que el va sorprendre. Al mateix temps que s'engegava el termòstat de la nevera, algun interruptor es va accionar a dintre de l'X i va fer rodar els engranatges més rovellats de la memòria. Llavors, unes paraules articulades en un passat vague van travessar el túnel del temps i van ressonar dins el seu cap com un eco somort que guanyava presència a mesura que es definien els records més remots:

Assegut en aquella trona, ell era el rei de la cuina. Portava un pitet blau cel i al damunt de la safata tenia un camionet de bombers i un sonall que ja l'avorrien. Per la finestra, entrava una llum esblaimada de dia rúfol. Al seu costat, el papa i la mama es crusprien una truita de patates i xerraven animats. Ell va agafar l'hamburguesa i va obrir la boca tant com va poder per fer-li una bona queixalada. Mentre en deglutia el mos, li va preguntar a la mama com podia ser que ara que tot just començava a passar-li la sorpresa d'haver nascut, ja tenia plena consciència d'haver de morir. Sa mare li va clavar una mirada astorada i li va dir:

—Fes el favor de no pensar tant!

ESPERIT DE SACRIFICI

La dona va travessar el carrer sense mirar i un BMW descapotable la va atropellar. El para-xocs li va segar la cama esquerra, tot fracturant-li el fèmur per tres punts. La dona va sortir catapultada i va volar per sobre del cotxe. Quan va aterrar, la topada amb l'asfalt li va badar el costellam, li va fissurar el cúbit del braç dret i li va esberlar el cap.

La van ficar a l'ambulància en estat de xoc i la van ingressar a la unitat de vigilància intensiva. A mesura que van transcórrer les hores, familiars i amics van acudir a l'hospital. Aplegats a la sala d'espera, van passar la nit bevent cafès d'una màquina expenedora, amb l'ai al cor. A les cinc de la matinada, un metge embolicat en una bata verda els va comunicar que les constants vitals de la dona eren estables i que la seva vida no perillava. Els familiars directes es van abraçar, emocionats; els amics van sospirar, alleugerits. Quan el metge ja girava cua per marxar, el marit va preguntar si l'accident li deixaria seqüeles permanents. El facultatiu va contestar que encara era massa aviat per diagnosticar amb certesa.

* * *

La dona va evolucionar favorablement i les expectatives més optimistes es van complir. A la setmana, la van treure de la UVI per acomodar-la en una habitació individual. Allà havia de romandre trenta dies estirada al llit, amb la cama i el braç enguixats en alt.

L'habitació era polida i espaiosa. Tenia un finestral que emmarcava una vall amb una horta esponerosa i un riu cabalós. La panoràmica era corprenedora. Amb la vista oberta a ponent, cada capvespre s'improvisava una festa de colors. La cambra estava equipada amb aire condicionat i televisor amb comandament a distància —connexió per cable—. A la tarda, la dona veia un parell de pel·lícules d'estrena en versió original. En acabat de sopar, connectava el National Geographic i s'adormia escoltant la narració dels documentals.

Feia tres àpats al dia: al matí, al migdia i al vespre. Els primers dies, com que tenia el cos desballestat, va haver de sobreviure xuclant líquids amb una palla de plàstic. Afortunadament, a la setmana es va començar a restablir i va tolerar la ingestió de iogurts, fruites i purés, que li empapussava un infermer. Entre la segona i la tercera setmana, els progressos es van accelerar i l'aparell digestiu va ampliar les seves prestacions espectacularment. De forma gradual va deglutir pa torrat, peix bullit, carn triturada, verdures a la planxa, ous ferrats, patates fregides, fideuades d'ànec i anguila, entrecots amb salsa de rave i anyells patagònics. I per postres: pastissos, melindros i ous Kinder sorpresa, que l'infermer de torn desembolicava, seccionava en bocins i li ficava a la boca. Mentre les capes de xocolata blanca i negra se li fonien a la volta del paladar, l'infermer li muntava la joguina que acompanyava l'ou.

A força d'àpats succulents i de petites atencions, la dona va generar una certa dependència afectiva envers els infermers. Així, quan es va fer evident que el procés de guariment havia tocat a la fi, li va saber greu que deixessin de ficar-li el menjar a la boca i va fingir molèsties al braç sa perquè continuessin peixent-la.

Durant l'estada a l'hospital va rebre un fum de visites i va tractar persones que feia molt temps que no veia. La gent s'interessava per la seva salut, la reconfortava amb un discurs optimista, li explicava alguna anècdota que corroborava el discurs optimista i, en acomiadar-se efusivament, s'oferia pel que fes falta. Van ser unes setmanes d'una gran intensitat emocional. Els vells amics van reaparèixer per intimar, l'home va tornar a amoixar-la i, per primer cop des de feia anys, notava que els fills estaven per ella.

Fins i tot el gerent de la fàbrica on treballava hi va comparèixer, amb un pom de clavells i una capsa de bombons. El gerent va exterioritzar el seu afecte, li va donar ànims i va insistir que no tingués cap pressa per tornar a la fàbrica, perquè li havien assignat un mínim de sis mesos de baixa laboral, remunerada al cent per cent

L'última setmana el nombre de visites es va disparar i l'habitació de la dona es va convertir en una espècie de centre social. Aquells dies, a part dels familiars llunyans, els amics dels amics i els coneguts de vista, va haver de rebre gent amb la qual no tenia cap tipus de lligam. Va ser el cas d'uns estudiants universitaris que recollien signatures entre les víctimes del trànsit per aconseguir la prolongació del carril bici. Després, de forma consecutiva, van arribar dos venedors d'enciclopèdies, un testimoni de Jehovà, un pastor metodista, un predicador apocalíptic, quatre col·laboradors d'Unicef, una activista de Green Peace, el tresorer d'una associació protectora de tortugues mores, set membres d'un col·lectiu d'artistes cubans, un comerciant de vins empordanesos, un conferenciant de Nova Acròpolis, tres pacifistes, quatre excombatents vietnamites, un grup d'escaladors amb nou xerpes, disset expatriats tibetans, trenta-vuit hare krishnes, un directiu d'un club d'handbol, el president d'una federació d'àrbitres, un soci del Barça, dos voluntaris d'una olimpíada, un saltador de perxa —que va entrar pel finestral que donava a la vall—, un armador de petroliers grec, un polissó, dos naufrags, tres venedors de cupons per a la grossa de Nadal i, finalment, la nit del vint-i-quatre de desembre, una colla de nens intimidatoris armats amb simbombes i panderetes, que van fer quatre crits i van exigir bitllets.

Realment, s'havia d'admetre que en aquell hospital hi havia un flux considerable d'individus aliens al centre. La dona, de fet, es preguntava sovint si els encarregats del centre no feien passar expressament la gent del carrer per distreure els malalts. Altres vegades, en canvi, arribava a sospitar justament el contrari: potser era la gent del carrer, oportunista i eixerida, qui aprofitava les distraccions d'un personal mèdic massa atrafegat per esquitllar-s'hi. Sigui com vulgui, aquelles aparicions sobtades de desconeguts li feien passar l'estona i, ben mirat, tampoc no eren un fenomen tan anormal —si en comptes d'haver tingut lloc a l'habitació d'un hospital en un període de temps d'un mes i mig, s'haguessin esdevingut en una planta baixa de ciutat al llarg

de vuit generacions, ja s'entén—. Ara bé, el que la dona mai no s'hagués pogut imaginar que passaria de cap de les maneres va ser la visita enigmàtica que va rebre l'últim dia...

Devien ser cap a les onze del matí quan va picar a la porta un home molt seriós que portava corbata, americana i cartera de pell. L'home es va plantar als peus del llit, va aixecar la mà a tall de salutació i es va presentar com al seu advocat. Mentre obria la cartera i en treia uns fulls relligats, va informar-li que, atesa la proximitat imminent de la data en què se celebraria el judici per l'atropellament, ell ja s'havia pres la molèstia d'anar recollint la informació que feia al cas. Tot seguit, l'home va treure unes ulleres d'una butxaca de l'americana, se les va posar i va començar a llegir aquell dossier amb una dicció clara. La dona va escoltar amb atenció com l'advocat descabdellava una relació succinta de l'accident i les conseqüències que se'n derivaven. Per redactar la reconstrucció dels fets, aquell home havia tingut en compte les explicacions detallades de mitja dotzena de testimonis presencials. També hi havia afegit l'expedient mèdic d'ella, un informe psiquiàtric sobre els probables efectes posttraumàtics i un càlcul aproximatiu de les pèrdues econòmiques en la seva futura vida laboral —causades per la presumpta minusvalidesa de la dona—. En acabar la lectura, l'home va alçar la vista i la va mirar per sobre dels vidres de les ulleres. Llavors, tot d'una, el gest adust de l'advocat es va transfigurar, va deixar escapar un somrís còmplice i va dir que era una sort que l'haguessin atropellada en un pas de vianants, perquè ara recolliria una bona perolada de diners. Abans d'acomiar-se, va afegir que no es preocupés per res i que ho deixés tot a les seves mans: no volia cap bestreta; la seva minuta era percentual sobre els guanys.

* * *

Quan va rebre l'alta mèdica, el fill major la va portar a casa amb la seva furgoneta. Al pis l'esperava la família sencera. Hi havia tots els relatius directes i més d'una dotzena de parents llunyans. Li havien preparat una festa sorpresa.

La van instal·lar al saló, en una poltrona reclinable que havien comprat expressament per amenitzar-li el període de convalescència. Encara estava acomodant-s'hi quan el fill li va allargar un paquetet embolicat en paper de regal. El paquetet tenia forma rectangular i l'havien relligat amb un cordill vermell que acabava en un llaç de puntes arrissades. Ella va desfer el llaç, va estripar el paper i es va trobar amb un comandament a distància a la mà. Instintivament va pitjar el botó de l'on, i a l'acte, va escoltar l'inconfusible rugit del lleó. Es va entregar tot buscant el bram i els seus ulls van topar amb una pantalla plana de seixanta-cinc polzades, on es reproduïa una escena que la dona bé prou coneixia. Al cor de la sabana africana, una bandada de gaseles travessava un riu d'aigües tèrboles; darrere dels canyissos de la riba s'amagaven les lleones, alerta per atacar els antílops que badessin als aiguamolls. La dona es va emocionar i va vessar unes llàgrimes.

—Però, com pagarem tot açò? —va preguntar ella.

—Amb la teva indemnització —va contestar e marit.

Tots els presents van riure i algú va arribar a aplaudir.

* * *

El conductor, la víctima, els testimonis i l'advocat enigmàtic van concórrer al judici. El veredicté va ser molt favorable a la part demandant. El jutge va sentenciar l'acusat

a fer efectiva una indemnització de 559.000 euros.

Amb aquells diners, la família va liquidar la hipoteca del pis a la ciutat i la dona va poder veure realitzat el seu somni de tota la vida: comprar un pis a Formentera, a primera línia dels Pujols.

* * *

Va passar la primavera a l'illa, on s'aplicà a un programa de rehabilitació intensiva. Tots els matins feia exercicis amb l'aigua ran de llombrígol i aviat la musculatura de les cames es va reactivar. Al principi coixejava una mica i s'havia d'ajudar amb crosses; però al mes va deixar de ranquejar. Tan bon punt va notar que les extremitats inferiors recuperaven elasticitat i resistència, va decidir ampliar les hores d'exercici. En acabat de dinar sortia a fer una volta al passeig. Els primers dies amb prou feines aconseguia recórrer-lo de punta a punta i tornava a casa esgotada. Tanmateix, a còpia de paciència i abnegació, les prestacions físiques de la dona augmentaren considerablement. Així, una tarda que se sentia especialment forta, va davallar les escales del passeig i va baixar a la platja. A partir d'aquell dia es va afeccionar a fer passejades al fil de la costa. La sorra exigeix un esforç extra a cada pas i el fet d'haver de vèncer la resistència de fregament de la superfície granular li va fortificar les articulacions dels genolls i dels turmells. La millora va ser immediata. No va trigar a accelerar el ritme de les caminades i, sense gairebé adonar-se'n, va començar a practicar la marxa atlètica. A pas lleuger, amb un peu o l'altre sempre en contacte amb el terra, trespava amunt i avall de la platja. De la marxa a la correguda només hi ha un punt d'acceleració i la dona, amb el temps, anava guanyant en velocitat punta; és lògic, doncs, que li agafés el gust al jòguing. La progressió, una vegada més, va ser sorprenent. Cada cop aconseguia recórrer distàncies més llargues i dia a dia millorava la cadència de camada. D'aquesta manera, al final de l'estiu, es llevava tots els matins ben aviat per fer fúting i, amb un cronòmetre al canell —per controlar els registres— i una gorra al cap —per evitar les insolacions—, corria fins a Cala Saona. L'esforç i la disciplina van reportar els seus fruits i un vint d'agost que tenia l'aire a favor, va establir la seva plusmarca personal: onze quilòmetres i mig en una hora, divuit minuts, trenta-dos segons i tres dècimes —un temps a tenir en compte per a una dona de quaranta-cinc anys que acabava de sortir d'una lesió—. Aquell dia la

dona va arribar a creure que havia deixat enrere per sempre més les seqüeles físiques i psicològiques de l'atropellament. L'accident que s'havia produït feia vuit mesos li semblava ara un record remot, del tot aliè. Se sentia feliç; el fèmur li havia soldat perfectament, les ferides havien cicatritzat i ara gaudia d'una forma física excepcional. Una forma física que no volia perdre mai més. De fet, el primer que pensava fer quan tornés a la ciutat era comprar una màquina de córrer estàtica, de les de cinta mòbil.

* * *

Aquell any va empalmar els mesos de baixa amb les vacances d'estiu. El 31 d'agost, juntament amb la família, va tornar de l'illa i s'instal·là a l'urbs.

Reprendre la feina no li va resultar gens fàcil. Feia temps que no es llevava a les cinc de la matinada i li va costar d'agafar el ritme. A la capital encara feia molta calor. A les nits, la xafogor era sufocant i no es descansava bé. El cansament acumulat aviat li va fer sortir bosses morades sota els ulls i la cara se li va solcar d'arrugues noves de trinca. El fet de no descansar prou va tenir unes conseqüències nefastes. La salut se li va aprimar i el cos va començar a ressentir-se de les ferides que ja semblaven guarides. Primer va ser el dolor d'ossos els dies rúfols. Després, el maldecap i les migranyes. I finalment, un matí que caminava cap a la fàbrica, tot d'una va sentir una punxada a la cama esquerra i li va tornar la coixesa.

A partir d'aquí, una sèrie d'infortunis es conjuguen en un fragment de temps reduït. Al home l'acomien de la feina per un reajustament de plantilla i s'avicia a la beguda. La filla, que tots consideraven una model amb molta projecció, és víctima d'una crisi d'anorèxia i es hospitalitza per insuficiència hepàtica en una clínica privada. Les malalties del fetge, per molt bé que es tractin, són punyeteres i sempre deixen seqüeles. En el cas de la filla, uns efectes secundaris del tractament li causaran un ròssec que la gent no perdona: halitosi crònica. D'altra banda, el palier de la furgoneta del fill es trenca en un revolt i causa una col·lisió múltiple. No hi ha víctimes, però la furgoneta queda inservible. A més, l'accident dona peu a una discussió abreviada i un dels conductors perd els nervis. L'home en qüestió és el propietari d'un Renault 5 —un jove amb barret de cowboy, patilles de rockabilly i la cara picada de verola—. Malgrat que el seu cotxe només té un intermitent trencat, el jove no pot contenir la ira i surt del vehicle disposat a fer justícia amb mà de ferro. Així, tresca per davant de la corrua de cotxes afectats amb la intenció d'identificar el causant de l'accident en cadena i esbatussar-lo. Quan arriba al grup de persones que discuteixen acaloradament enmig de la calçada, pregunta qui ha estat el culpable. Algú assenyala una furgoneta el conductor de la qual encara roman assegut al volant en estat de xoc. El jove s'hi apropa i, després de descarregar un cop de puny sobre el parabrisa, obre la porta de la furgoneta i bufeteja el conductor... Aquella nit, quan el fill explica la història a casa, el marit, per apaivagar la tristesa, es beu una dotzena de mojitos i entra en un estat d'ebrietat vergonyant. A les cinc del matí, en una rauxa d'eufòria, salta sobre la taula del menjador i insisteix a

ballar salsa amb el fill per treure-li importància a la bufetejada. De matinada, es desploma al corredor quan assajava uns passos de mambo. Aprofitant l'estat d'inconsciència del marit, la dona, amb l'ajut del fill, l'ingressa en un centre de desintoxicació per a alcohòlics.

En aquestes circumstàncies, arriba un moment que la dona no té altra opció que vendre's el pis dels Pujols.

Abans de posar en venda l'apartament, a tall d'acomiadament simbòlic, la dona decideix fer-se una concessió: passar uns dies amb l'home i els fills a Formentera.

Planifica les vacances en secret, per donar una sorpresa a la família. Mentre espera amb paciència que tots estiguin en disposició de viatjar, ultima detalls i esquiva inconveniències. Primer de tot, ha de tramitar un permís especial perquè deixin sortir el marit del centre de desintoxicació durant un parell de dies. L'estat mental de l'home és molt delicat i li fan signar una pila de papers per l'efecte legal dels quals ella n'assumeix totes les responsabilitats. La filla, per la seva part, triga força a recuperar-se, i fins al cap d'un mes, no li donen l'alta de la clínica, d'on en surt neulida, amb la pell de les mans transparent i un alè putrefacte que tomba de cul. El fill, que en un principi semblava el més disponible, és estafat per uns ucraïnesos en la compra d'un monovolum de segona mà i es perd en un laberint d'incerteses —documents falsos, números de bastidor esborrats, matriculacions inexistents, peces de motor descatalogades—. Per acabar-ho de rematar, l'accident de la furgoneta origina sis judicis en els quals ell sempre és l'inculpat. La reconstrucció dels fets a partir de les declaracions dels testimonis i l'opinió dels pèrits desarmen la seva defensa. Les proves són irrefutables: la col·lisió múltiple es va provocar per efecte dòmino i ell en va ser la peça clau. Per això, cap dels sis conductors damnificats no li ho perdona i entre tots l'arraconen legalment. Cadascú se n'intenta aprofitar a la seva manera. La majoria li reclamen compensacions desorbitades i hi ha qui ha presentat càrrecs a la sala penal.

A mitjan novembre, finalment, la dona aconsegueix aplegar-los a tots en un dinar familiar. A l'hora de les postres, anuncia que els vol fer un regal. Sense més preàmbuls, treu un full doblegat de la butxaca dreta dels pantalons, el desdoblega i el mostra a l'home i als fills. El full, en blanc, només té unes lletres escrites a la part superior dreta: TRG34. Cap dels tres és capaç d'entendre la sorpresa que els tenia preparada la dona: aquell número és el localitzador dels bitllets del ferri que la dona ha reservat per internet.

* * *

Quan entra a l'apartament, l'home va directe al rebost. N'obre la porta i es troba que han buidat els prestatges. Als ampollers de vi no queden existències i també han fet desaparèixer tot l'assortiment de begudes alcohòliques. L'home, amb les mans al cap, es pregunta com li han pogut boicotejar les vacances d'aquella manera. ¿Què farà ara sense el cigaló del desdijuni, l'anís de mig

matí, el vi negre de l'esmorzar, l'aiguardent del vermut, el rosat del dinar, la grappa de la digestió, el licor de sobretaula, el martini de mitja tarda, la cervesa del partit de futbol, l'escumós del sopar, la mistela de les postres, el cava del brindis, el whisky de la partida de pòquer i la vodka del ressopó? L'home es passa la mà pel clatell entresuat i la vista se li torna borrosa. Un basqueig li remou el ventre i el regust àcid de la fel li puja per l'esòfag. És l'atac imminent de la bevèrria, que unes palmellades a l'esquena aturen a temps. L'home es gira i veu el fill, que li allarga una cervesa sense alcohol. L'home empoma la llauna amb la mà tremolosa i li dóna les gràcies. El fill li diu que aquella setmana, si més no, que s'oblidi d'aixecar el colze. L'home assenteix penedit i li jura que ja no pensa borratxear. Pare i fill es fonen en una abraçada emotiva. (L'home complirà la seva promesa només parcialment, perquè si bé no s'empassarà cap beguda espirituosa, una nit d'insomni entrarà d'amagat a la cambra de bany i, per a disgust de la filla, farà baixar coll avall dos flascons de Channel número 5.)

Mare, pare, fill i filla passen uns dies plegats al mar. Ja és desembre, però gràcies al canvi climàtic fa un temps benigne. L'aigua encara és tèbia i als matins van a la platja per prendre el sol i fer el bany. Al migdia, l'home cuina un arròs a la bruta i tots quatre seuen en cercle, mengen de la paella i beuen gasosa. Mentre engoleixen l'arròs —cuinat amb sípia i la seva tinta—, fan broma, riuen i s'expliquen històries. És una atmosfera familiar d'harmonia i confraternitat.

La mare observa l'home i els fills i, per un segon, se sent desbordada de goig. Es un instant fugaç que la transporta i li desperta una felicitat atàvica. Però a mesura que van escurant la paella i s'acaben el socarrat, la joia de la dona va desinflant-se i dóna pas, de manera gradual, a una tristor pregona, perquè ara s'adona que aquells àpats familiars segurament ja no es repetiran mai més. En efecte: demà el somni s'haurà acabat. L'home tornarà al centre de desintoxicació, ella haurà de fer front als pagaments endarrerits, vindran les estretors i es vendran l'apartament.

La dona s'aixeca de la cadira i diu que va a comprar gelats. La filla, sol·lícita, s'ofereix a acompanyar-la. La dona nega amb el cap i demana a la filla que vagi rentant els plats i fregant el paeller.

Tot i que l'apartament és al primer pis, la dona davalla en l'ascensor. En sortir del portal no fa cap a l'esquerra —que és en la direcció en la qual es troba la gelateria del passeig—sinó cap a la dreta.

Travessa la urbanització a pas lent, perquè ranqueja. Com que són fora de temporada, hi ha molt poca gent. La majoria de persianes estan abaixades i, a diferència de l'estiu, les places d'aparcament abunden.

La dona arriba a la carretera i coixeja una estona per la vora de la calçada a la recerca d'un pas de vianants. El primer que troba ha estat parcialment envaït per un camió de matrícula italiana. El tràiler, que transporta centenars de gabies buides encastellades al remolc, no ha tingut miraments a l'hora d'aparcar.

La dona s'ajup i s'amaga sota el xassís. Recolzada contra un pneumàtic posterior, visualitza el trànsit que ve de cara. Amb les cames arronsades, a la gatzoneta,

espera amb paciència que passi el vehicle adequat. L'experiència li ha ensenyat a apamar bé l'estratègia. Per exemple, sap que l'automòbil més convenient és l'esportiu de capó baix. De la mateixa manera, també és conscient que el bot ha de ser ràpid perquè l'empalin enlaire. El que no sap, però, és que el senyal de limitació de velocitat que hi ha a l'altra banda de la carretera porta incorporat una microcàmera de la Direcció General de Trànsit.

HEAVY METAL

L'Enric volia deixar l'autocaravana en un revolt del camí, arribada a les tanques de fusta que protegien les dunes; però la Lluna li va dir que a la platja de Llevant hi havia pàrquing i que més valia estacionar a l'ombra. L'Enric va dubtar un segon però al final va decidir fer cas a la dona. Error: acabava d'encaminar el destí cap a una fatalitat que estigmatitzaria el seu matrimoni de per vida.

Quan hi va arribar, li va sorprendre la rusticitat del pàrquing. Al terra havien clavat una vintena de pals equidistants, que apuntalaven un sostre bastit amb canyís i bruc. L'estructura era rudimentària i la precarietat dels materials li donava un aire de cosa improvisada i provisional. Tanmateix, no es podia negar la gran funcionalitat d'aquests ombralls, que apaivagaven la inclemència del sol amb un respir de frescor. Les places d'aparcament estaven distribuïdes per parelles, és a dir, entre pal i pal hi havia una distància que permetia d'encabir-hi dos cotxes folgadamente. L'autocaravana, però, era prou més ampla que el turisme estàndard i l'Enric, per compensar, va haver d'arrimar-se al màxim a un costat. Després d'una maniobra que li va costar mitja dotzena de volantades i tres gotes de suor, va aconseguir deixar espai per a un Smart.

Com d'habitud, ell es va encarregar d'organitzar l'equipament de platja. En un cabàs de vímet, hi va ficar tovalloles, cremes solars, gorres, ampolles d'aigua, revistes, diaris, llibres, ulleres de sol, màscares de bus i un joc d'escacs amb el tauler magnètic. Tot seguit, va obrir l'armari raconer i va agafar un para-sol que anava plegat dins d'una funda. Va passar el braç dret per la nansa i el para-sol li va quedar penjant de l'espatlla. D'una estrebada va aixecar la trapa del banc de fusta. A dintre hi havia un espai buit on deixaven els objectes de valor. Va pouar l'estoig de la càmera fotogràfica, en va treure la càmera i se la va penjar al coll. Ara només faltava carregar el cabàs. Es va ajupir, el va agafar i se'l va acomodar a l'espatlla esquerra. Ja ho tenia tot? No, encara no. En un prestatge va veure el fresbee. Va estirar el braç per abastar-lo i es va adonar que la privació de moviments era substancial. Tant de pes l'engavanyava i es va despenjar la càmera per tornar-la a ficar a l'estoig. Llavors, tot d'una es va adonar que s'havia oblidat d'agafar l'MP3 i que, a més, no recordava on l'havia desat l'última vegada. Sistemàticament, va revisar els calaixos dels estants, dels armaris i de la calaixera. Va pentinar els prestatges, els bancs i la guantera. Va passar la mà per sobre i per sota del televisor, de la nevera i del microones. Va escorcollar l'excusat i la dutxa. Va desfer el llit, va remoure els coixins i va aixecar el matalàs. Com a última opció, es va ajupir davant dels seients, va ficar el cap entre els pedals i va palpejar les catifes. Quan s'aixecava, va tenir la sort que el cable de l'MP3 es va embolicar amb el canvi de marxes i l'auricular que portava a l'orella dreta se li va desenganxar.

Mentre l'Enric trastejava, la Mireia preparava un pícnic lleuger i variat. De primer, va abillar una amanida, que va dipositar en una carmanyola. De segon, va farcir mitja dotzena de panets amb talls de pernil dolç i formatge, que va embolicar en paper de cel·lofana. Per postres, va preparar un cap de fruites.

Quan treia les llavors de la síndria amb la punta d'un ganivet, es va sentir el xerric d'unes rodes que derrapaven i, a l'acte, l'estrèpit d'un gran terrabastall.

L'esglai va ser considerable. La Mireia va deixar caure el ganivet i es va quedar parada. L'Enric, però, no es va deixar tenallar per l'estupor i va reaccionar amb la determinació que exigeix la urgència. D'una manotada, va obrir la porta de l'autocaravana i es va apressar cap enfora. En sortir, es va empassar una bafarada de diòxid de carboni i una polseguera densa i engegadora.

L'Enric va tancar els ulls i es va fregar les parpelles per treure's la pols. Quan els va tornar a obrir, va haver de fer visera amb la mà per protegir-los del sol, perquè el sostre de l'aparcament ja no hi era. Un dels pals havia estat arrencat i el canyís penjava d'una furgoneta que ara tenia estacionada a la vora. L'Enric se'n va fer càrrec d'immediat: la furgoneta havia intentat aparcar al costat de l'autocaravana, però no havia cabut i s'havia emportat per davant la meitat de l'ombrall.

L'Enric va observar el vehicle. Sobre el negre esmaltat de la carrosseria destacaven un parell de grafits imponents. Al capó, la bandera sudista de la Guerra de Secessió. Al lateral, unes flames de les quals emergia la calavera de la mort. L'esquelet brandava la dalla amb la fulla degotant sang. A dintre de la furgoneta sonava una música estrident que feia trepidar els vidres.

S'hi va acostar i va provar de guaitar per una finestra, per comprovar si hi havia ferits. No va poder veure-hi res: els vidres eren reflectants. Va tustar amb els artells a la porta del conductor. Des de l'interior del vehicle, la finestra va ser accionada automàticament i el vidre va lliscar cap avall. Al volant, un jove grenyut sacsejava el cap al ritme frenètic de la música. L'Enric el va interpel·lar:

—Estàs bé?

El pelut es va girar, va fer un somriure desproveït d'incisius i va aixecar els dits polze. Llavors, tot d'una, es va obrir la porta lateral de la furgoneta i en van sortir tres joves que van començar a saltar pel pàrquing. Tots tres portaven cabells llargs, samarretes negres i texans ajustats, i es movien de forma espasmòdica al compàs taquicàrdic de la música. Era una coreografia grotesca, que escenificaven amb vehemència. Amb les cames obertes i els genolls doblegats, els joves empomaven guitarres imaginàries i movien el tronc avant i enrere, com si fos un ressort. Els cabells voleiaven a cada sacsejada i escombraven el buit. De tant en tant, deixaven anar crits ofegats d'una profunditat gutural que esborronava.

Un dels peluts va obrir les portes del darrere de la furgoneta i dos altaveus enormes van vomitar la seva potència descomunal. Mil watts es van escampar pel pàrquing, acompanyats d'una forta pestilència —una sentor acre, barreja de suor, tabac i cervesa esbravada—. Però el més aberrant encara havia d'arribar: una cortina historiada amb Frankensteins, Igors i Draculins es va descórrer i va baixar de la furgoneta una adolescent amb la cara embastada de penjolls i arracades. La noia portava a les mans una rata blanca amb collaret de punxes, els ulls vermells i l'esquena pelada.

Mentre presenciava aquell espectacle dantesc, l'Enric va imaginar que

assistia a una adaptació contemporània d'una tragèdia grega monstruosa. Els personatges principals eren quatre sàtirs pestilents i una làmia vampiressa amb la seva Quimera rosegadora. Aquells éssers immunds perpetraven l'exterminació dels turistes occidentals i dels seus paradisos d'expansió lúdica... Uns cops a l'espatlla de l'Enric van fer desaparèixer tot d'un plegat l'escenari del teatre hel·lènic i el van retornar a la pols del pàrquing de Llevant. En girar-se va veure la Lluna amb posat seriós.

—Aquí tens —va dir ella tot allargant-li el cabàs—. Apa, anem-nos-en a la platja! I afanyem-nos, si us plau, que açò no hi ha qui ho suporti.

Ara un pas ara un altre es van allunyar en direcció al mar. Quan encara no havien caminat una vintena de metres, van sentir un crit a les seves esquenes:

—Tia bona!

La galanteria va provocar una riallada i les procacitats van anar in crescendo.

—Si t'arreplego et deixo la x*** en carn viva!

—Això et costarà una encetada de f*** que aniràs camaoberta tot l'estiu!

—Tens un c** com un pandero!

—Cornut! Fill de p***!

L'Enric, que havia encaixat les provocacions inicials amb ràbia continguda, es va inflamar quan van apel·lar al caràcter promiscu de la dona. Furibund, va fer mitja volta disposat a demanar explicacions. L'escena que va veure es va gravar a foc en la seva memòria, per sempre:

Cinc heavys, dempeus, un al costat de l'altre. El primer mostrant-li el dit del mig, el segon fent-li una botifarra, el tercer pixant, el quart dibuixant al vent una silueta de dona repleta alhora que bellugava la pelvis avant i enrere, i, com a colofó, l'adolescent de cara embastada amoixant la rata.

La Lluna el va agafar del braç i li va fer una estrebada.

—No t'hi emboliquis, no val la pena —va dir ella—. Pensa que són unes criatures i no saben com divertir-se.

—No es pot anar pel món provocant d'aquesta manera!

—Deixa-ho córrer, Enric. No veus que el que volen és fer-te la punyeta. Creu-me: no t'hi emboliquis. Anem, anem...

La Lluna es va emportar l'Enric, que no va poder desfer-se de la ràbia que el rosegava per dintre fins que no va arribar a la badia. Per sort, en enfilegar-se a una duna i deixar els ulls en l'estesa d'aigua transparent, tot en un punt, el va envair la calma.

Les onades, esllanguides, morien lentament, amb un darrer sospir que rivetejava d'escuma la vora. Al lluny, veles blanques puntejaven l'horitzó. Al cel, una bandada de gavines planava traçant cercles.

L'Enric va agafar la Lluna dels malucs i li va fer un petó apassionat, tot passejant-li la llengua per les genives. Quan va acabar, la Lluna va respirar fondo, es va mossegar els llavis i, tota enriolada, va dir:

—Què t'agafa ara?

—Moltes ganes de viure. I per celebrar-ho, avui dinarem al Molí de Sal.

—Però si es caríssim! I a més, jo havia preparat uns sandvitxos de...

—Oblida-ho! Ja fa temps que ens toca retre'ns un homenatge.

* * *

Mentre es furga una premolar amb l'escuradents, l'Enric es mira l'única sardina que li ha quedat intacta al plat. El peix té el cos allargat i lleugerament comprimit. El perfil del cap és cònic. Les escates, primes i platejades, es reparteixen per tot el cos, a excepció del cap. Quantes en deu tenir? L'Enric compta les escates d'una línia longitudinal: vint-i-nou. És un peix lleig, la sardina, però és molt saborosa. Té els ulls grossos i la boca petita i terminal. Una aleta dorsal despunta una mica per davant de la meitat del cos; una altra aleta sobresurt més avall de l'anus, amb els dos últims radis més llargs. La coloració del dors és blau verdós amb els flancs daurats, que passen a blancs argentats al ventre. A sobre dels flancs té unes taques fosques.

—Què tens que et mires el peix tan distret? —pregunta la Lluna.

—Què devia pensar aquesta sardina, quan la van atrapar?

—Jo crec que es devia sentir ensarronada. I a l'instant la devia tenallar el pànic. Tot i que se n'hauria oblidat de seguida, del pànic i del fet que l'havien ensarronada. I aleshores potser va entrar en joc l'instint de supervivència, que la va fer bellugar-se frenèticament per desenganxar-se de la xarxa. Però pensar, el que se'n diu pensar, no massa, perquè els peixos només tenen una memòria de set segons.

L'Enric es queda un moment reflexionant sobre la peculiar retentiva dels peixos i just quan es disposava a expressar la seva opinió (que la capacitat d'oblidar, segons com, pot ajudar a viure), arriba el cambrer, que diu:

—Aquí tenen el compte.

L'Enric, mig d'esma, fica la mà al cabàs i prova de trobar la cartera a les palpentes. Com que no l'ensopega, agafa el cabàs de les nanses, l'aixeca i el col·loca sobre la taula. Tot seguit, comença l'escorcoll. Durant un minut i quaranta-tres segons remena les tovalloles, les cremes solars, les gorres, les ampolles d'aigua, les revistes, els diaris, els llibres, les ulleres de sol, les màscares de bus i el joc d'escacs amb el tauler magnètic. La recerca infructuosa l'hi fa caure:

—Hem oblidat la cartera a la caravana!

—Com? —diu la Lluna, tot posant cara d'incredulitat.

—I les claus són al pany!

—Què?

—Amb les presses, ni hem tancat les portes ni hem agafat diners... Jo pensava

que tu m'ho haves ficat tot al cabàs.

—Jo?

L'Enric s'aixeca d'un bot i surt corrent del restaurant.

Arriba al pàrquing desalenat, amb l'estómac remogut per la correguda. S'atura, eructa uns gasos amb sentor de peix i respira alleugerit: almenys, l'autocaravana hi és. La furgoneta negra, però, ha desaparegut. Millor, pensa.

Troba la porta de l'autocaravana ajustada. En entrar-hi veu que ho han remogut tot. S'han begut les cerveses que hi havia al frigorífic i han amuntegat les llunes aixafades als racons. La cartera és a sobre d'un prestatge. L'obre. Sorprenentment, no hi manca res: ni diners, ni targetes, ni documentació. La roba l'han escampada pertot arreu. Les cigarretes han estat apagades contra la fusta de la taula, que es plena de burilles i marques de cercles cremats. Als vidres de les finestres han fet inscripcions amb pintallavis (METALLICA, AC/DC, MOTORHEAD). El tub de la pasta dental l'han reballat contra el seient del conductor, on s'identifica l'esclafit verd clar del fluor menta. Les cremes facials de la Lluna han estat buidades dins la guantera; la documentació del vehicle i la guia Michelin n'han quedat empastifades. I les claus? Les claus són al pany. Uf!, esbufega l'Enric. Al capdavant, no li han furtat res. O sí? La càmera de fotos... On és la seva càmera de fotos Hasselblad? No hi és. Fills de p****: la hi han robada. No, no, un moment, sí que hi és. La troba dins del banc de fusta, sota la trapa, guardada a l'estoig. I aquí l'assalta el dubte: ha estat ell qui l'ha deixada a lloc?

* * *

Aquelles vacances van ser inoblidables per a la parella. L'Enric i la Lluna van fer revifar la flama d'una passió que ja creien extingida. Les emocions intenses de l'amor els enardien en qualsevol moment i els parcs naturals de l'illa van ser testimonis de les expressions lúbriques més vehements. Abrivats per una secreció salvatge de feromones, s'acoblaven damunt la pinassa dels boscos, dins l'aigua de les cales adormides, contra les parets de les coves i a la claror puntejada de la celístia.

En resum, és pot dir que el matrimoni va tenir un allargament d'estat de gràcia que en circumstàncies normals no els pertocava. Perquè si haguessin tingut una càmera digital —com la majoria de gent avui dia—, les vacances no haurien estat tan divertides. Però l'Enric, en el tema de la fotografia, era un tradicionalista que optava per l'accionament manual i el revelatge de rodets. I això els va concedir una pròrroga.

* * *

Tres dies després de tornar a la ciutat, en sortir de la feina, la Lluna va passar per la botiga de Fotoprix que hi havia al seu carrer i va recollir les fotos del viatge. L'Enric, que ja l'esperava al pis, havia preparat uns canapès amb salmó i caviar. Refredant-se al congelador, hi havia una ampolla de vi blanc.

Asseguts al sofà i xarrupant una copa d'Albariño, van començar a repassar les fotos. Al principi, tot es va esdevenir dins el marc de l'estrictament predicible... L'autocaravana davallant la rampa del ferri. Una platja. Una barca. Una altra barca. Una medusa. Un gavinot. Un capvespre al mar. L'esquena de l'Enric torrada pel sol. Un mas emblanquinat. Una pagesa. Una figuera. La Lluna collint una figa. La Lluna fent una llepada sensual a una figa. Una llebre. Un pi. L'Enric abraçant el tronc d'un pi. Una savina. Una flor de corretjola. Una cabra amb les potes lligades. Una ermita. Una campana. Un altre capvespre panoràmic, ara des del capdamunt d'un puig. Un estany. Un llagut de vela llatina. El peu de la Lluna damunt la sorra, amb les ungles pintades de vermell. La Lluna bufant un petó. L'Enric mostrant els bíceps. Una parella d'italians que van conèixer en una festa. Un far. Un forat al terra per on s'accedia a una cova. Un penya-segat. Una carretera. Un grup de ciclistes. Un eriçó arraulit enmig de la carretera. El passeig dels Pujols. Quaranta-tres motos de lloguer arrencant davant el passeig dels Pujols. Un daiquiri amb paraigua en miniatura. Un eriçó de mar. Una nena amb flotador... I arribats en aquest punt, les coses es van complicar.

La primera imatge que els va contrariar va ser la cara en sobreimpressió d'un jove grenyut amb un somriure esdentegat. L'Enric el va identificar de seguida:

—Aquest era el conductor heavy!

La següent foto li va corroborar les sospites. El grup de peluts feia pinya al seient del darrere de l'autocaravana. Els rictus eren de befa: tots feien llengotes.

Les instantànies successives van mantenir el mateix to de bretolada adolescent, tot afegint-hi un punt escatològic: en lloc de mostrar la llengua, exhibien les anques o la titola.

Si en aquell moment haguessin parat de mirar les fotos, res no hauria passat. Tot plegat hauria quedat com una simple broma de mal gust i ningú no s'hauria ofès. Però la curiositat els hi va empènyer i van cometre l'error d'arribar fins al final. Les darreres sis instantànies configuraven la successió d'escenes d'una seqüència horripilant.

En la primera de les sis fotos es veia com l'adolescent de la cara plena d'arracades mostrava una llauna de sardines encetada. En la segona, la noia sostenia un raspall de dents –que la Lluna de seguida va identificar com a propi: és el meu!-. En la tercera, les pues del raspall eren submergides en la llauna de sardines. En la quarta, sortia la rata blanca d'ulls vermells. En la cinquena, la rata xuclava amb una llengüeta fina i rasposa les molles de peix enganxades a les pues del raspall. I la sisena, finalment, era un primer pla del raspall, que l'avidesa de la rata havia deixat net i repolit.

ESPRINT FINAL

Li sembla estrany que hi hagi tant de trànsit i que se circuli tan a poc a poc. Ell també puja la carretera més lentament del que acostuma, perquè avui porta encàrrec doble per als porquers i, amb tot, no para d'avançar cotxes i motos. Si no anés amb presses, potser faria una parada i deixaria marxar tota aquella filera de vehicles. Però encara ha de tramuntar la carena tres cops per acabar de repartir la llet als llenyataires, als esquiladors i als carboners.

Amb quatre ampolles a la cistella del manillar i tres a cada alforja, enfila les rampes del port a una velocitat constant. Els automòbils, els avança per l'interior de la carretera, perquè la calçada és estreta i no vol córrer el risc d'estimar-se. Els passatgers dels cotxes, en veure's superats pel lleter, es queden bocabadats i l'assenyalen, incrèduls. De tant en tant, algú treu el cap per la finestra i crida que s'aturi. El lleter no en fa cas: va just de temps i no pot permetre's el luxe de parar a fer tabola.

Ara va a rebuf d'una moto de gran cilindrada. L'home que va de paquet porta una càmera de vídeo Betacam sobre l'espatlla dreta. Quan el lleter avança la moto, el càmera el mira sorprès. De seguida, però, dirigeix l'objectiu cap al lleter i comença a enregistrar.

Després d'un parell de revolts, veu un fum de gent que va en bicicleta. Ascendeixen apinyats i porten unes samarretes de colors amb números a l'esquena. El lleter els dóna encalç al llarg d'una recta amb un desnivell del setze per cent. Quan és a la seva altura, els diu:

—Bon dia tinguin!

Els dos homes que té més a prop es giren i es queden observant-lo, atònits. Aquells dos individus en cap moment no li tornen la salutació. Cap paraula, cap gest amigable. Per contra, li donen l'esquena, s'arrimen als altres homes que pedalegen a la vora i els tusten l'espatlla per cridar-los l'atenció. Aviat, més de vint persones torcen el coll cap al lleter i el miren contrariats. El lleter somriu i torna a donar el bon dia, ara alçant la veu. Ningú no li contesta. Per si són forasters i no l'entenien, el lleter aixeca la mà i l'agita efusivament. Res. Cap reacció. Només cares d'astorament i un cert retret en algunes mirades. El lleter decideix ignorar-los.

Mentre els va deixant enrere, s'adona que totes aquelles bicicletes són idèntiques. Ara que s'hi fixa, tenen una forma ben estranya. El quadre l'han bastit amb tres barres inconsistents. Les rodes són enormes, gairebé com les d'un carro. Els pneumàtics, de tan prims, semblen anguiles que es mosseguen la cua. El manillar, cargolat cap avall, té una retirança a les banyes dels cabrons. El lleter pensa que la forma inusitada de les bicicletes força els homes a pedalejar dempeus i a vinclar el cos cap endavant. Potser per això —conclou— van tan sufocats.

Al lleter, que ascendeix amb el tronc vertical i sense desenganxar el cul del selló, li sap greu l'acalorada que estan passant. Tots suen copiosament. La suor els perleja al front, els deixa regalims a les barres i els degota de les

barbetes. A les samarretes —arrapades al cos— se'ls marquen dues rodones sota les aixelles. Als pantalons —una espècie de calçotets llargs i estrets amb l'entreuix esponjós— se'ls humitegen les anques. El que més sua de tots és el que encapçala el grup. L'home s'ha abaixat la cremallera del mallot i va espitregat. La samarreta, la porta amarada; els cabells, remullats. El lleter treu una ampolla de la cistella, la destapa i li n'ofereix un glop. L'altre, que panteixa desalenat, nega amb el cap i assenyala un recipient de plàstic que porta subjecte al quadre. El lleter arronsa les espatlles, cargola el tap de l'ampolla i la fica a la cistella. Tot seguit, accelera el ritme i aviat perd el grup de vista.

El lleter avança tres cotxes que transporten objectes al sostre. El primer va carregat amb un rellotge gegant, el segon amb una llauna de cervesa tan gran com un bidó i el tercer amb una renglera de bicicletes. Quan deixa el darrer cotxe enrere, el lleter s'adona que la moto d'abans encara li va a roda. El lleter frena i pregunta al conductor si vol alguna cosa. L'home que va de paquet, sense treure l'ull del visor de la càmera, li diu que continuï pedalejant i que no es preocupi.

Quatre quilòmetres més endavant, ensopega amb un altra colla d'homes en bicicleta. Desanimat per l'experiència d'abans, aquest cop decideix no gastar saliva. Els avança ràpidament i fa cap amunt.

En un tram que la carretera fa un revolt en forma de ferradura, el lleter veu un home que ha saltat del grup i li va al darrere, tot sol. Malgrat que la distància que els separa no és gaire, el fet que la carretera sigui tan costeruda fa que el lleter tingui a l'altre al capdavall d'un pla vertical. Així doncs, el lleter observa des de dalt com l'home puja a batzegades, tot fent oscil·lar el cos a cada cop de pedal. De tant en tant, l'home aixeca el cap i li llança una mirada furtiva. El lleter disminueix el ritme alhora que l'altre fa un esforç descomunal per retallar distàncies. Quan l'altre l'atrapa, el lleter li pregunta si vol alguna cosa. L'home nega amb el cap. El lleter accelera.

Mentre continua avançant vehicles, el lleter es pregunta per què aquestes persones no conversen quan van en bicicleta. Ell els ha observat amb atenció continuada i ha remarcat que sí que es comuniquen entre ells, però ho fan només amb gestos i d'una manera subreptícia. En concret, només utilitzen el cap i una mà. Amb el cap, afirmen i neguen. De la mà, fan servir la palma per tustar-se les espatlles; l'índex per assenyalar; el polze, l'aixequen per mostrar conformitat; i, finalment, amb tots els dits alhora, fan unes indicacions que el lleter intueix que corresponen a referències numèriques i que —sigui dit de passada— l'encurioseixen, perquè no pot entendre-les.

Per al lleter, el càlcul amb els dits sempre ha sigut una assignatura pendent. És clar que ell també sap comptar amb la mà, però només unitats; quan toca enumerar desenes o centenes, es perd. És un problema de representacions abstractes: el lleter mai no ha pogut copsar el significat dels símbols. El seu magí, de fet, només funciona mitjançant l'experiència directa de realitats tangibles. Així, cada cop que fa un càlcul ha de passar els dits d'un a un, mirar-los fixament i fer associacions mentals molt explícites. Per exemple, per saber quantes ampolles de llet porta a la bicicleta les ha de tocar. La primera ampolla la frega amb el puny clos i, només enretira la mà, estira l'índex. La segona la

toca amb l'índex i tan bon punt nota el contacte del vidre al capciró, estira el dit del mig. I així de forma correlativa fins que acaba el recompte d'existències.

Definitivament, aquella gent no li ha caigut en gràcia. Ell no voldria ser desconfiat, però la gent que fa mutis no li fa gaire bona espina. 'Qui tothora calla, alguna cosa no vol dir', li deia el seu germà Miquel. I el seu germà Miquel se la sabia llarga... Ai el seu germà! Com el troba a faltar! Amb ell sí que es podia fer petar la xerrada! Van fer plegats el repartiment de la llet durant més de deu anys, i al mateix temps que feien anar els pedals, enraonaven sense traves. Era un tipus de comunicació íntima i versàtil, que sabia emmotllar-se bé a totes les superfícies. En les ascensions, recorrien sobre temes varis. En els descensos, xiulaven i cantussejaven. Quan travessaven altiplans, aprofitaven per jugar a pedra, paper o tisora. I en les parades, en Miquel li ensenyava coses de profit, com ara comptar amb els dits. Llàstima que marxés a viure en aquella petita illa on a l'estiu acudien tants turistes. Un tros de terra minúscul i pla que recorria tots els dies d'una punta a l'altra amb quatre pedalades. Perquè el germà continuava guanyant-se la vida muntat en una bicicleta; amb una petita diferència, però: en lloc de carregar alforges curulles d'ampolles, ara portava un pal amb banderola enganxat al selló i un grup d'estrangers al darrere.

Distret per la nostàlgia, no s'havia adonat que la carretera s'ha anat emplenant d'una gernació bigarrada. Dividida en dues fileres, una a cada banda de la calçada, aquella gentada delimita un passadís que es dilata i s'estreny, tot engolint els vehicles com una boa constrictor. Quan ell hi passa, l'aplaudeixen i l'animen. Semblen molt engrescats, perquè fan una gran cridòria. Hi ha fins i tot un home calb que li corre al darrere tot onejant una bandera i que li diu:

—Apa, que tu pots!

A tres quilòmetres del coll del port, apareixen unes tanques metàl·liques. Estan disposades al llarg de la carretera i contenen la multitud extasiada que s'esgargamella al darrere. Per la part de fora, les tanques porten enganxades unes planxes amb lletres de colors, que la gentada fa percutir tot clavant-hi manotades. Al lleter li agradaria saber què hi posa, però és analfabet. Per un moment considera preguntar-ho, però no gosa apropar-se a la turbamulta enfollida que intenta esquitxar-lo amb ampolles d'aigua. Al final, s'atura en un revolt, davant d'un jove amb la cara pintada, i l'interpel·la:

—Em pot dir què posa als cartells?

El jove el reny i li diu que no perdi temps.

Abans de coronar el port, al capdamunt de la penúltima recta, veu dos homes en bicicleta. L'un porta una samarreta blanca amb cercles vermells; l'altre, una de groga. Com que aquesta recta és encara més costeruda, els homes, a cada pedalada, fan gronxar el cos i la bicicleta, que s'inclinen cap a costats oposats; és a dir, quan el cos cau de la banda esquerra, la bicicleta es decanta cap a la dreta i viceversa. És un joc d'equilibri i contrapesos que els permet mantenir un ritme d'ascensió constant. Els dos homes es relleven sense descans; ara passa l'un davant, ara l'altre.

El lleter s'hi apropa a gran velocitat. Quan només els té a una vintena de metres,

l'home de la samarreta groga es gira. El lleter aixeca la mà per saludar-lo i l'altre, en lloc de tornar-li la salutació, s'espanta. L'home de la samarreta groga força el pedaleig per col·locar-se a l'altura del seu company i dir-li alguna cosa. Ara el que es gira és el de la samarreta blanca amb cercles vermells, el qual, en veure el lleter, posa uns ulls com unes taronges. A continuació, els dos homes intercanvien unes paraules, grapegen les palanques que tenen al manillar i tracten d'accelerar el ritme. El lleter, que continua retallant distàncies, se sent contrariat. Per una part, l'incomoda que tots posin cara d'espant en veure'l; per l'altra, se n'alegra d'haver trobat finalment gent que xerra mentre va en bicicleta.

Els atrapa abans que arribin al revolt i, per lligar conversa, els diu que on van. El de la samarreta groga nega amb el cap. El lleter ho torna a intentar. Ara els pregunta què són aquelles palanques que tenen al manillar i que no paren de palpar. Aquest cop sí, el de la samarreta blanca amb cercles vermells, per fi, parla:

—Tu qui ets? —diu mig ofegant-se.

—Sóc l'Isaac, el lleter de la contrada. I vosaltres, com us dieu?

Els altres, però, ja no diuen ni piu. Amb el cap cot, la boca oberta i la vista fixa a l'asfalt, pedalegen absents. L'Isaac sent una gran decepció. Ell pensava que aquests dos sí que afliuxarien la llengua. Tanmateix, ara ja sap que no en traurà res de bo. Són com la resta d'homes que ha ensopegat avui, igual d'esquívols i espantadissos. Atipat de gent esquerra, l'Isaac decideix continuar l'ascensió tot sol. El lleter aixeca la mà per acomiadar-se i accelera.

A l'última recta el sorprèn trobar un cartell penjat en alt, de banda a banda de la carretera. Més enllà del cartell hi ha un fum de gent que bloca el camí. El lleter manté el ritme i, quan passa per sota del cartell, fa sonar el timbre perquè la gent s'aparti. Però en lloc d'apartar-se, se li tiren a sobre.

Desenes de fotògrafs l'envolten i l'enlluernen amb els flaixos. Algú l'abraça. Algú altre li col·loca una tovallola sobre les espatlles i li diu:

—Tapa't, que et refredaràs.

—Però si no he suat —protesta el lleter.

El sacsegen, l'estiregassen i el tomben de la bicicleta. Ell intenta aferrar-s'hi, però el manillar se li esmuny de les mans. Veu, impotent, com un home bigotut li pren la bicicleta, i tot i que forceja per recuperar-la, no pot fer res, perquè un riu de gent se l'emporta. Braceja contra corrent. És inútil. El tenen engrapat pels braços i l'arrosseguen. Li foten palmellades molt molestes a l'esquena i hi ha qui li salta a sobre i el besa. Li estiren una orella, li arrapen una galta i li claven una clatellada. L'agafen del coll i l'hi torcen. Li dobleguen els braços cap endarrere, els hi fan passar per unes mànegues i li pugen una cremallera. De cop, es troba que l'han vestit amb una samarreta groga i algú li encabeix un pom de flors sota l'aixella. D'una empenta el fan entrar en un envelat gegant. Allà l'agafa de la mà una dona que parla per un walkie-talkie. La dona porta l'Isaac davant d'un cartell ple de lletres, que ocupa tot el pany del fons de l'envelat. Al lleter li agradaria saber què hi posa i per un moment considera

preguntar-ho. Però el sobta una càmera que apareix d'un costat i un home que subjecta un micròfon.

—És conscient d'allò que ha aconseguit el dia d'avui? —li pregunta l'home, que parla amb l'accent nasal dels francesos.

L'home li enganxa el micròfon sota el nas. El lleter, aclaparat, contesta:

—Sí; que em robin la bicicleta i la llet dels porquers.

TO BE OR NOT TO BE

El suïcida arriba al pont Alexander III rebentat a causa de la caminada. Per un segon es penedeix de no haver agafat el metro, però de seguida raona que ja no té importància.

Deixa enrere les columnes quadrades, amb els cavalls daurats al capdamunt, i amb pas decidit es dirigeix cap al centre del pont. Quan hi arriba, es troba un vagabund adormit a sobre d'uns cartrons, enfundat en un sac. La visió li produeix una esgarripança de fred. El suïcida sent l'embat del vent gèlid i s'apuja el coll de l'abric. La temperatura deu rondar els cinc sota zero i encara hi ha gent que se la campa a la intempèrie. El suïcida sent llàstima.

De puntetes, aboca el cos per sobre de l'ampit del parapet i examina la vertical de caiguda. És un salt de vint-i-tres metres d'altura. Les aigües del Sena fan respecte: fosques, tèrboles, escumoses, agitades per corrents i remolins.

Són les tres de la matinada i la ciutat continua insomne. El trànsit s'ha descongestionat una mica, però les calçades han estat envaïdes per eixams de conductors cafeïnòmans, que circulen ansiosos i no fan concessions. Els carrers també sembla que no vulguin acabar de buidar-se. Ciutadans noctàmbuls ressegueixen d'esma les voravies, vianants solitaris baden a la llum somorta de les faroles, un vampir assedegat sotja rere cada cantonada i grups de turistes fan pinya davant dels monuments més representatius.

El suïcida observa un japonès que regula l'objectiu de la càmera per fer una foto panoràmica des de l'altra banda del pont. El nipó es gira de cop i les mirades dels dos homes s'encreuen fugaçment. L'oriental li somriu. El suïcida abaixa la vista i desitja amb vehemència que el japonès desaparegui d'una vegada. No és res personal. Ell no li vol cap mal a aquell home, però ha de ser discret i evitar els testimonis. La prudència passa per eliminar possibles inconveniències, i no seria la primera vegada que un passavolant truca al número d'emergència i frustra el suïcidi. Només de pensar-hi li entra recança: la policia, els bombers, les sirenes estridents, els llums giratoris, els megàfons comminatoris i el psicòleg de torn intentant dissuadir-lo... És clar que si es donés el cas ell no es deixaria reduir de cap de les maneres. Però també és cert que podrien rescatar-lo in extremis...

Quan el nipó marxa, s'enfila al parapet. Redreça el cos, respira fondo i contempla la vista excepcional de Les Invalides. Mira cap avall. Pensa que només li manca un pas. Quan es disposa a fer-lo, nota que algú l'observa. És el vagabund, que ha entreobert un ull.

Al suïcida, el fet de sentir-se observat li suscita una certa recança. És un sentiment de culpa, estrany, que ell troba del tot injustificable, però que, al capdavall, és el que sent: culpa. Culpa i vergonya. Baixa de l'ampit. Definitivament, no li fa gràcia saltar amb un vagabund al costat.

El suïcida es recolza contra el parapet, encreua els braços i esbufega. Amb el cap cot i la mirada absent, maleeix la seva dissort. No ha estat fàcil plantar-se al pont Alexandre III amb l'ànim d'esperit tan ben resolt. Primer li han calgut

tres mesos de reclusió a casa per covar amb zel una psicosi depressiva, després ha hagut de madurar la resolució i, en acabat, triar el lloc i la data adient. És per això que, un cop arribat fins aquí, no té cap intenció de posposar l'acte. Segons els seus plans, avui havia de ser el dia clau. La ubicació és immillorable, el temps gèlid és ideal i la nit boirosa i trista acompanya. Amb tot, el suïcida no pot eludir una certa decepció: esperava que la situació fos més íntima, més romàntica, menys marginal.

El suïcida considera les seves opcions. Pot travessar la calçada i saltar des de l'altra banda del pont; però llavors perd la vista de Les Invalides. També pot fer una almoïna al vagabund i convidar-lo a marxar; però corre el risc que el dropo s'ofengui. Altra alternativa és esperar que s'adormi...

Distret en les seves cavil·lacions, el suïcida no adverteix la presència d'un home que se li aproxima amb pas decidit. L'home se li planta al davant i li pregunta:

—Té foc?

El suïcida treu un encenedor de la butxaca de l'abric, fa coveta amb la mà per blocar el vent i en fa saltar la flama. L'altre apropa la cara amb el cigarret als llavis i fa una pipada. El cigarret pren. L'home expel·leix el fum, dóna les gràcies i, d'un bot àgil, s'enfila a l'ampit. Dempeus, a una passa del buit, fuma.

—S'ha tornat boig! —l'increpa el suïcida—. Que no veu que si li rellisca un peu tindrem una desgràcia?

—Li agraeixo que es preocupi —diu l'altre, sense girar-se—. Però ja és massa tard.

—Mai és massa tard! —assevera amb convicció el suïcida, que no pot evitar sorprendre's de les paraules que acaba de dir. Després fa una pausa, s'escura la gola i afegeix—: A més, jo anava a suïcidar-me primer, de forma que faci el favor de buscar-se un altre lloc.

L'altre, ara sí, es gira, el mira de fit a fit i diu:

—Però qui s'ha cregut que és? Aquest pont pertany a tots els francesos. Per la mort de Déu! Ni que fos el primer que se li acut saltar des d'aquí dalt! L'Alexander III és un clàssic!

El suïcida resta en silenci, sense arguments per a la rèplica. L'altre, des de dalt de l'ampit, li llança una mirada de menyspreu i el sermoneja:

—Sembla mentida!, un home com vostè, ben vestit, que deu venir de casa bona... i que digui aquestes coses... Que s'ha begut l'enteniment?

El suïcida, de cop, sent com li bull la sang de tot el cos, literalment. És la sístole i la diàstole de les venes i les artèries: la ira que es manifesta en forma de pressió sanguínia. Sobretot a l'aorta i a la jugular, que s'inflen vigorosament. I és que només hi ha tres coses que el suïcida no suporta: que el desarmin dialècticament, que el rebaixin i que li vulguin robar diners. I ara que s'hi conjunquen dues de les tres circumstàncies, sent que la còlera el rosega.

Per un segon, el suïcida pensa a empènyer l'altre. Però de seguida raona que si ho fes, aquell home se'n sortiria amb la seva. Com a alternativa, decideix posar

el dit a la plaga, remenar-la-hi i fer sagnar les ferides obertes:

—Com és que vol treure's la vida? —pregunta amb una veu que no dissimula la malícia.

—Una qüestió de diners... —contesta l'altre, amb una certa indolència.

—Ha! Per diners! Quina raó més banal! —diu el suïcida, desdenyós.

—Com banal? —es pica l'altre.

—Treure's la vida per diners és un acte fútil, d'una gran mediocritat —sentencia el suïcida, que ara estafa la veu per conferir-hi un to burleta—: De tota manera, expliqui'm la història; de segur que un home tan distingit com vostè deu tenir-hi arguments de pes.

L'altre s'adona de la veu de falset i del to foteta del suïcida i no li fa gens de gràcia que se l'intentin torejar:

—Vagi amb compte amb el que diu —l'adverteix—, que a mi no se'm rifa ningú.

—No s'ho prengui tan a la valenta, home! —diu en pla conciliador el suïcida, que ara se sent molt més tranquil, sobretot després d'haver aconseguit crispar l'altre—. A què treu cap que discutim en aquests moments? Vostè i jo som dues persones abocades a un final tràgic i hauríem d'estar ben avinguts.

Els dos homes es queden observant-se, en silenci. Les paraules del suïcida han deixat l'altre consirós. Després de fer l'última pipada, l'altre llança la burilla a la foscó de la nit i diu:

—De debò li ve de gust que li ho expliqui?

—I tant!

—Doncs miri —s'engega l'altre—, treballlo en la cadena de muntatge d'una fàbrica d'automòbils. Porto trenta anys collant cargols per pagar-me la hipoteca, i quan només me'n mancaven dues lletres, va i atropello una vella en un pas de vianants. La topada va ser mínima, perquè el cotxe gairebé estava aturat. Però després del cop, la dona va caure d'esquena i el crani, que a la seva edat ja el devia tenir reblanit, se li va esbadocar com una magrana. Els accidents de trànsit porten paperassa i quan va arribar el moment de tramitar-la, em vaig adonar que el meu vehicle no tenia assegurança. L'errada és imperdonable, ja ho sé. Però, cregui'm: no hi va haver cap malícia per part meva; només falta de diligència, un problema de desinformació... Veurà, aquella setmana va coincidir que la meva filla es va matricular a la universitat i que la meva dona va comprar un televisor. Els rebuts, me'ls van carregar a la meva tarja i el compte es va anar desinflant. Així les coses, el dia que la companyia asseguradora va procedir a domiciliar el pagament pertinent, va resultar que el saldo feia curt. El banc, com acostuma a fer en aquests casos, em va trametre la carta d'avís; però la notificació em va arribar l'endemà de l'accident... Ja veu, tot plegat no és més que una simple negligència burocràtica. Però en aquest món d'automatisme informàtic, la justícia, quan avança per la via del penal, no perdona. Ara he de pagar sis-cents mil euros. I, com que no tinc un clau, m'empressonaran. Quinze anys a la garjola. A més, m'embarguen la casa i el cotxe. En definitiva, que quan surti del penitenciari, amb seixanta-vuit anys,

no tindré on caure mort.

L'home calla i acota el cap, abatut. El suïcida l'observa. Amb la lluna plena a contrallum, aquell individu protagonitza una estampa ben singular: enfilat sobre el parapet del pont, amb les mans a les butxaques i l'esquena corbada, sembla vençut per l'apocament. El suïcida sent com l'envaeix la commiseració i no pot reprimir que aflori l'esperit del proselitisme:

—Escolti bé el que li he de dir, amic. Suïcidar-se és una cosa molt seriosa, que es fa només un cop a la vida. Per tant, si s'ha de fer, és perquè el problema és inevitable. En el seu cas, però, li puc assegurar que hi ha solucions. M'explico: jo sóc una persona de molta influència, fins al punt que, per a mi, els diners no són cap problema inevitable. No vull semblar un prepotent, però cregui'm: les seves des economies domèstiques no són cap raó per treure's la vida. Si cal, ja me'n puc fer càrrec jo, dels seus entrebancs financers.

—Això que diu és veritat?

—Jo sóc un home de paraula.

D'un bot àgil, l'home baixa de l'ampit, fa dos passos cap al suïcida i li allarga la mà. El suïcida, en lloc d'encaixar, l'abraça. Quan desfan l'abraçada i es disposen a marxar, ensopegen amb un individu que els barra el pas. És el vagabund que dormia al terra. L'aparició, del tot inesperada, els ha agafat per sorpresa. Plantat al seu davant, aquell home llardós i esparracat els amenaça amb una navalla automàtica:

—La cartera!

El suïcida fa un pas enrere, alarmat. De seguida, però, es redreça i s'hi encara, desafiant.

—No!

—No? —exclama el vagabund, sorprès—. Si vostè va a suïcidar-se de totes maneres, què més li dóna?

—És una qüestió d'honor —diu el suïcida.

—Si no em dóna els diners, el mato! —l'amenaça el vagabund, que a l'acte s'adona de com n'és d'irrisòria aquella intimidació per a un suïcida i intenta rectificar—: Però primer li tallo els dits, d'un a un, ran de falange!

El suïcida fa un salt felí cap al vagabund i se li abraona. El vagabund perd l'equilibri, cau d'esquenes i es colpeja el clatell contra l'empedrat. La testarrada l'estaborneix i fa que amolli la navalla. Mentre els dos homes rodolen per terra, l'altre home —el tercer— observa la baralla a una distància prudencial, sense cap intenció d'intervenir-hi.

La brega és cruenta. Hi ha cops de puny i puntades de peu. Tots dos donen i reben. El vagabund arrabassa un tros de teixit cartilaginós de l'orella dreta del suïcida amb una mossegada hàbil. El suïcida s'hi torna amb una esgarrapada de cara transversal que li treu l'ull esquerre al vagabund. Els xiscles de dolor atreuen la gent i aviat els envolta un grup de persones que pica de mans, xiula i els atia. En un moment que el suïcida bada, el vagabund —que porta l'ull

esquerre penjant d'una tireta de carn desfibrada— se li esmuny i intenta fugir, però els espectadors li bloquen el pas i el forcen a tornar a la batussa. Ara el suïcida porta el vagabund a empentes fins al parapet i, quan el té arraconat, li clava un parell de nates. Es tornen a abraonar i forcegen una estona. Quan tot fa creure que el combat es decidirà per punts, el vagabund aconsegueix desempallegar-se del suïcida i, amb un moviment sobtat, li fica les mans sota les aixelles, l'aixeca un pam de terra i l'empeny per sobre de l'ampit.

Quan el suïcida cau al riu nota com la fredor de l'aigua li tenalla el cos i li agullona la pell. Tot d'una, les articulacions se li encarcaren i les extremitats se li enravenen. La paràlisi general és imminent i ha de fer un esforç desesperat per combatre-la. A l'instint de supervivència se li suma el poder de la voluntat, que aplega les darreres engrunes de força física. Reïx. Un espasme elèctric li davalla per l'espinada i li desentumeix el cos. Fa cap a dalt, treu el cap a la superfície i fa una glopada d'aire. Els alvèols se li omplen d'oxigen. Arrossegat pel corrent, fa unes braçades cap a la dreta que l'apropen a la vora. Al límit del desmai, és capaç de guanyar la riba en un tram on hi ha una escalinata i s'hi enfila.

A quatre grapes, perboca. És un vòmit convuls que li fa rajar aigua i fel per la boca i el nas, indistintament. Quan acaba de vomitar, estossega una llarga estona. A cada cop de tos nota una fiblada al cap, com si el cervell fes pressió contra les parets internes del crani i les hi anés a rebentar d'un moment a l'altre. El suïcida s'incorpora amb dificultat. Té els músculs engarrotats pel fred i a penes si es pot bellugar. Encara està mig estabornit, amb la sensació d'haver acabat de sortir d'una anestèsia. Amb tot, de forma gradual, el cos va recuperant funcions vitals i el suïcida, lentament, va tornant en si.

Com en un somni de boires esflagarsades i ombres granulars, de molt lluny li arriba un crit somort:

—Eeeeeeeei!

El suïcida es gira i, en la distància, albira una petita figura que s'apropa corrent per la vora del Sena, tot aixecant els braços. Quan el té a una vintena de metres, l'identifica: és l'home que volia treure's la vida perquè estava arruïnat.

L'home arriba panteixant, cada alenada, un núvol d'hàlit. Exhaust per la correguda, ha de descansar uns segons. Així que recupera l'alè, parla:

—Està bé?

—Sí —contesta el suïcida, mentre es frega el cos amb les mans per entrar en calor.

L'altre es queda en silenci, esperant que el suïcida es recuperi. De tant en tant, mira a dreta i esquerre, fa uns passos avant i enrere, es grata la barbeta. Al final, s'escura la gola i parla:

—Doncs, que vol que li digui?, després de tot, em vindrà molt bé que em doni un cop de mà.

—Com? —pregunta el suïcida.

—Sí, vull dir, l'oferta que m'ha fet abans... allò de fer-se càrrec dels meus

deutes...

El suïcida s'indigna:

—Com té la santa vergonya de parlar-me d'això ara! Que no ha vist que gairebé m'ofego?

L'altre intenta replicar:

—Però m'havia donat la paraula que...

—Va, home, va! —l'ignora el suïcida, que fa mitja volta i marxa.

IMITACIÓ

Em vaig presentar a l'àtic de la Laura amb un vi d'etiqueta i un ram de violetes. Havia fantasiejat setze anys sobre aquella cita i volia excel·lir en els detalls. Abans de picar el timbre, vaig respirar fondo. Estava nerviós: no m'acabava de creure que la vídua del meu expatró m'hagués convidat a sopar. De tota manera —em vaig dir per motivar-me—, ja feia dos anys que el senyor Martí havia faltat, i una dona com la Laura no es podia passar la resta de la vida ancorada al passat.

Quan va obrir la porta del pis, el cor em va fer un salt. Estava espatarrant. Tota ella era un esclat d'exuberància, enfundada en un vestit de tirants violeta i redreçada sobre unes sabates de taló alt, a joc. En veure el ram, va riure la coincidència de colors i va comentar que l'havia encertada amb les flors. Em vaig fer endavant per fer-li un petó a la galta; les nostres pells es van fregar i va ser com si un núvol em llisqués sobre la cara. Ella em va prendre el ram i l'ampolla i em va dir que a la segona porta a l'esquerra hi havia el saló; que l'esperés allà mentre s'acabava de maquillar. Va desaparèixer per la primera porta de la dreta, deixant al corredor una cua de perfum i un repic de talons.

Em vaig aclofar en una poltrona de cuir i la vista se me'n va anar de dret a un quadre que hi havia a la paret d'enfront. Era un retrat de la Laura quan era adolescent, pintat a l'aquarel·la. La cara, en primer pla, esbossada amb molt poques pinzellades, contrastava amb el fons del dibuix, que s'havia treballat amb detall. Sobre els muscles de la Laura es podia veure, en perspectiva, un moll amb barques amarrades i una estesa de mar esquixada de velers. El paisatge em va semblar molt familiar i vaig tenir la sensació que jo ja hi havia estat. Intentava esbrinar on era aquell indret quan, des de la porta que donava al corredor, em van arribar les lamentacions de la Laura.

—Per què, Martí? Per què m'has deixat? Per què, Martí? Per què m'has deixat?

Eren uns crits esgarrifosos, balbucejats per una veu trencada que s'ofegava en sanglots. Els planys eren reproduïts un cop i un altre, amb pronúncia esllanguida i sense variar les inflexions d'entonació. Aquella cantarella sinistra em va neguitejar tant, que juro que si hagués durat un minut més m'hauria aixecat i hauria marxat. Però, per sort, les súpliques es van aturar tot d'una, bruscament, amb una paraula a mitges i mitja frase per acabar. Uns segons més tard, la Laura va entrar al saló amb un gerro de porcellana a les mans, que el ram de violetes coronava amb un serrell porpra. Amb delicadesa, va col·locar el gerro damunt la consola que hi havia arribada a la paret. Acte seguit, va arranjar les flors, em va adreçar un somriure i va dir:

—La violeta és la flor que simbolitza la modèstia.

Em vaig fixar bé en la seva cara tot buscant el rastre de l'aflicció, però tenia un posat fresc i natural. El fet de trobar-la amb l'ànim desansiat em va asserenar. Tanmateix, el moment de calma no es va allargar massa, perquè així que la Laura va tornar a sortir del saló, la veu esqueixada va reprendre la lletania:

—Per què, Martí? Per què m'has deixat? Per què, Martí? Per què m'has deixat?

Els planys em van posar els pèls de punta. I aquest cop sí: em vaig aixecar disposat a anar-me'n. Encara no havia fet dos passos que les declamacions es van tallar en sec. El silenci em va paralitzar. Em vaig quedar palplantat, dubitatiu, amb la sensació que tot allò em desbordava. A l'acte, vaig escoltar el repic de talons apropant-se pel corredor i la Laura va irrompre al saló amb un somriure amatent. Aquest cop portava l'ampolla de vi en una mà i dues copes a l'altra. Va deixar les copes sobre la tauleta de tisora que hi havia al costat del sofà, les va emplenar i me'n va oferir una. Mentre l'empomava, em vaig sincerar:

—No sé si he fet bé en venir.

—Per què?

—Perquè potser encara és massa aviat.

—Què vols dir?

—He escoltat els teus laments i...

La Laura va esclafir el riure, literalment. Va ser un atac d'hilaritat amb espasmes inclosos. Jo, per la meva banda, em vaig quedar amb la cara estirada de qui no entén on rau la gràcia. Quan ella es va refer, es va eixugar les llàgrimes amb un mocador i es va disculpar. Tot seguit, em va agafar de la mà i em va arrossegar pel corredor. Tan bon punt va obrir la porta de la cuina, vaig escoltar la veu esqueixada que rompia a cridar:

—Per què, Martí? Per què m'has deixat? Per què, Martí? Per què m'has deixat?

Els meus ulls van virar cap a la dreta tot buscant l'origen d'aquells retrets. Al costat de la nevera, suspesa a l'acabament d'una barra de ferro, hi havia una gàbia. A dintre s'estarrufava un pardalot d'un color gris pansit. Làu, que mesurava un pam si fa no fa, tenia la cua vermella i el bec fosc i ganxut. Els ulls eren d'un groc inquietant i m'escrutaven amb recel.

—Aquest és l'Obono, el meu lloro gris.

L'animal va remenar les ales i va fer una tombarella dins la gàbia. La Laura va aplaudir i jo vaig fingir un somriure. Tot i que el pardalot em feia molt mala espina, per quedar bé, m'hi vaig apropar i vaig ficar el dit entre les barretes de filferro amb la intenció de fer una carícia a l'esquena del papagai. L'Obono, que em guipava de cua d'ull, va fer una ràpida torçada de coll i em va clavar una becada traïdora que gairebé m'arrenca el dit.

El xiscle que va deixar anar la Laura va ser breu, agut i penetrant. Jo només vaig proferir un ah! a mitja veu, poruc i desinflat, i en un acte reflex vaig enretirar el dit amb rapidesa. Quan em vaig veure el capciró de l'índex espellat, em vaig marejar de mala manera. La visió de la sang és una cosa que no suporto. Sobretot si és la meua. I amb el dit degotant, el rodament de cap va ser inevitable. De cop i volta, les cames se'm van plegar i em vaig haver d'estintolar a la paret.

La Laura em va acostar una cadira i m'hi vaig asseure. Em va dir que mantingués la mà en alt i va sortir de la cuina apressadament. Als pocs segons, hi va tornar amb una farmaciola.

Amb quatre crits esfereïdors, la Laura va renyar el pardalot, el qual va reaccionar als retrets tot amagant el caparró entre les ales. Un cop alliçonada la bestiola, la Laura se'm va asseure al costat i em va examinar la ferida. Primer, hi va aplicar aigua oxigenada i va esperar que el tall deixés de sagnar. Quan la ferida es va estroncar, va col·locar una gasa al damunt i em va embenar el dit. Llavors, vaig notar un canvi anímic extraordinari: el malestar em va passar i em va envair una sensació molt agradable. Aquesta transformació sobtada —me'n vaig adonar de seguida— havia estat causada per la proximitat física de la Laura. Les nostres cames es fregaven, el tacte dels seus dits era suau i el seu perfum m'embriagava.

La Laura em va acabar d'embolicar l'índex i va fer un nus. Tot seguit, es va aixecar, es va dirigir a l'armari de rebost, va obrir el segon calaix i en va treure unes tisores. Es va tornar a asseure al meu costat i va tallar els caps de bena sobers. A la fi, va alçar els ulls, em va mirar i va dir:

—Ja està.

Les nostres mirades es van buscar i es van trobar. Jo em vaig fer cap endavant amb la intenció de fer-li un petó i ella va badar els llavis. Les boques es van acoblar. Quan entortolligàvem les llengües, vaig escoltar la veu crispada del Sr. Martí:

—No la toquis! No la toquis! No la toquis! No la toquis!

* * *

La Laura em va explicar que el seu exmarit havia comprat l'Obono al Zaire, feia vint-i-dos anys. L'Obono pertanyia a l'espècie dels lloros grisos —nom científic: *Psittacus erithacus*—. Reconeguts com els millors imitadors entre els ocells de la família dels psitàcids, aquests pardalots són les bestioles que més nombre de paraules poden articular. La seva capacitat per reproduir registres acústics constitueix un fenomen insòlit, que no té parangó en la fauna del planeta. Poden aprendre la pronúncia de llengües estrangeres amb una dicció fònica superior a la de qualsevol persona adulta. El seu repertori onomatopeic —tan vast que encara no s'havia pogut quantificar— també deixa en evidència les limitades prestacions sonores de l'*Homo sapiens sapiens*... Doncs bé, resulta que dins l'espècie animal amb més talent lingüístic, l'Obono havia demostrat ser la criatura que excel·lia sobre la resta.

El currículum d'aquest papagai era irreprotxable. Quan el van atrapar a la selva, l'Obono ja era capaç de reproduir els sons de vint-i-nou espècies de pardals. Després, durant les tres setmanes de captivitat al mercat d'animals de Kinshasa, va aprendre mots de swahili, kikongo i tshiluba. El mercader que el va vendre al senyor Martí li va recalcar que adquiria un papagai amb unes credencials immillorables. Tot i això —el va advertir el mercader—, no podia distreure's, perquè aquestes bestioles necessiten exercitar-se; si no, perden aptituds.

Només va desembarcar a Europa, el senyor Martí va remoure cel i terra

per localitzar els millors especialistes. Després d'un càsting minuciós, va contractar una ornitòloga finlandesa perquè donés classes particulars al lloro. L'escandinava es va comprometre a impartir dues lliçons diàries de quinze minuts, al migdia i al capvespre, que és quan aquests animalons estan més receptius. Van ser unes classes magistrals, de didàctica exigent, que requerien unes condicions molt concretes. El silenci i l'obscuritat havien de ser absoluts. S'apagaven el televisor i la ràdio, i tots havien de callar. Es corrien les cortines i s'encenia una espelma. El menjar i les joguines també es treien de la gàbia, perquè el lloro no es distraigués. Llavors, la professora enunciava mots simples, amb moltes vocals i poques consonants. A l'hora d'articular-los impostava la veu, per donar un certa ondulació melòdica a la pronúncia. L'Obono escoltava quiet, aclucava els ulls i, de tant en tant, repetia les paraules.

Els cursos d'iniciació fònica es van perllongar durant tres anys, fins que la finlandesa es va assabentar que molt a prop hi havia una petita illa on hivernava l'àneda cabussonera. Segons els va explicar l'escandinava, aquella illa era una estació obligada per als ocells que migraven entre l'Àfrica del nord i l'Europa occidental. Les bandades d'aus hi arribaven extenuades a l'entrada de la primavera i a les acaballes de la tardor, i s'hi quedaven per recuperar forces. Durant unes setmanes, l'illa s'emplenava de refilades i de piuladisses. A l'alba i al capvespre, els ocells s'enlairaven per estirar les ales i puntejaven el cel d'ombres bellugadisses. Allò era el macrofestival dels pardals. Cada dia brindava una nova oportunitat d'escoltar concerts simfònics d'apariament i d'assistir a espectacles d'acrobàcies aèries. Tementada per les excel·lències d'aquell paradís ornitològic, la finlandesa va marxar un dia rúfol de març amb l'esperança de conèixer l'àguila peixatera i el rossinyol bord.

La deserció de l'escandinava hauria pogut resultar un handicap per a l'educació del lloro, però el Sr. Martí en va agafar el relleu i s'hi va dedicar de ple. Mantenint les mateixes rutines, va aconseguir que la inèrcia de l'ensenyament no s'aturés. Així, el lloro va continuar aprenent vocabulari a una gran velocitat i fins i tot va començar a articular frases curtes. El Sr. Martí es va engrescar amb l'èxit i va inserir l'animal en la vida social del barri. Als matins, anava a comprar el pa amb el lloro a l'espatlla. L'Obono, quan entrava al forn i ensumava l'olor a farina cuita, dreçava les plomes de la cua, sacsejava les ales i deia:

—Pa, pa, pa, pa.

En aquell temps, el Sr. Martí festejava la Laura, i al vespre, quan sortia de la feina, recollia la promesa i feien una passejada a la vora del riu, acompanyats del papagai. Un dia, el Sr. Martí es va aturar en la pau recollida d'un meandre, sota el paraigua trenat per un desmai, va agafar les mans de la Laura i se li va declarar:

—He de dir-te una cosa molt important...

La frase va quedar penjada enlaire i l'Obono, d'una tirada, va rematar la proposició:

—Vols casar-te amb mi? Vols casar-te amb mi? Vols casar-te amb mi?

Quan el Sr. Martí va faltar, l'Obono va caure en una depressió profunda. Els

psitacids són uns ocells molt sensibles i si se'ls priva de cop d'una relació afectiva poden morir de tristesa. A més, la Laura no estava en disposició de compensar l'emocionalitat que li mancava a l'animaló; perquè ella, al seu torn, també estava destrossada per la mort del marit. De fet, durant una llarga temporada, es va privar de la vida social i es va enclaustrar a casa, on desgranava els dies entre plors i planys.

Va ser una època molt dura per al lloro gris. L'ocell a penes si menjava. Sense esma per balls ni tombarelles, s'estava quiet a la gàbia, sense fer servir el balancí, i es passava els dies repetint les lamentacions de la Laura amb la mirada perduda.

Amb el temps, la Laura es va recuperar; però l'Obono va continuar reproduint les mateixes frases turmentades.

* * *

Aquella nit, després de guarar durant anys, finalment em vaig ficar al llit amb la Laura. Dissortadament, però, no ho vaig poder gaudir com tocava. És més, va ser una experiència frustrant... Vaig entrar a l'habitació amb la sensualitat inflamada, disposat a deixar el llistó ben alt. Només tancar la porta, vam rodolar sobre el llit i ens vam treure la roba amb quatre esgarrapades. Les feromones es van escampar, els fluixos es van vessar i els cossos, llisquívols, es prepararen per lliurar-se a l'acoblament definitiu. Me la vaig agafar amb la mà esquerra —la dreta la portava embenada— i la hi vaig encarar. Quan anava a fer el cop de pelvis definitiu, vaig escoltar el lloro. Però no una veu distant, que arriba esmorteïda, no: la veu del papagai s'escoltava com si em parlés a cau d'orella. Recordo que vaig maleir els arquitectes que emplaçaven els dormitoris al costat de les cuines i els paletes que aixecaven envans prims. Aquell pardalot ja no tenia aturador; s'havia engegat i no pensava fer concessions:

—No la toquis! No la toquis! No la toquis! No la toquis!

A la Laura, no semblava que aquells xiscles l'amoïnessin massa, perquè continuava igual d'engrescada. A mi, però, m'atabalaven. La veu era igual que la del Sr. Martí i el Sr. Martí era mort. A més, no eren unes paraules pronunciades en to neutre. Era un reny crispat, carregat d'odi. Aquella veu sinistra se'm va ficar al cervell i ja no em va deixar funcionar. El desastre es va desencadenar de forma inevitable: la turgència esponerosa va perdre la vigoria inicial i va arribar un moment que el desinflament va ser vergonyós. Quan ella se'n va adonar, va canviar d'estratègia per revifar-me; però tots els esforços van resultar inútils. Al capdavant, la Laura s'hi va haver de resignar. Les paraules que va fer servir per consolar-me em van ferir l'amor propi i em van fer recelar:

—No pateixis; és més normal del que et penses.

* * *

Al cotxe, fent camí cap a casa, no podia treure'm del cap el maleït lloro. Hi havia un fum de qüestions que volia esbrinar. Per què parlen aquests ocells? Fins a quin punt són conscients del significat del que diuen? Com es poden fer callar?

Tan bon punt vaig arribar al pis, vaig engegar l'ordinador i em vaig ficar a l'internet. Amb la mà esquerra vaig picar *Psittacus erithacus* al cercador i vaig començar a llegir.

Em va alleugerir el fet de comprovar que la majoria dels animals no suporten els lloros. Això volia dir que la meua desconfiança era compartida. I me'n feia càrrec, perquè, a qui li pot caure en gràcia una criatura que es dedica a copiar sistemàticament?

Segons sembla, quan una colònia de lloros arriba a un bosc, el primer que fa és imitar els sons dels ocells que hi habiten. Això genera un gran caos comunicatiu. Les aus escolten crides d'apariament o avisos de perill a deshora i la majoria de pardals entren en una fase de desorientació molt perillosa. De fet, si no detecten a temps els imitadors, les conseqüències solen ser funestes. Poden adquirir minusvalideses, patir disfuncions, perdre les cries, ésser depredades... En suma: si volen viure en pau, als ocells no els queda altra opció que abandonar aquell indret i cercar un hàbitat nou.

La capacitat falsificadora dels papagais és extraordinària i no té aturall. Els lloros també imiten els seus depredadors, per tal de despistar-los. De forma vil, corrompen els procediments elementals de la selecció natural i fan fugir qualsevol tipus de competència. Arribats en aquest punt, qualsevol altre animal baixaria la guàrdia i entraria en una època de plenitud dedicada al gaudi i a la relaxació. Els lloros, no. No en tenen mai prou. Un cop han fet desaparèixer les altres aus i els seus enemics potencials, passen a una nova fase de desnaturalització. D'ara endavant, comencen a reproduir els sons dels primats, dels rosegadors, dels rèptils, dels amfibis i fins i tot d'alguns insectes. En pocs dies, la selva es torna un guirigall sense solta ni volta. Els animals es veuen desbordats per la confusió i han de migrar. Així, aviat arriba el dia que els lloros es queden tots sols i ben amples. Aleshores es produeix un fenomen insòlit. Hom passeja per la selva, sent tot tipus de criatures i creu que l'envolten centenars d'espècies exòtiques. En realitat, però, només hi ha mitja dotzena de papagais que xerrotegen sense parar.

Amb tot, el més trist no és que el lloro dediqui la vida al frau i a l'engany, sinó que ho faci únicament i exclusiva per lligar. Açò no és cap hipòtesi reductivista. Està demostrat científicament. Esperonat per propòsits pèrfids, el papagai només augmenta els seus recursos fònics a fi d'impressionar, atreure, afalagar, seduir, captivar.... M'explico: el festeig dels psitacids consisteix en una barreja d'acrobàcies i cants. Els lloros s'encalcn tot voletejant entre els arbres i, ara i adés, s'aturen sobre una branca, fan una tombarella i emeten un so inesperat. Doncs bé, resulta que en aquest flirteig circense, la varietat del repertori musical és, per regla general, l'argument de pes que decideix l'apariament.

Quan vaig acabar de llegir aquella pàgina web em vaig adonar que encara em

quedava la qüestió més important per resoldre: quant de temps vivia un lloro? Jo sabia que l'Obono havia estat adquirit pel Sr. Martí feia vint-i-dos anys i que abans el papagai ja havia viscut un temps a la selva. Tanmateix, quanta corda li podia restar a aquella bestiola?

Vaig tornar al cercador i vaig picar: *Psittacus erithacus* esperança de vida. El que vaig llegir em va fer perdre els nervis. Ho transcriu textualment:

El lloro gris és un animal longeu, que arriba a viure seixanta-cinc anys amb facilitat.

Com deia, allò em va enfurismar cosa de no dir i vaig blasfemar alhora que descarregava una manotada sobre la taula, amb tan mala fortuna que l'índex embenat va picar contra el cantell. El cop va ser violent i el dit se'n va ressentir. Els llavis de la ferida, encara amb el segellament tendre, es van badar i el tall va començar a degotar. Aviat, la punta de bena que embolicava el capciró es va amarrar de sang. La visió del vermell esclatant em va atordir i vaig tenir la sensació que perdia el món de vista.

Em vaig aixecar amb les cames tremolant i vaig tentinejar cap al bany tot recolzant-me contra les parets del corredor. Mentre empastifava l'estuc blanc de ditades vermelloses, vaig maleir el lloro gris i l'Ésser Suprem que l'havia creat. Trobava una injustícia exasperant que una bestiola tan detestable pogués viure seixanta-cinc anys; una quantitat de temps ingent si tenim en compte que animals nobles com el cavall o el gos no arriben als vint.

A un punt de l'esvaniment, vaig reeixir a treure'm la bena. Tot seguit vaig col·locar el dit sota el raig de l'aixeta, el vaig rentar, el vaig eixugar i me'l vaig tornar a embenar. Amb l'índex apuntant al cel, vaig tornar al saló. Em vaig escarxofar al sofà i em vaig quedar reflexionant durant una llarga estona. Fruit de les meves cavil·lacions, vaig configurar una llista amb les prioritats següents:

1. Casar-me amb la Laura.
2. Instal·lar-me a l'àtic de la Laura.
3. Fer-me amb l'empresa de la Laura.
4. Desfer-me de la mascota de la Laura.

* * *

El dia que em vaig mudar a l'àtic de la Laura portava estricnina a l'equipatge. L'estricnina és un verí molt eficaç que es fa servir contra els rosegadors. Es presenta comercialment en formes i colors distints. El format varia des de la píndola estàndard fins als grans petits talment com formigues. L'efecte, però, sempre és el mateix: comença dues hores després de la ingerència, amb unes sobtades convulsions tetàniques. Tot seguit l'animal tremola, saliva, espeterneja i no tarda a col·lapsar víctima de l'espasme muscular.

La Laura em va concedir tres dies lliures per instal·lar-m'hi —eren els avantatges de tenir dona i patrona a casa—; però em va fer avinent que si no feia el trasllat molt d'hora no em podria ajudar, perquè aquella setmana, a l'empresa, portaven molta feina endarrerida.

Com que havia de traslladar molt d'embalum, vaig contractar un servei

especial de mudança que feinejava les vint-i-quatre hores. El camió va arribar de matinada i buidàrem el meu pis en cinquanta-tres minuts. A trenc d'alba, els operaris ja descarregaven al vestíbul de l'edifici de la Laura. Els treballadors no badaven ni un segon i es notava que hi tenien la mà trencada: desmuntaven els mobles amb quatre voltes de tornavís, feien cadena per agilitar el trasteig de les peces, encabien els objectes a l'ascensor amb rapidesa i calculaven amb precisió l'amuntegament de volums per treure el màxim profit de cada viatge. La veritat és que donava gust veure treballar aquella quadrilla. Es coordinaven bé i cadascú sabia el que havia de fer a cada moment. Observant-los amb deteniment, vaig arribar a pensar que, arribats a un cert nivell de compenetració, l'actuació conjunta pot vèncer qualsevol obstacle amb facilitat.

M'equivocava. El piano vertical no va cabre a l'ascensor i els operaris van haver de pujar l'arpa de l'instrument a pes de braços. La broma no els va fer gens de gràcia: l'arpa pesava més de cent quilos i la van haver d'arrossegar a estrebades al llarg de cent noranta-vuit graons i vint-i-dos rams d'escala. Els joves van suar la cansalada. L'arpa, me la van escantellar a trompades. A més, set cordes es van petar i el claviller va sofrir danys irreparables.

Mentre trastejàvem amunt i avall del pis amb caixes de cartró, maletes i bosses de tota mida, la Laura, plantada al corredor, ens indicava on calia descarregar-ho tot. Ens dirigia mig d'esma, sense parar atenció, però amb una eficàcia admirable, sempre uns segons per davant dels nostres moviments. Jo, cada cop que passava pel seu costat, la contemplava embadalit. Quan manava, aquella dona tenia una gran presència, una cosa inexplicable que emocionava.

Quan la Laura va haver de marxar a treballar, vaig dir als operaris que apilessin tots els fòtils que quedaven al saló i que ja continuaríem l'endemà. Ells es van sorprendre: els mobles estaven per muntar i jo ja els havia afluixat la paga del dia sencer a la bestreta. Tanmateix, van acceptar la reducció de la jornada laboral com una justa compensació per l'esllomada del piano.

Només vaig escoltar que es tancava la porta, vaig fer de dret cap a la maleta on guardava l'estricinina. Vaig compondre el número secret, vaig aixecar la tapa i en vaig treure la capsa de cartró que contenia el verí. Tot seguit, em vaig posar uns guants de goma que havia comprat exprés per a l'ocasió: era una substància d'una gran toxicitat i s'havia d'anar amb compte.

Vaig estripar el plec superior de la capsa i vaig pessigar una de les bossetes. Era de plàstic transparent, amb una calavera negra estampada. Els grans que hi havia a dintre eren d'un grana encès, un color ben viu per conjurar la mort. Amb la bosseta a la mà, em vaig dirigir cap a la cuina. Tan bon punt vaig obrir la porta, el lloro va arrencar a xisclar com un esperitat:

—Lladre, lladre, lladre, lladre!

Jo vaig ignorar les seves provocacions i vaig anar per feina. Vaig obrir el segon calaix de l'armari de rebost i en vaig treure les tisores. Vaig tallar una punta de la bosseta, vaig col·locar la bosseta al damunt de la gàbia, just sobre la vertical de la menjadora, i la hi vaig abocar. Una pluja vermella va ruixar la gàbia. Alguns grans van anar a parar dins la menjadora i d'altres es van escampar pel terra de la cuina.

L'Obono, quan va notar que l'arrosaven, es va excitar violentament, va batre les ales i es va precipitar contra els laterals de filferro. Era com si hagués enfollit. Pegava unes trompades que feien balandrejar la gàbia de banda a banda. Es llançava de cap, amb un avalot d'ales sediciós que desprenia borrisssols de plomall. Jo, en veure els tostorros que es fumia, vaig pensar que el lloro perdria embranzida i acabaria estabornit; però ell hi tornava, porfidiós, amb una virulència renovada. A força de testarrades i cops de bec, va aconseguir que les oscil·lacions fossin cada vegada més pronunciades. Així, va arribar un moment que el recorregut de la pendolada va posar la gàbia horitzontal. Llavors, el ganxo que la subjectava a la barra de metall va sortir del seu eix i la gàbia va caure al terra.

El cop va fer que la balda es voltés i el lloro, que coneixia el funcionament del mecanisme, va saber aprofitar la seva oportunitat. Amb el bec, va empènyer la porteta i, d'un salt àgil, va sortir de la gàbia. Es va quedar un segon amb les urpes aferrades al llistó del llindar i va escrutar l'espai que l'envoltava amb una mirada circular. Acte seguit, va picar d'ales, es va enlairar amb dificultats i va voletejar de forma errívola per la cuina. Val a dir que tot plegat no va ser més que un aldarull sense solta ni volta, perquè l'animaló a penes si reeixia a batre les ales. Jo, per la meua part, no m'havia bellugat. L'observava quiet, sense perdre paciència, perquè tenia la certesa que aquell vol maldestre l'estamparia contra la paret... El lloro anava exhaurint les seves forces i jo em preparava per ajusticiar-lo. Però heus aquí que quan l'animaló ja era a un punt del defalliment, es va adonar que la finestra tenia un batent mal ajustat i s'hi va colar. Aleshores, el papagai va fer una cosa que em va semblar insòlita. En lloc d'enfilat cap a dalt i fugir pel celobert, l'Obono es va quedar a l'ampit de la finestra dels veïns i va arrencar a xisclar:

—Verí, verí, verí, verí!

Els crits del lloro em van horroritzar. Entre altres coses perquè, un cop més, reproduïen la veu del Sr. Martí. Amb els nervis atacats, vaig escorcollar la cuina per tal de trobar algun objecte contundent i llançar-lo contra el pardalot. Vaig triar l'escombra.

Si m'enfilava a la pica i m'estirava, potser sumant la llargada del meu braç i la del mànec de l'escombra, abastaria la finestra dels veïns. Llavors, un cop ben dirigit i em faria amb l'Obono, que es precipitaria onze pisos pel desllunat. Sens dubte, semblaria una mort natural, que podria justificar fàcilment a la Laura. Li diria que havia estat una desgràcia. El lloro s'havia escapat i havia provat de volar celobert amunt. Malauradament, el temps en captivitat l'havia degut privar de certes aptituds, perquè no havia sabut aixecar el vol quan tocava.

Vaig esbatanar la finestra, vaig pujar a la pica i vaig estirar el braç per descarregar el cop de gràcia. I el cert és que vaig dirigir bé l'estocada, però el lloro, en un acte reflex sensacional, va ajupir el caparró en l'últim segon i el mànec li va fregar la cresta. Vaig tirar el cos endavant, tot preparant-me per al segon intent i, de cop, darrere del vidre de la finestra dels veïns, va aparèixer la cara d'un nen. Va ser una visió fantasmagòrica, que em va corglaçar. No obstant això, vaig intentar reaccionar amb naturalitat a fi de disfressar les meves intencions. Allargant l'escombra cap al papagai, vaig dir-li:

—Apa, Obono, siguis bo i enfila't al mànec, que es fa tard i has de dinar.

El lloro va fugir del pal i es va arraconar al cantó més allunyat de l'ampit.

—Està bé! Si no vols entrar, ja et recolliré més tard. Però vés amb compte!

Vaig baixar de la pica, vaig engegar el llum de la cuina, vaig tancar la finestra i els finestrons i em vaig apressar a fer desaparèixer qualsevol rastre dels grans vermells d'estricinina. Després, vaig tornar a penjar la gàbia —que havia quedat abonyegada per sota—, vaig obrir la finestra i vaig cridar el lloro amb bones paraules. Obono es passejava al llarg de l'ampit, amunt i avall. M'ignorava.

A l'altra banda de la finestra dels veïns, encastada contra el vidre, la cara del nen romania immòbil, amb el posat seriós i els ulls fixes. Aquell nen tenia una mirada penetrant, que desarmava. I no mirava el lloro; m'observava a mi. Em vaig asseure al banc de marbre a tocar de la pica, mig de costat, per evitar aquella mirada intimidant, i em vaig disposar a preparar la meva coartada.

Quan va arribar la Laura em va trobar allà, de cara al celobert, enraonant amigablement amb el papagai. L'Obono, només la va veure, va aixecar el vol, va travessar el desllunat, va entrar per la finestra de la cuina i va aterrar a l'espatlla dreta de la Laura. Tot seguit, li va fregar el cabet al coll i va dir:

—Verí, verí, verí, verí!

La Laura el va agafar amb molta cura i el va ficar dins la gàbia. Després, em va fer un petó als llavis i em va preguntar:

—L'has empapussat?

—Com?

—Li has donat menjar?

—No —vaig mentir.

—Que n'és d'estrany! Ell només diu verí si algú que no sigui jo l'intenta alimentar.

* * *

Vaig haver de fer front a una situació difícil. Aquella temptativa frustrada d'ornitocidi m'havia complicat molt les coses. Ja no podia arriscar-me a enverinar de nou el lloro, ja que despertaria suspicàcies per part de la Laura. D'altra banda, el pla de llançar-lo pel desllunat quedava descartat, perquè llavors el fill dels veïns em delataria. Aquell noi m'havia ben clissat i no m'ho perdonava. Cada cop que coincidíem a l'ascensor o al replà de l'escala intentava intimidar-me. Si els nostres ulls s'encreuaven, el mocós em clavava una mirada inculpatòria que m'eriçava els pèls del clatell i em cargolava el ventre.

L'Obono i jo encetàrem una etapa de convivència espinosa. Tots dos érem conscients que l'animadversió era mútua, i quan ens quedàvem sols, no dubtàvem a empenyar-nos l'un a l'altre. Jo, quan veia que s'abaltia, cobria la gàbia amb un drap negre i li feia donar voltes per marejar-lo. Ell, quan notava

que jo baixava la guàrdia, imitava el so del meu mòbil per despistar-me. I ho feia tan bé, que encara que portés el telèfon a la butxaca, gairebé sempre em feia córrer cap a la cuina. Això sí, només obria la porta me n'adonava de la broma, perquè el papagai interrompia el to de trucada per insultar-me:

—Lladre, lladre, lladre, lladre!

* * *

Com que l'atac directe no m'era permès, vaig optar per enfortir la defensa. El meu primer cop d'efecte va ser comprar un estèreo per al dormitori a fi de neutralitzar els renys del Sr. Martí quan m'expansionava amb la Laura. Els beneficis van ser instantanis. Per fi vaig aconseguir concentrar-me de manera ininterrompuda i la Laura ho va agrair. Ara complia amb escriure i això em fortificava. Durant un temps em vaig sentir un home integral i vaig entrar en una fase de plenitud exaltada.

L'èxit de l'estèreo em va descobrir una nova estratègia de joc i vaig passar a combatre l'Obono amb les seves pròpies armes: els sorolls molestos. Em vaig abocar a l'estudi de les ones sonores i la seva interrelació amb els estats anímics. Després d'investigar molt, vaig esbrinar que els sons amb intervals de freqüència de 2400 a 4800 hertz són perjudicials per al sistema auditiu de les persones i dels animals. De fet, si el temps d'exposició és llarg poden arribar a produir sordesa nerviosa a causa de danys a l'orella interna.

Aconseguir sons amb aquests tipus de freqüències va resultar més senzill del que m'afigurava. Avui dia l'accessibilitat a les fonts d'informació és automàtica i, si ensopegues el que busques, la xarxa t'ho subministra a l'acte. Vaig passar un parell de nits tafanejant per webs especialitzades en registres sonors i escorcollant arxius que emmagatzemaven estímuls auditius impensables. A la fi, vaig localitzar els sorolls que necessitava en una pàgina electrònica russa. D'allà em vaig poder descarregar enregistraments d'indústries tèxtils i de tallers de torns automàtics de l'època de la Perestroika.

El pas següent va ser comprar una torre d'alta fidelitat per reproduir aquests sorolls i col·locar doble vidre a la finestra de la cuina, perquè no els escoltessin els veïns. La Laura es va estranyar que volgués instal·lar la torre a la cuina en lloc de fer-ho al saló o a l'habitació; però em vaig excusar al·legant que al saló ja teníem el televisor, i a l'habitació, l'estèreo.

El meu avantatge principal era que la Laura marxava de casa més aviat que jo i hi tornava més tard —anava a la piscina de bon matí, abans de la feina, i a ioga al vespre, en sortir-ne—. Ella no ho sabia, però jo esperava amb deler el moment de la seva partença. Abans de marxar, ella tenia el costum d'entrar a l'habitació i em feia un petó d'acomiadament. Jo, acotxat al llit, feia l'adormit i posava cara d'infant inofensiu. En realitat, però, no feia més que dissimular el neguit que em rosegava per dintre, perquè així que sentia tancar-se la porta del pis, saltava del llit, travessava el corredor i m'abocava al balcó. Al minut i mig, ella sortia del portal de la finca i jo seguia amb la vista com s'allunyava

tot al llarg de l'avinguda fins desaparèixer, diminuta, escales avall per la boca del metro. La Laura havia estat engolida per les entranyes de la ciutat. Per fi, el papagai estava a la meua mercè.

Primer de tot, tancava la finestra de la cuina. Tot seguit, engegava l'ordinador i el connectava a la torre. Després d'acceptar l'entrada del dispositiu, teclejava la contrasenya d'un arxiu personal, obria la carpeta que contenia els enregistraments dels sorolls industrials i en transportava els elements al programa d'àudio. A fi de no deixar un instant de descans al lloro, programava la llista de reproducció amb l'opció de repetició automàtica i l'executava a temps indefinit. Llavors, deixava l'Obono tancat a la cuina, tot sol, indefens davant l'estrepit dels pistons, el bronziment de les turbines i el grinyol sord dels torns. Aquesta eixordadissa no parava fins que jo arribava a casa després de la feina, pels volts de les sis de la tarda. Només obrir la porta de l'àtic, des del rebedor mateix, ja sentia el remugar de les màquines. Era una remor insofrible, que em feia camadejar pel corredor apressadament, entrar a la cuina de bursada i prémer el botó de l'stop amb l'índex crispat. El silenci em queia a sobre com una benedicció. Respirava fondo, obria la finestra i reprogramava la torre amb música clàssica. Uns compassos més tard, les notes, les figures i els intervals s'escampaven pel desllunat.

Segons els meus càlculs, amb una exposició de vuit hores diàries durant cinc dies a la setmana, el papagai devia quedar-se sord en un parell de mesos. Després, un cop perduda l'oïda, es moriria de tristesa; perquè els lloros només viuen per imitar nous registres sonors.

Però les coses no van caminar com jo esperava. L'Obono no va perdre gens de capacitat auditiva. I a l'any, descoratjat pel fracàs, vaig decidir moure la torre al saló i vaig deixar de tancar la finestra de la cuina als matins.

Això no obstant, el mal ja estava fet. El lloro havia memoritzat aquells sorolls de freqüència perjudicial, i només va tenir l'oportunitat, el papagai va desplegar tota una estratègia per tractar d'atacar-me amb vibracions criminals. Així, els dies que jo feia la migdiada a l'habitació tot sol, ell —criatura malèvola— reproduïa el taf-taf dels pistons, el zas-zas de les turbines i el nyic-nyic dels torns. Era una tàctica infal·lible. Esperava que m'adormís i posava en marxa tot el repertori d'estridències a un volum subtil per tal de no despertar-me. Les ones que el pardalot emetia travessaven la paret que em separava de la cuina i m'afectaven d'una manera molt negativa. Aquell estiu vaig sofrir migranyes vomitives, vaig tenir els nervis desballestats i, durant les festes de la Mercè, em vaig quedar sord de l'orella dreta. Patia un malestar general i una fluixedat continuada. El cos se'm descomponia en vida. Empitjorava dia a dia. I el més frustrant de tot plegat era no poder trobar una explicació al dalta baix de la meua salut. Vaig consultar especialistes. Vaig visitar otorinolaringòlegs, osteòpates i quiropràctics. Vaig gastar una fortuna en psiquiatres i neuròlegs. Vaig acudir a seminaris de chi kung i reiki. Em vaig lliurar sense reticències a nigromants, hipnotitzadors, mèdiums i bruixots. Vaig oferir les meves mans a quiromàntics; el meu cos, a acupuntors. Vaig rebre a casa una experta en feng-shui perquè reordenés la distribució dels mobles i harmonitzés el flux d'energia espacial. Tot va ser en va. Com que el lloro m'atacava quan jo dormia,

no hi havia forma d'esbrinar on era el mal.

El veí de sota es va erigir en el meu salvador. Un diumenge que feia la migdiada em va despertar la insistència d'uns cops de timbre. Em vaig aixecar del llit mig desorientat i vaig travessar el corredor recolzant-me a les parets, amb la graponeria de qui tot just es recobra d'una anestèsia general. Vaig obrir la porta i em vaig trobar el veí plantat al replà de l'escala, amb posat amoïnat. Sense dir ni bona tarda, va deixar anar una llarga peroració sobre el dret a la tranquil·litat i les responsabilitats del veïnatge cívic. Jo, que encara estava atuït pel son interromput, no encertava a endevinar on volia anar a parar tot aquell circumloqui i li vaig demanar que anés al gra. El veí es va encendre d'indignació i em va dir que me les havia amb un enginyer industrial i que pensava denunciar-me per pràctiques d'economia submergida. Quan li vaig demanar la raó, va contestar que, tot i que el so li arribava apaivagat, ell sabia del cert que jo havia instal·lat un torn automàtic a la cuina. Es veu que vaig fer cara de desconcert, perquè de seguida va postillar que el rum-rum molest que baixava del celobert em delatava.

D'ençà d'aquell dia, sempre que dormia sense la Laura al costat, m'embotia taps d'escuma. El remei va funcionar. A poc a poc l'orella dreta va recuperar la capacitat auditiva i em va passar la crisi nerviosa.

* * *

Paradoxalment, el canvi de la meva relació amb el lloro, el va provocar una contingència desafortunada. Una nit de finals de tardor, mentre dormíem, una colla de lladres va irrompre a l'àtic. Els delinqüents es presentaren amb equipament d'especialista: màscares antigàs i extintors que contenien gasos anestèsics. Explicat així, podria semblar que ens assaltaven uns criminals de primera. Tanmateix, els fets ens van provar que eren uns espanyaportes de poca categoria, condemnats a sucumbir davant la primera contrarietat.

D'entrada, van fer un abordatge d'amateur: en comptes d'utilitzar claus mestres, van esbotzar el pany d'una martellada. Acte seguit, van recórrer el pis tot gasejant les estances d'una a una: el rebedor, un bany, el dormitori d'invitats, el saló, el despatx, l'altre bany, el nostre dormitori... I a l'últim, quan van obrir la porta de la cuina, es van topar amb l'inesperat:

—Lladre, lladre, lladre, lladre!

Els xiscles esperitats de l'Obono els van esfereir i els lladregots van sofrir un atac de pànic propi d'uns debutants. Colpits d'espant, van fugir cames ajudeu-me. La desbandada va ser tan arrauxada que en lloc de ficar-se a l'ascensor, enfilaren les escales. Van davallar onze pisos saltant graons, topant entre ells i clavant-se patacs amb els extintors. A mesura que anaven deixant enrere rams d'escala, els vidres de les màscares se'ls hi entelaven de l'acalorada. Als darrers pisos passaren un calvari. Baixaven a cegues, donant caparrades a les parets i empassant ara caic ara m'aixeco. Es veu que les costellades els van escruixir; perquè quan desembocaren a la planta baixa un d'ells coixejava i un altre anava

encorbat amb les mans als ronyons. El nostre veí de replà —el pare del nen de mirada intimidatòria— se'ls va encreuar al portal i es va haver d'arrambar a la paret per evitar que els lladres l'investissin en la fugida. Davant la finca, aparcats en segona fila, els esperava un Renault 5 groc que tenia una esquadra al parabrisa i un intermitent trencat. El veí en va memoritzar el número de matrícula.

Així que va sortir de l'ascensor, el veí va intuir que havien escampat alguna cosa nociva, perquè li va venir una olor acre que el va fer estossegar. De seguida va remarcar que la nostra porta era oberta. Amb una mà tapant-se el nas, s'hi va apropar; però la manca d'oxigen i una forta coïssor als ulls el van fer recular. El veí va perdre la vista momentàniament i va haver de baixar les escales a les palpentes. Al pis de sota va trucar a les dues portes del replà i va demanar ajut.

Ens van treure inconscients —a la Laura, al lloro i a mi— i ens van traslladar a l'hospital en ambulància. Ens havien gasejat amb una substància narcòtica i si no hagués estat per la intervenció eficient del veí ens hauríem asfixiat.

Dels detalls del robatori frustrat i de les heroïcitats del lloro, ens en vam assabentar per la declaració al judici d'un dels inculpats. Els altres lladregots es van negar a confessar fins al final i només un d'ells —un jove amb barret de cowboy, patilles de rockabilly, la cara picada de verola i un tatuatge d'Elvis a l'avantbraç— es va autoinculpar amb l'esperança d'una sentència més favorable. L'anècdota del papagai va causar una gran estupefacció entre els presents i va transcendir a l'acte. La premsa se'n va fer ressò, la peripècia es va convertir en notícia i, de la nit al dia, l'Obono va esdevenir una celebritat. Vam sortir molts cops a la televisió —sempre amb el pardalot en primer pla—, un diari sensacionalista ens va pagar una fortuna per l'exclusiva i, en una recepció celebrada a la Zarzuela, el rei va retre homenatge al papagai. El monarca —sigui esmentat de passada— es va mostrar molt proper en el tracte i fins i tot va parar esment en l'estat malmès de la gàbia, la qual encara conservava el bony a la base del dia que va caure al terra. En aquell moment nosaltres ens vam arribar a sentir afalagats; però potser el rei en va fer un gra massa quan va insistir a reparar la gàbia. De res ens va servir intentar dissuadir-lo amb arguments improvisats; desafiant les regles del protocol més elemental, el monarca es va posar una granota blava, va treure una caixa d'eines i, amb quatre martellades destres, va desabonyegar la gàbia.

Bé, la qüestió és que entre una cosa i l'altra, la Laura i jo ens vam veure engolits pel terbolí xuclador d'una vida social intensa i distreta. Persones de renom sol·licitaven la nostra companyia per tal que els expliquéssim efemèrides del papagai. Ens van ploure centenars d'invitacions per a festes privades d'ambient exclusiu. I vam acabar freqüentant gales i convits on sempre, indistintament, posàvem per als fotògrafs amb el lloro plantat sobre l'espatlla dreta de la Laura. A poc a poc i sense gairebé adonar-me'n, va anar minvant la meva animadversió envers el papagai i, de forma simultània, vaig experimentar una transformació ideològica del tot inesperada: em vaig sensibilitzar amb causes ecològiques. Així, un bon dia, en un sopar benèfic, em vaig trobar defensant aferrissadament el punt de vista d'uns biòlegs marins que discutien amb dos especuladors immobiliaris. Els empresaris projectaven la construcció

d'un gratacel en una albufera i es negaven a fer concessions en el tractament d'evacuacions residuals i aigües fecals. Quan la conversa es va tibar, jo vaig voler ficar-hi cullerada i vaig recalcar la importància de les albuferes per a l'avicultura. Ells se'n van riure i van al·legar que els pardals que no suportessin la ferum, tenien l'opció d'aixecar el vol. "Les conseqüències reals —va rematar el més desaprensiu— les sofriran les rates i les sangoneres." L'altre empresari va esclafir en una riallada i va aplaudir l'acudit. Jo em vaig indignar i vaig abandonar el sopar. Aquella deserció sobtada, sense que jo en fos conscient, em convertia, de cara a l'opinió pública, en un militant més de les causes justes i, d'alguna manera, també començava a acostar-me a l'Obono. Potser l'apropament encara no era definitiu, d'acord; però, si més no, el papagai i jo acabàvem d'encetar una època de no-bel·ligerància.

Va ser com una treva improvisada que tots dos acceptàrem sense condicions. Els beneficis d'aquest pacifisme bilateral es van fer evidents des del primer moment. Per exemple, el lloro va deixar de fastiguejar-me amb el so del meu mòbil, ja no em va tornar a escridassar quan entrava a la cuina i va perdre el costum de desconcertar-me en les situacions llicencioses amb la Laura.

Un matí que jo menjava cacaus a la cuina, vaig notar que l'Obono m'observava molt parat. Acabava d'espel·lofar-ne un i me l'anava a ficar a la boca, quan m'hi vaig repensar, em vaig aixecar i vaig fer passar el cacau entre els filferros de la gàbia. L'Obono va obrir el bec i se'l va empassar. Allò va marcar un punt d'inflexió entre nosaltres. A partir d'aquell dia, vaig agafar el costum de tornar a casa carregat amb paperines de fruits secs. Només entrar al pis, m'encaminava a la gàbia i empapussava el papagai.

El contacte quotidià, tot i que era breu, anava enfortint el vincle i, quan menys m'ho pensava, em vaig adonar que ja ens havíem amistançat. Jo voltava la balda de la gàbia i ell empenyia la porteta amb el bec. Amb un salt i un picament d'ales aterrava sobre el parquet de la cuina. Després, peonava ufanós al llarg del corredor mentre jo li anava al darrere picant de mans. Quan s'hi cansava, es girava i s'estarrufava. Jo el plegava amb compte, li feia un bes al caparró i el ficava a la gàbia.

Li vaig comprar una gàbia més gran, amb tres balancins i tot de joguines. I vaig emplenar la cuina amb testos de sarriasses i colocàcies, perquè no s'enyorés del tròpic. El lloro s'expandia entre plantes exuberants, i cada cop que em veia, feia una tombarella.

Va arribar el moment decisiu de la comunicació lingüística. A migdia i al capvespre, encenia espelmes, corria les cortines i, carregat de paciència, feia repetir mots a l'Obono.

El papagai va correspondre positivament al meu afecte i només va necessitar tres mesos per dir: plou poc, però pel poc que plou, plou prou. El lloro enunciava l'embarbussament d'una tirada, amb una dicció immillorable i imitant la meua veu. A mi, cada cop que l'escoltava repetir-ho, el cor se'm fonia.

Vaig començar a sortir amb ell pel barri i la gent es quedava bocabadada quan em veia l'animaló garratibat sobre l'espatlla dreta. Progressivament, em vaig aversejar a la seva companyia i un dia em vaig adonar que ja no me'n podia estar.

Si algun imponderable em privava de la seva presència, el trobava a faltar desmesuradament i l'ànim se'm deprimia.

Van ser uns anys d'una felicitat incontestable. Érem la família perfecta: la Laura, l'Obono i jo. Però com sol passar en les èpoques de bonança, el temps es va escolar amb una prestesa no desitjada i un mal dia la roda del destí va ensopegar un clot i ens va sotragar a tots.

Va ser un diumenge, al pic de la primavera, que pujàrem a la muntanya per passar la tarda. Serrejàvem per un camí bosquerol vorellat de falgueres. El senderó era fresc i ombrívol i l'aire feia bo de respirar. Avançàvem sota un brancam espès, entre tous d'herba i mates d'espècies. L'atapeïment del fullatge ens filtrava el sol i ens embolcallava en una penombra agradable. Recordo que de tant en tant fregàvem un arbust d'espígol o un romaní florit i llavors s'aixecava de la terra humida un núvol d'aroma silvestre. Doncs bé, vam zigzaguejar per aquell túnel de vegetació durant gairebé mitja hora, fins que una obertura de llum ens va fer desembocar en una clariana. El cel radiant em va enlluernar i la vista se'm va emplenar de pampallugues. Quan els ulls se'm van acostumar a la intensitat de la llum, vaig veure dues coses: a) la magnífica vista que s'atalaiava des d'allà dalt; i b) un falcó que giravoltava al cel. La visió d'aquell paratge podria definir-se com a corprenedora, però a mi em va deixar del tot indiferent. La visió de l'au rapaç, en canvi, em va fer reflexionar sobre l'Obono: per què no volava mai el meu lloro?

La Laura m'ho va explicar: quan havia estat capturat al Zaire, li havien trencat una ala perquè no pogués fugir. Era per això que l'Obono podia voletejar de forma maldestra, però mai no reeixiria a fer un vol llarg.

Aquella confessió em va partir el cor i vaig vessar una llàgrima. La Laura em va intentar consolar, però ja no hi havia volta enrere: la determinació estava presa. Vaig estirar l'índex davant l'Obono i el papagai va saltar de l'espatlla dreta al dit. El vaig aixecar i me'l vaig acostar a la cara. El vaig mirar als ulls i li vaig fer una promesa:

—Tornaràs a volar.

Vaig pregar a la Laura que m'avancés el mes de vacances. Ella em va demanar explicacions i jo li vaig dir que si m'estimava de debò, em fes confiança.

Vaig fer les maletes i vaig marxar a Guadalajara, on em vaig inscriure en els cursos d'ala delta de l'escola Cúmulus. Després d'unes classes teòriques llargues i ensopides, va arribar l'hora dels vols biplaça. Amb un monitor estirat a sobre meu que em portava com la cria d'un marsupial volador, vaig aprendre a mantenir l'equilibri al buit i a orientar-me en els corrents d'aire. Aquell home va resultar ser un gran pedagog, que sabia instruir en la pràctica de la seva especialitat. Jo assimilava els coneixements a mans besades i a les dues setmanes ja havia agafat el gust a planar sota una vela, enganxat amb un arnès a un trapezi d'alumini.

Les coses van anar millor del que preveia i vaig mostrar aptituds per al vol sense motor. Vaig aprendre com aterrar als turons tot fent que la vela s'emplenés d'aire. Em vaig acostumar a calcular les masses tèrmiques per regular la

velocitat. I vaig desenvolupar un sisè sentit per al calibratge de les forces i les resistències del vent.

El 22 de juny vaig tornar a casa amb el títol de pilot sota el braç. Només obrir la porta, la Laura se'm va llançar als braços i l'Obono em va pujar a l'espatlla. Aquella rebuda em va emocionar i quan els vaig lliurar els presents —un pernil de pota negra per a la Laura i una paperina de festucs per a l'Obono— les mans em tremolaven.

L'endemà, a primera hora del matí, vaig anar a l'oficina de regulació internacional de trànsit d'animals. Sabia que els tràmits burocràtics porten feina i no volia que la inoperància dels procediments administratius em fes d'aturall. Vaig haver de córrer d'oficina en oficina, vaig fer cues inacabables, vaig tractar amb una brigada de funcionaris prepotents que s'escoltaven quan parlaven, vaig recollir un grapat d'instàncies i vaig emplenar una pila de sol·licituds. Quan finalment vaig enllestir la paperassa, em van estampar un encuny en un carnet on figurava una foto de l'Obono. Això era un passaport per a animals.

Va arribar l'hora de les compres. En una botiga especialitzada en esports de risc vaig adquirir l'ala delta. L'aparell, tot i que se'n poden desmuntar algunes peces, resulta difícil de transportar. La vela no és cap problema, perquè és lleugera, es plega i es pot encabir en una motxilla; però hi ha certes barres —el tub del bord d'atac, els travessers, la quilla i l'arbre— que són llargues com llances i costen de tragar. Així doncs, per evitar trastejar amb aquell embalum pels carrers, vaig decidir pagar un suplement i que m'enviessin l'ala delta a casa.

Ara només mancava una gàbia de viatge homologada per a ocells, que vaig trobar en un centre comercial —departament d'animals domèstics, quarta planta—. Era una caixa de plàstic amb respiradors als laterals, una reixeta que li feia de porta i un petit abeurador amb tapadora.

* * *

L'1 d'octubre, al migdia, mentre la Laura ens gravava des de la vora d'un penya-segat, l'Obono i jo ens enlairàvem. Ell, dempeus, amb les urpes aferrades a la barra de comandament; jo, horitzontal, enfundat en el sac de vol.

De seguida vam entrar en el nucli d'una borbolla tèrmica i un corrent d'aire ens va impulsar cap a dalt. Ascendíem giravoltant en espiral i l'altímetre xiulava per indicar que pujàvem a una gran velocitat. Durant set minuts vam mantenir un ritme d'ascensió constant. Quan vam sortir de la borbolla, érem a dos mil metres d'altitud. Llavors, vam començar a planar per sobre d'un paisatge corprenedor.

Des del cel, el Zaire és una estesa verda de bosc selvàtic, estriada pels rius que hi guspiregen. Allà dalt, el lloro i jo tallàvem l'aire i travessàvem núvols. L'aire era fresc i pessigolleva les galtes. Els núvols ens embolcallaven amb una abraçada cotonosa.

L'Obono bellugava els ulls grocs, que li espurnejaven
plens de vida. Ara i adés s'estarrufava i cridava:

—Furaha, furaha, furaha!

L'esplanada on s'aterrava era enmig d'una clariana. Allà anaven a parar tots els pilots d'ala delta i de parapent que es despenjaven del cel. Un parell de jeeps mig atrotinats els hi recollien i els portaven a l'hotel, o de bell nou al capdamunt del penya-segat si es volia repetir el salt. El camí per on transitava el jeep travessava la jungla, tot vorejant un seguit d'espadats i cingleres. En alguns trams del trajecte, la pista forestal es convertia en un estretall que feia passar molta basarda. Als revolts, els pneumàtics derrapaven sobre la grava, a un pam dels tallats, i hom arribava a pensar que l'estimbada seria definitiva. Jo, que subjectava l'Obono amb les mans crispades, vaig tenir uns rodaments de cap que gairebé em van fer perdre el món de vista. De fet, si no em vaig arribar a esvanir del tot va ser perquè maldava per mantenir-me alerta. Era conscient que, cas que ens despenyéssim, seria qüestió de fraccions de segon i havia d'estar ràpid de reflexos. No podia badar: en el moment que el cotxe es precipités en el buit, hauria d'encertar a llançar el papagai per la finestra.

Em vaig escagarrinar com mai ho havia fet abans, però vam arribar a l'hotel sans i estalvis, l'Obono i jo. La Laura, que ens esperava a l'entrada, asseguda al peu de l'escalinata, ens va rebre amb l'alegria dels moments més memorables —a mi se'm va llançar al coll, al papagai li va petonejar el caparró—. Tan bon punt es va afuixar l'abraçada de la Laura, m'hi vaig esmunyir i vaig enfil·lar-me escales amunt. Vaig pujar els graons de dos en dos, vaig travessar la portalada i vaig fer de dret al taulell de recepció. Hi havia una qüestió que em neguitejava i volia esbrinar-la com més aviat millor. Vaig pitjar el piu del timbre i el dring de la campaneta va fer acudir al recepcionista, que em va atendre en un anglès acadèmic.

—En què puc ajudar-lo?

—Perdoni —em vaig excusar—. És només una pregunta: em sabria dir què significa furaha?

El recepcionista va fer un somriure ample que em va mostrar unes dents blanquíssimes.

—I tant! —va dir—. És una paraula swahili; vol dir felicitat.

LA GRAN NOVEL·LA DE FORMENTERA

AUSIÀS FERRER RODMAN